

VUOSIKERTOMUS 2019

Säästöpankki

SÄÄSTÖPANKKI OPTIA

VUOSIKERTOMUS 2019

136. toimintavuosi

SISÄLLYSLUETTELO

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 2019

Toimitusjohtajan katsaus	3
Hallituksen toimintakertomus tilikaudelta 1.1. - 31.12.2019	4
Säästöpankkiryhmä ja Säästöpankkien yhteenliittymä	4
Toimintaympäristö	5
Pankin liiketoiminta	7
Tulos	7
Tase	9
Vakavaraisuuden hallinta	12
Riskienhallinta	15
Hallinto ja henkilöstö	23
Yhteiskuntavastuu	25
Olennot tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen	25
Liiketoiminnan kehitys vuonna 2020	25
Hallituksen esitys voitonjakokelpoisten varojen käytöstä	25
Tunnuslukujen laskentakaavat	26
Tilinpäätös	27
Säästöpankki Optian tuloslaskelma	27
Säästöpankki Optian tase	28
Säästöpankki Optian rahoituslaskelma	30
Liitetiedot	31
Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus	58
Tilinpäätösmerkintä	58
Tilintarkastuskertomus	59
Hallinto 2019	62
Toimipisteet 2020	64

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

Säästöpankki Optian asiakasliiketoiminnan kasvu ja asiakasliiketoiminnan tulos saavuttivat pankin liiketoimintasuunnitelmassaan tilikaudelle asettamat tavoitteet. Pankki keskittyi toimintasuunnitelmansa mukaisesti parantamaan asiakaskohtaista kannattavuuttaan. Pankin liikevoitto oli 23,2 miljoonaa euroa ja voidaan todeta sen olevan hyvä.

Vakavaraisuus säilyi edelleen hyvällä tasolla ja oli vuoden lopussa 23,41 %.

Kesäkuussa Suomenniemen Säästöpankki sulautui Säästöpankki Optiaan. Tämä järjestely on onnistunut hyvin ja fuusion myötä pystymme antamaan entistä laajempaa osaamista ja laajempia palveluja entisen Suomenniemen Säästöpankin toimialueelle.

Säästöpankki Optia harjoittaa peruspankkitoimintaa ja tarjoaa asiakkailleen monipuolisia pankkipalveluja sekä oman taseensa kautta, että välittämällä yhteistyökumppaneidensa tuotteita. Välitetyt tuotteet käsittävät luotto-, sijoitus- ja vakuutustuotteita.

Välitetyt luotot koostuvat SP-Kiinnitysluotto pankki Oyj:n kiinnitysluotoista, joiden määrä vuoden 2019 lopussa oli 396,6 miljoonaa euroa. Pankilla on jälleenrahoitusvelvoite välittämiinsä kiinnitysluottoihin.

Sijoitustuotteina pankin tuotevalikoimaan kuuluvat Sp-Rahastoyhtiö Oy:n hallinnoimat sijoitusrahastot sekä Nooa Säästöpankin liikkeeseen laskemat indeksilainat. Pankki tarjoaa asiakkailleen myös omaisuudenhoitopalvelua, jossa salkunhoitajana on Sp-Rahastoyhtiö Oy. Varainhoidossa olevien varojen määrä oli vuoden vaihteessa 13,3 miljoonaa euroa. Lisäksi pankki tarjoaa asiakkailleen osakevälityspalveluja. Vuoden lopussa asiakkailla oli pankin välittämiä rahasto- ja vakuutussäästöjä 355,8 miljoonaa euroa.

Säästöpankki Optia on sekä omissa tutkimuksissaan, että puolueettomien tutkimuslaitosten vertailuissa saanut jatkuvasti erittäin korkeat arviot asiakastytyväisyydestä. (mm. Epsi Rating Pankki ja rahoitus 2019 -tutkimus.) Asiakkaat pitävät myös tärkeänä sitä, että Säästöpankki Optia on suomalainen paikallispankki.

Pankin liikevoitto oli 23,2 miljoonaa euroa. Asiakasliiketoiminnan tulos jatkoi myönteistä kehitystä tavoitellun mukaisesti. Pankin sijoitussalkku kehittyi erityisen hyvin verrattuna edellisen vuoden tilanteeseen, jolloin joulukuussa tapahtunut kurssilasku aiheutti merkittäviä laskennallisia alaskirjauksia edellisen vuoden tilinpäätökseen.

Pankin välittämät eläke-, säästö- ja henkivakuutus tuotteet tuottaa säästöpankkien omistama Sp-Henkivakuutus Oy, joka tarjoaa pankin asiakkaille nykyaikaisia ja eri tilanteisiin sopivia vakuutussäästämisen tuotteita. Pankki välittää myös Suomen Vahinkovakuutus Oy:n tarjoamia henkilöasiakkaan vahinkovakuutuspalveluja.

Maksujenvälityksessä pankki käyttää Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj:n maksujenvälitysjä clearingpalveluja. Säästöpankkien Keskuspankki kuuluu Säästöpankkien yhteenliittymään ja sen tehtävänä on myös varmistaa Säästöpankkiryhmän likviditeetti ja tukkuvarainhankinta. Säästöpankkien Keskuspankki hankkii rahoitusta ja operoi Säästöpankkiryhmän puolesta rahamarkkina- ja pääomamarkkinoilla ja hoitaa maksujen selvityksen ja huolehtii myös sisäisestä likviditeetin tasauksesta.

Pankin palveluksessa oli vuoden lopussa 146 henkilöä.

Säästöpankki Optia jatkaa liiketoimintansa kehittämistä, jonka keskiössä ovat asiakkaat ja heidän tarpeensa. Onnistumisesta kertovat jo nyt ja toivottavasti myös tulevaisuudessa asiakastytyväisyys ja asiakasmäärien kasvu. Tulemme jatkamaan ja vahvistamaan entisestään pitkäkestoista työtämme asiakkaidemme taloudellisena neuvonantajana. Hyödynnämme digitalisaation mahdollisuuksia asiakaspalvelussa, mutta tämäkin kehitystyö tehdään asiakastarpeiden, ei pankin lähtökohdista. Asiakas valitsee itselleen parhaiten soveltuvat palvelutavat ja asiakas tavoittaa yhteyshenkilönsä helposti, nopeasti ja henkilökohtaisesti.

Kalevi Hilli
toimitusjohtaja

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS TILIKAUDELTA 1.1. – 31.12.2019

Säästöpankki Optia on itsenäinen säästöpankki, joka on perustettu vuonna 1883. Säästöpankki Optia kuuluu Säästöpankkien yhteenliittymään ja Säästöpankkiryhmään. Vuosi 2019 oli pankin 136. toimintavuosi. Pankin asiakaskunnasta pääosa on yksityisasiakkaita ja pienyrityksiä.

Pankin asiakasmäärä oli tilikauden päättyessä lähes 81 400. Pankilla on yhteensä 20 toimipistettä Iisalmessa, Joensuussa, Jyväskylässä, Kajaanissa, Kiuruvedellä, Kuopiossa, Kuusamossa, Lapinlahdella, Oulussa, Kempeleessä, Pyhäsalmissa, Rautavaaralla, Roveniemellä, Sonkajärvellä, Torniossa, Varpaisjärvellä, Vieremällä, Mikkelissä, Lappeenrannassa ja Mäntyharjulla.

Pankki toteutti tilikauden aikana fuusion Suomeniemen Säästöpankin kanssa, jonka johdosta toimintakertomuksen tekstiosion vertailuluvut eivät ole vertailukelpoisia edellisvuoden kanssa.

Säästöpankki Optian tilikauden tulos oli vahva. Sijoitusmarkkinoiden erinomainen vuosi tuki liikevoittotasoa merkittävästi. Myös asiakasliiketoiminta ja sen kannattavuus kehittivät suotuisasti tilikaudella asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Säästöpankkiryhmä ja Säästöpankkien yhteenliittymä

Säästöpankki Optia kuuluu Säästöpankkiryhmään ja Säästöpankkien yhteenliittymään. Pankin tilinpäätös yhdistellään Säästöpankkiryhmän yhdistettyyn tilinpäätökseen.

Säästöpankkiryhmä on Suomen vanhin pankkiryhmä, joka koostuu Säästöpankkien yhteenliittymän muodostaneista Säästöpankeista, keskusyhteisönä toimivasta Säästöpankkiliitosta sekä Säästöpankkien yhdessä omistamista tytär- ja osakkuusyhtiöistä.

Säästöpankkien yhteenliittymään (jäljempänä myös ”Yhteenliittymä”) kuuluvat yhteisöt muodostavat yhteenliittymästä annetussa laissa määritellyn ta-

loudellisen kokonaisuuden, jossa Säästöpankkiliitto osk ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Säästöpankkien yhteenliittymän muodostavat Yhteenliittymän keskusyhteisönä toimiva Säästöpankkiliitto osk, 20 Säästöpankkia, Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj, Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj sekä edellä mainittujen konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset, Säästöpankkipalvelut Oy ja Sp-Rahastoyhtiö Oy.

Säästöpankkiryhmän laajuus eroaa Säästöpankkien yhteenliittymän laajuudesta siinä, että Säästöpankkiryhmään kuuluu myös muita yhteisöjä kuin luotto- ja rahoituslaitoksia tai palveluyrityksiä. Näistä merkittävimmät ovat Sp-Henkivakuutus Oy sekä Sp-Koti Oy.

Tilikauden aikana toteutettiin 3 säästöpankkien välistä fuusiota. Kiikoisten Säästöpankki fuusioitui Huittisten Säästöpankkiin, Suomenniemen Säästöpankki fuusioitui Säästöpankki Optiaan ja Pyhäharannan Säästöpankki Kalannin Säästöpankkiin. Fuusioiden seurauksena Säästöpankkien Yhteenliittymään ja Säästöpankkiryhmään kuuluvien Säästöpankkien määrä väheni 23 pankista 20 pankkiin.

Säästöpankkiryhmä myi 1.4.2019 toteutuneessa kaupassa omistuksensa Oy Samlink Ab:ssa yhdessä muiden Samlinkin omistajatahojen kanssa Cognizant Technology Solutions Finland Oy:lle. Säästöpankkiryhmän omistusosuus Samlinkista ennen kauppaa oli 42 prosenttia.

Säästöpankkiryhmä solmi alkuvuonna 2019 sopimuksen Cognizantin kanssa uuden peruspankkijärjestelmän käyttöönotosta. Cognizant kehittää Säästöpankkiryhmälle yhdessä Oma Sp:n ja POP Pankki -ryhmän kanssa uuden peruspankkijärjestelmän, operoi sitä sekä tukee pankkeja niiden digitaalisen strategian toteutuksessa. Temenos T24 ja Temenos Payment Hub (TPH) -ohjelmistoihin perustuva uusi peruspankkijärjestelmä tulee tehostamaan pankkien prosesseja ja toimintaa tehden niistä myös kustannustehokkaampia muun muas-

sa skaalautuvuutensa ansiosta. Näin Säästöpankkiryhmä pystyy jatkossa tarjoamaan uusia tuotteita ja palveluita aiempaa nopeammin ja kustannustehokkaammin ja parantaa asiakkaiden käyttökokemusta oli kyse sitten mobiili-, verkko- tai konttoreissa tarjottavista palveluista. Kyseessä on Säästöpankkiryhmän historian suurin investointi.

Säästöpankkiryhmän rakenteesta löytyy lisätietoa sivulta saastopankki.fi/saastopankkiryhma.

Toimintaympäristö

Globaali talousnäkyvä

Vuotta 2019 leimaa globaalin talouskasvun hidastuminen ja poliittisten riskien korkea taso. Kun maailmantalous kasvoi vuonna 2018 reilua 3,5 prosentin vauhtia, jäänee kasvu vuonna 2019 noin 3 prosenttiin. Tämä on noin puoli prosenttiyksikköä alle pitkän aikavälin keskiarvon. Kasvu siis hidastui selvästi, mutta taantumalta vältyttiin.

Jo alkuvuonna 2019 epävarmuus globaalin talouskasvun kehityksestä kasvoi ja suhdannenäkymä heikkeni. Erilaiset tulevaa talouskehitystä ennakoivat mittarit kääntyivät laskuun: yritysten luottamus globaalisti laski, koskien erityisesti teollisuutta. Palvelusektorilla näkymien heikkeneminen oli vähäisempää. Myös kuluttajat tulivat monessa maassa aiempaa varovaisemmaksi.

Samanaikaisesti epävarmuus Brexitin ja kauppasodan ympärillä velloi suurena, lisäten epäluottamusta tulevia talousnäkyviä kohtaan. Loppukesästä Yhdysvaltojen ja Kiinan välinen kauppasota laajeni ja lisääntynyt epävarmuus heijastui koko globaaliin talouteen. Mm. yritysten investoinnit ja maailmankauppa ovat olleet vaisuja.

Kesän jälkeen taantumapelot lisääntyivät merkittävästi ja perinteisenä taantumaindikaattorina pidetty korkokäyrä kääntyi hetkellisesti negatiiviseksi. Euroopassa etenkin Saksan taloustilanne heikkeni ja vuoden toisen neljänneksen kasvu painui jopa miinukselle.

Loppuvuotta kohden talouden näkymät kuitenkin hieman parantuivat. Luottamusindikaattorien lasku

tasaantui ja korkokäyräkin kääntyi jälleen positiiviseksi. Pelätty taantuma ei toteutunutkaan, vaikka kasvu toki hidastui. Tätä kirjoitettaessa maailmantalouden tilanne on yhä hauras, vaikka tilastoissa onkin nähty tasaantumista.

Totuttuun tapaan keskuspankit toimivat jälleen aktiivisesti talouden piristäjinä. Sekä Euroopan että USA:n keskuspankit laskivat korkojaan ja lisäsivät arvopapereiden ostojaan vuonna 2019. Elvyttävän rahapolitiikan on mahdollistanut inflaation maltillinen taso. Myös Kiina toteutti erilaisia raha- ja finanssipoliittisia elvytystoimia. Keskuspankkien elvytys vaikutti osaltaan siihen, että osakemarkkinoiden tuotot olivat vuonna 2019 erinomaisia hidastuvasta talouskasvusta huolimatta.

Korkoympäristö

Euroalueen korkotaso on katsauskaudella säilynyt erittäin alhaisena. Lyhyet korot laskivat touko-eluokuun aikana voimakkaasti nousten sitten loppuvuotta kohden. Pitkissä koroissa sen sijaan lasku oli jatkuvaa aina elokuulle, jonka jälkeen taso on nousut jääden kuitenkin selvästi alkuvuoden tason alle. Merkittävää muutosta tilanteeseen ei ole näköpiirissä johtuen euroalueen matalasta inflaatiosta.

Pankkitoiminnan korkokatteelle vallitseva lattea korkokäyrä luo haasteita maturiteettitransformatiotulon vähäisyyden johdosta. Lisäksi regulatoriset vaateet (LCR, MREL) tuovat lisärasitetta. Lokakuun lopussa voimaanastunut EKP:n two tiering - talletuskorkojärjestelmä on kuitenkin hieman helpottanut negatiivisesta talletuskorosta tulevaa rasitetta. Myös velkainstrumenttien edulliset liikkeeseenlaskutasot tukkurahoitusmarkkinoilla ovat kompensoineet negatiivisen talletuskoron ja lattean korkokäyrän vaikutuksia.

Sijoitusmarkkinat

Vuosi 2019 oli sijoitusmarkkinoiden näkökulmasta erittäin hyvä. Lähes kaikki omaisuusluokat tuottivat positiivisesti. Alkuvuodesta nähty muutos sijoittajien riskinottohalukkuudessa lähti liikkeelle keskuspankkien rahapolitiikassa tapahtuneista muutoksista. Odotukset elvyttävän rahapolitiikan jatkumisesta nousivat merkittävästi. Vuoden aikana koettu epävar-

muus kauppasodan uhkaan liittyvien riskien ja Brexit-neuvottelujen etenemisen osalta eivät kääntäneet positiivista kehitystä. Vuoden aikana pitkät korot lasivat sekä Yhdysvalloissa että Euroopassa. Tämä nosti valtionlainojen tuottoja. Matalien korkojen ympäristössä sijoittajien yrityslainakysyntä kasvoi ja tämä osaltaan nosti yrityslainojen tuottoja. Osakemarkkinoilla vuosi oli erittäin vahva. Osakekurssit nousivat kaikilla pääomamarkkinoilla.

Suomen taloustilanne

Globaalin talouden myötä, myös Suomessa talouden ennakoivat indikaattorit heikkenivät vuonna 2019. Yritysten luottamus laski kaikilla päätoimialoilla, mutta erityisesti teollisuudessa näkymät heikkenivät nopeasti. Myös kuluttajien luottamus on jatkanut laskuaan, joskin laskua edeltävä lähtötaso oli ennätysellisen korkea.

Ennakoivien indikaattorien laskusta huolimatta tilastot Suomen reaalitalouden kehityksestä pysyivät yllättävän vahvoina vuonna 2019. Talouskasvu jopa kiihtyi syksyllä ja vuoden kolmannella neljänneksellä talous kasvoi 2,2 prosenttia vuodentakaisesta. Tilastot voivat toki edelleen revisioitua. Vienti kehittyi vielä varsin suotuisasti eikä maailmankaupan heikko vire vielä siirtynyt Suomeen. Palveluiden, erityisesti ICT-palveluiden, vienti on säilynyt hyvänä. Investoinnit sen sijaan hidastuivat selvästi viime vuodesta. Investointien kasvu jäi vaisuksi rakentamisen hidastumisen, mutta myös yritysten kone- ja laiteinvestointien vähäisyyden vuoksi.

Kotitalouksien tilanne pysyi vuonna 2019 vakaana. Vuonna 2018 nähty erinomaisen hyvä kehitys työmarkkinoilla tasaantui, mutta heikkenemistään ei nähty. Työttömyys pysyi suhteellisen vakaana reilussa 6,5 prosentissa ja työllisyysaste lipui hieman ylöspäin. Ansiotulojen kehitys oli suotuisaa ja matala inflaatio tuki osaltaan kotitalouksien ostovoimaa. Kotitalouksien säästämisaste kääntyi positiiviseksi useamman miinusvuoden jälkeen.

Asuntomarkkinat Suomessa

Asuntokauppa on yllättänyt tänä vuonna positiivisesti. Alkuvuoden kauppakehitys olisi ennakoitua heikompaa vuotta. Käytettyjen asuntojen kauppo-

jen määrä väheni tammi-huhtikuussa 1,4 prosenttia viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Toukokuusta alkaen kuitenkin käytettyjen asuntojen kauppa selkeästi vilkastui. Tähän kehitykseen vaikutti käytettyjen asuntojen tarjonnan lisääntyminen ja kysynnän sekä kiinnostuksen siirtyminen uudiskohteista käytettyihin asuntoihin. Tarjonnan lisääntyminen johtui siitä, että useat uudiskohteet valmistuivat ja niistä asunnon ostaneet laittoivat oman entisen kotinsa myyntiin. Syynä uudiskohdekysynnän laskuun oli asuntosijoittajien määrän väheneminen, hintataso sekä yleinen keskustelu mm. suurista taloyhtiölainoista. Omakotitalokauppa vilkastui kuluvana vuonna usean hiljaisemmän kauppavuoden jälkeen. Tämä johtui siitä, että omakotitalojen hinnat ovat usealla paikkakunnalla laskeneet viime vuosina, kun taas kerrostalohuoneistojen hinnat ovat nousseet. Lisätilan tarpeet moni on saanut tyydytettyä edullisemmin ostamalla omakotitalon. Markkinat eri maantieteellisillä alueilla ovat jatkaneet eriytymistään. Uusimaa ja muut suuret kaupungit, etenkin Turku, ovat edelleen kasvaneet, kun taas useilla muilla alueilla kuten Kainuussa, Kymenlaaksoissa ja Etelä-Savossa on suunta ollut vastakkainen. Oheiseen polarisaatioon vaikuttaa vahvasti väkiluvun ja työllisten määrän kehitys. Käytettyjen asuntojen kauppamäärä kasvoi koko vuonna noin 4 prosenttia.

Sijoitusasuntokysynnän viime vuonna alkanut väheneminen on jatkunut koko vuoden ajan. Tämä johtuu vuokra-asuntojen tarjonnan vahvasta kasvusta ja jopa ylitarjonnasta useilla paikkakunnilla sekä muiden osakepohjaisten sijoitusinstrumenttien hyvästä arvonkehityksestä. Lisääntynyt vuokra-asuntojen tarjonta hillitsi vahvasti vuokratason nousua. Erityisesti asuntorahastojen ostot ovat merkittävästi vähentyneet. Useat sijoittavat päättivät lisäksi myydä omistamiaan sijoitusasuntoja, mikä näkyi pienten asuntojen lisääntyneenä tarjontana usealla paikkakunnalla. Näistä pienistä asunnoista on jo ylitarjontaa usealla paikkakunnalla, mikä on vaikuttanut myyntiaikojen pitenemiseen sekä hintojen nousun vähintään pysähtymiseen.

Uudisrakentaminen jatkui vahvana vielä kuluneena vuotena vähenevästä kysynnästä huolimatta. Rakennuslupien ja uusien kohteiden aloitusten määrät olivat jo selkeässä laskussa. Tämä enteilee raken-

nusliikkeiden lisääntyvää varovaisuutta. Tähän varovaisuuteen on vaikuttamassa uudisasuntojen sijoitusasuntokysynnän ja kuluttajien kysynnän väheneminen sekä julkinen keskustelu taloyhtiölainojen ehtojen kiristämisestä. Lisäksi hyvällä sijainnilla sijaitsevien tonttien tarjonnan vähäisyys vaikuttaa. Rakennusliikkeet panostavat nyt entistä enemmän korjausrakentamiseen. Kiinteistönvälittäjien tekemien uudisasuntokauppojen määrä laski noin 7 prosenttia. Vuonna 2019 ennustimme uudisasuntokauppojen määrän laskevan 10-20 prosenttia.

Käytettyjen kerros- ja rivitaloasuntojen hinnat nousivat pääkaupunkiseudulla noin 2,1 prosenttia ja muualla Suomessa noin 1,5 prosenttia, eli hintojen nousussa eriytyminen väheni edelliseen vuoteen verrattuna.

Pankin liiketoiminta

Säästöpankki Optian liiketoiminnan kasvu ja tulos saavuttivat pankin liiketoimintasuunnitelmassaan tilikaudelle asettamat tavoitteet. Pankki keskittyi toimintasuunnitelmansa mukaisesti parantamaan asiakasliiketoimintansa kannattavuutta ja lisäämään markkinaosuuttaan toimialueellaan.

Säästöpankki Optia harjoittaa peruspankkitoimintaa ja tarjoaa asiakkailleen monipuolisia pankkipalveluja sekä oman taseensa kautta, että välittää yhteistyökumppaneidensa tuotteita. Välitetyt tuotteet käsittävät luotto-, sijoitus- ja vakuutus tuotteita.

Välitetyt luotot koostuvat SP-Kiinnitysluotto pankki Oyj:n kiinnitysluotoista, joiden määrä vuoden 2019 lopussa oli 396,6 miljoonaa euroa. Pankilla on jälleensuoritusvelvoite välittämiinsä kiinnitysluottoihin.

Sijoitustuotteina pankin tuotevalikoimaan kuuluvat Sp-Rahastoyhtiö Oy:n hallinnoimat sijoitusrahastot sekä Nooa Säästöpankin liikkeeseen laskemat indeksilainat. Pankki tarjoaa asiakkailleen myös omaisuudenhoitopalvelua, jossa salkunhoitajana on Sp-Rahastoyhtiö Oy. Varainhoidossa olevien varojen määrä oli vuoden vaihteessa 13,3 miljoonaa euroa. Lisäksi pankki tarjoaa asiakkailleen osakevälityspalveluja.

Vuoden lopussa asiakkailla oli pankin välittämiä rahasto- ja vakuutus säästöjä 355,8 miljoonaa euroa.

Pankin välittämät eläke-, säästö- ja henkivakuutus tuotteet tuottaa säästöpankkien omistama Sp-Henkivakuutus Oy, joka tarjoaa pankin asiakkaille nykyaikaisia ja eri tilanteisiin sopivia vakuutus säästämisen tuotteita. Pankki välittää myös Suomen Vahinkovakuutus Oy:n tarjoamia henkilöasiakkaan vahinkovakuutus palveluja.

Maksujenvälityksessä pankki käyttää Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj:n maksujenvälitys- ja clearing palveluja. Säästöpankkien Keskuspankki kuuluu Säästöpankkien yhteenliittymään ja sen tehtävänä on myös varmistaa Säästöpankkiryhmän likviditeetti ja tukkuvarainhankinta. Säästöpankkien Keskuspankki hankkii rahoitusta ja operoi Säästöpankkiryhmän puolesta rahamarkkina- ja pääomamarkkinoilla ja hoitaa maksujen selvityksen ja huolehtii myös Ryhmän sisäisestä likviditeetin tasauksesta.

Kiinteistönvälittäjänä toimii säästöpankkien oma kiinteistönvälitysketju, jonka keskusyhtiönä on Sp-Koti Oy. Sp-Koti -ketju toimii franchising-periaatteella, jossa itsenäiset yhtiöt muodostavat pankin kanssa yhteistyössä toimivan valtakunnallisen välittäjäketjun.

Pankki muokkaa toimipisteidensä palveluaikoja 1.3.2020 alkaen. Palveluaikojen muutokset koskevat käteisen rahan saantia, toimipisteissä tapahtuvaa palvelua ilman ajanvarausta sekä palvelua ajanvarauksella. Toimipisteet lakkautetaan Sonkajärvellä, Vieremällä, Rautavaaralla, Varpaisjärvellä, Kempeleessä sekä Mäntyharjulla. Lisäksi Säästöpankki Optian toimitusjohtaja vaihtuu 1.4.2020 alkaen, kun nykyinen toimitusjohtaja Kalevi Hilli jää eläkkeelle ja hänen tilalleen on nimitetty Heikki Paasonen.

Tulos

Säästöpankki Optian liikevoitto oli 23,2 miljoonaa euroa (2,8 miljoonaa euroa vuonna 2018). Liikevoitto kasvoi edellisestä vuodesta 20,4 miljoonaa euroa. Liikevoittoprosentiksi taseen vuosikeskiarvosta muodostui 1,5 prosenttia (0,2). Liiketuloksen erinomainen kehitys johtui arvopaperimarkkinoiden vahvasta kasvusta sekä asiakasliiketoiminnan suotuisasta kehityksestä. Pankin kulu-tuotto -suhte oli 54,5 prosenttia (84,7).

Pankin keskeiset tuloslaskelmaerät ovat kehittyneet kahteen edelliseen vuoteen verrattuna seuraavasti:

Tuhatta euroa	01-12/2019	01-12/2018	Muutos-% *)	01-12/2017	Muutos-% **)
Korkokate	23 730	23 219	2,2	23 463	-1,0
Nettopalkkiotuotot	16 199	14 152	14,5	13 550	4,4
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	13 646	-9 230		-65	
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kirjattavien rahoitusvarojen nettotuotot			-122		
Myytavissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot				4 665	
Suojauslaskennan nettotulos	-27	-40	-33,0	-1	
Muut tuotot	2 183	2 279	-4,2	1 458	56,3
Tuotot yhteensä	55 608	30 381	83,0	43 070	-29,5
Henkilöstökulut	-9 785	-9 029	8,4	-9 701	-6,9
Muut hallintokulut	-12 457	-11 004	13,2	-9 859	11,6
Muut kulut	-8 048	-5 699	41,2	-4 892	16,5
Kulut yhteensä	-30 290	-25 732	17,7	-24 452	5,2
Kulutuohto -suhde	54,47	84,70		56,77	
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjatuista rahoitusvaroista	-2 028	-1 893	7,1		
Arvon alentumistappiot luotoista				-3 707	
Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot sekä arvonalentumiset	-57	44		0	
Liikevoitto	23 233	2 800		14 911	-81,2
Tilikauden voitto	13 655	2 281		12 177	-81,3

*) Muutos 2019-2018
**) Muutos 2018-2017

Pankin korkokatteeksi muodostui 23,7 miljoonaa euroa (23,2). Korkokate kasvoi 0,5 tuhannella eurolla edelliseen tilikauteen verrattuna. Korkokatetta vahvistivat suojaavista korkojohdannaisista saadut korot, joiden määrä korkokatteessa oli 1,2 miljoonaa euroa (2,3).

Korkotuottojen määrä oli 27,4 miljoonaa euroa (27,5), jossa vähennystä edellisvuodesta oli 0,1 miljoonaa euroa. Korkotuotoista merkittävimmän osan muodostivat antolainauksen ja suorien korkosijoitusten korkotuotot. Korkokulut olivat 3,7 miljoonaa euroa (4,3). Korkokulut vähenivät edelliseen tilikauteen verrattuna 0,6 miljoonaa euroa. Korkokulut koostuivat pääasiassa yleisön talletuksille maksetuista koroista sekä säästöpankkien keskuspankin velkojen koroista.

Nettopalkkiotuotot olivat 16,2 miljoonaa euroa (14,2). Tästä palkkiotuottojen osuus oli 18,7 miljoonaa euroa (16,6) ja palkkiokulujen 2,5 miljoonaa euroa (2,4). Palkkiotuottoihin sisältyy välitetyistä tuotteista saatuja palkkioita yhteensä 7,1 miljoonaa euroa (6,6), josta välitetyistä kiinnitysluotto pankin luotoista saadut palkkiot olivat 3,2 miljoonaa euroa (2,7) ja muista välitetyistä tuotteista 4,0 miljoonaa euroa (3,9). Väli-

tetyistä kiinnitysluotoista saadut palkkiot sisältyvät edellä esitettyihin lukuihin nettomääräisinä. Muista palkkiotuotoista merkittävimpiä olivat palkkiot antolainauksesta 3,6 miljoonaa euroa (3,7), palkkiot maksuliikenteestä 6,0 miljoonaa euroa (4,6), palkkiot omaisuuden hoidosta ja lainopillisista tehtävistä 0,9 miljoonaa euroa (0,9) ja palkkiot takauksista 0,5 miljoonaa euroa (0,4).

Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotoiksi muodostui 13,6 miljoonaa euroa (-9,2). Erään sisältyi tuloksen kautta käypään arvoon kirjattavien rahoitusvarojen myyntivoittoja ja -tappioita 0,3 miljoonaa euroa (-0,4) sekä näiden realisoitumattomia arvostusvoittoja ja -tappioita 13,3 miljoonaa euroa (-8,9). Lisäksi tuloserä sisältää rahavirtaa suojaavista korko-optioista suoraan tulokseen kirjattavan aika-arvon muutoksen ja suojauksen tehostoman osuuden, joiden yhteismäärä tilikaudella oli 0,0 miljoonaa euroa (0,0), sekä valuuttatoiminnan nettotuotot 0,0 miljoonaa euroa (0,1).

Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot olivat -0,1 miljoonaa euroa (0,0), josta myyntivoitot ja -tappiot oli-

vat 0,0 miljoonaa (-0,1). Suojauslaskennan nettotulos oli 0,0 miljoonaa euroa (0,0). Erä muodostuu käypää arvoa suojaavien korkojohdannaisten ja suojattavien kohteiden käypien arvojen muutosten erotuksesta.

Muut tuotot sisältävät tuotot oman pääoman ehtoisis- ta sijoituksista, sijoituskiinteistöjen nettotuotot ja lii- ketoiminnan muut tuotot, yhteismäärältään 2,2 mil- joonaa euroa (2,3). Saadut osingot olivat 1,1 miljoonaa euroa (0,9), jossa kasvua edellisvuoteen oli 0,2 mil- joonaa euroa. Sijoituskiinteistöjen nettotuotoksi muodostui -0,2 miljoonaa euroa (0,2). Ero, 0,4 mil- joonaa euroa, johtui tehdyistä kohdennetuista arvonalennuksista sijoituskiinteistöihin. Liiketoiminnan muut tuotot kasvoivat 7,8 prosentilla 1,3 miljoonaa euroon (1,2).

Henkilöstökulut muodostuvat palkkakuluista sekä eläke- ja muista henkilösivukuluista. Näiden kulujen kokonaismäärä oli 9,8 miljoonaa euroa (9,0), mikä oli 8,4 prosenttia suurempi kuin edellisenä vuonna. Henkilöstökulujen kasvu johtui fuusion myötä lisääntyneestä henkilöstömäärästä.

Muut hallintokulut kasvoivat 13,2 prosenttia, 12,5 mil- joonaa euroon (11,0). Kulujen nousu johtui pääosin pankin it-kulujen sekä SP-Ryhmän keskitettyjen pal- veluiden kehittämisestä. Muut kulut, 8,0 miljoonaa euroa (5,7), käsittävät poistot ja arvonalentumi- set aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä sekä liiketoiminnan muut kulut. Suunnitelman mukais-

ten poistojen määrä oli 1,6 miljoonaa euroa (1,1). Ar- vonalentumisia omassa käytössä olevien kiinteis- töyhteistöjen osakkeista kirjattiin 0,5 miljoonaa euroa (0,0). Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 28,5 pro- senttia, 5,9 miljoonaa euroon (4,6). Kulujen kasvami- nen johtui SP-Ryhmän sisäisistä kuluista sekä fuusion aiheuttamista kertakuluista.

Luotoista ja takauksista kirjattujen arvonalentu- mistappioiden nettomäärä tilikauden tuloksessa oli 2,1 miljoonaa euroa (1,9). Odotettavissa olevat luot- totappiot luotoista ja takauksista olivat 1,4 miljoonaa euroa (-1,5). Toteutuneita luottotappioita kirjattiin ti- likaudella 0,7 miljoonaa euroa (3,6) ja palautuksia ai- kaisemmin toteutuneiksi luottotappioiksi kirjatusta saamisista 0,0 miljoonaa euroa (-0,2). Arvonalentu- mistappiot luotoista pysyivät edelleen maltillisina ja arvioidun mukaisina.

Tase

Pankin tase kasvoi vuoden 2019 aikana 11,3 pro- senttia ja oli vuoden lopussa 1 672,4 miljoonaa euroa (1 503,1). Taseessa olevien luottojen määrä oli 1 248,4 miljoonaa euroa. Luottojen keskkorko oli 1,9 prosenttia. Talletusten määrä oli 1 087,8 miljoonaa euroa ja niiden keskkorko 0,1 prosenttia.

Säästöpankki Optian taseen keskeiset erät ovat ke- hittyneet kahteen edelliseen vuoteen verrattuna seuraavasti:

Tuhatta euroa	31.12.2019	31.12.2018	Muutos-% **)	31.12.2017	Muutos-% ***)
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 248 777	1 099 547	13,6	1 020 261	7,8
Luotot	1 248 357	1 099 255	13,6	1 019 953	7,8
Muut saamiset	419	292	43,7	308	-5,3
Sijoitukset	403 111	385 774	4,5	381 691	1,1
Saamiset luottolaitoksilta	108 799	115 913	-6,1	114 741	1,0
Saamistodistukset	122 541	73 452	66,8	92 257	-20,4
Osakkeet ja osuudet	151 753	176 003	-13,8	154 070	14,2
Kiinteistöt	20 017	20 405	-1,9	20 623	-1,1
Johdannaisopimukset	7 326	1 434	2 027	2 027	-29,2
Johdannaisopimukset vastaavaa	7 326	1 434	2 027	2 027	-29,2
Yleisön talletukset *)	1 087 809	979 799	11,0	877 836	11,6
Velat luottolaitoksille	318 567	290 225	9,8	301 077	-3,6
Oma pääoma	194 049	174 193	11,4	174 178	0,0
Tilinpäätössiirtojen kertymä	50 377	42 202	19,4	42 202	0,0
ROA %	1,2	0,1		0,8	
Omavaraisuusaste	14,0	13,8		14,7	
Vakavaraisuussuhde	23,41 %	22,75 %		24,15 %	

*) Luku ei sisällä suojauksesta johtuvaa käyvän arvon muutosta

***) Muutos 2019-2018

****) Muutos 2018-2017

Luotonanto

Säästöpankki Optian luotonannon kokonaismäärä tilikauden lopussa oli 1 644,9 miljoonaa euroa (1 470,2). Luotonanto sisältää pankin taseessa olevat luotot 1 248,4 miljoonaa euroa (1 099,3) sekä pankin välittämät Sp-Kiinnitysluottopankin luotot, jotka eivät sisälly pankin taseeseen. Välitettyjen kiinnitysluottojen määrä vuoden lopussa oli 396,6 miljoonaa euroa (370,9). Pankin valtion varoista välittämät luotot sisältyvät pankin taseeseen erään Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä. Niiden määrä vuoden lopussa oli 0,0 miljoonaa euroa (0,5).

Mukaan luettuna välitetyt kiinnitysluotot luottoja nostettiin ja uudistettiin vuoden aikana yhteensä 436,9 miljoonaa euroa. Luotonannon nettolisäys oli 174,7 miljoonaa euroa eli 11,9 prosenttia. Luotonannon kehitykseen vaikuttivat tehdyn fuusion lisäksi markkinakasvua nopeampi antolainauksen kasvu.

Yli 90 päivää erääntyneiden saamisten määrä säilyi edelleen maltillisella tasolla. Yli 90 päivää erääntyneet saamiset olivat 20,4 miljoonaa euroa (17,1) eli 3,3 miljoonaa euroa suuremmat kuin vuotta aiemmin. Yli 90 päivää erääntyneiden saamisten määrä oli 1,2 prosenttia (1,2) kokonaisluotonannon ja taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin sisältyvien takausten yhteismäärästä. Lisäksi lainanhoitojoustolliset saamiset olivat 3,3 miljoonaa euroa (5,3). Lainanhoitojoustolliset saamiset ovat saamisista, joiden lainaehdot on neuvoteltu uudelleen tai asiakkaan rahoitusta on järjestelty heikentyneen maksukyvyyn johdosta.

Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin kuuluvat asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset ja asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset. Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset, 17,2 miljoonaa euroa (14,2), muodostuvat pääasiassa pankki- ja muita takauksista. Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset, joiden määrä tilikauden päättyessä oli 77,5 miljoonaa euroa (82,0) koostuvat pääasiassa myönnettyistä nostamattomista luotoista.

Sijoitukset

Pankin sijoitukset kohdistuivat pääosin talletuksiin

muissa luottolaitoksissa, saamistodistuksiin, osakkeisiin ja osuuksiin sekä kiinteistöihin, jotka sisältyvät tase-erään Aineelliset hyödykkeet. Aineelliset hyödykkeet on eritelty liitetiedossa 1.7.

Pankin talletukset muissa luottolaitoksissa olivat 108,8 miljoonaa euroa (115,9). Määrä oli 7,1 miljoonaa euroa pienempi kuin vuotta aikaisemmin. Sijoitukset saamistodistuksiin muodostuivat rahamarkkinaarvopapereista ja joukkovelkakirjalainoista. Niiden määrä tilikauden päättyessä oli 122,5 miljoonaa euroa (73,5), mikä on 66,8 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Sijoitukset osakkeisiin ja osuuksiin olivat kauden päättyessä 151,8 miljoonaa euroa (176,0). Tästä toiminnalle välttämättömiä osakkeiden ja osuuksien osuus oli 44,9 miljoonaa euroa (37,3) ja muiden osakkeiden ja rahasto-osuuksien osuus 106,9 miljoonaa euroa (138,7). Pankilla ei ole hallussaan julkisesti noteerattuja osakkeita, joilla se kävisi aktiivisesti kauppaa.

Pankin kiinteistöomaisuuden arvo taseessa oli 20,0 miljoonaa euroa (20,4). Tästä omassa käytössä olevien kiinteistöjen arvo oli 10,1 miljoonaa euroa (10,4) ja sijoituskiinteistöjen arvo 9,9 miljoonaa euroa (10,0). Sijoituskiinteistöjen käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 1.7.

Tilikauden aikana aktivoitiin taseeseen 0,2 tuhannella eurolla kiinteistöihin kohdistuvia perusparrannusmenoja. Vuoden 2019 aikana pankki myi omistamiensa kiinteistöyhteisöjen osakkeita ja/tai kiinteistöjä 0,3 tuhannen euron arvosta ja osti 0,0 tuhannella eurolla. Kiinteistöomaisuuden myynnistä kertyi 0,2 tuhannen euron nettomääräistä myyntitappiota. Pankki purettiin tilikaudella arvonkorotuksia 0,2 tuhannella eurolla ja kirjasi arvonalennuksia kiinteistöomaisuudesta yhteensä -0,9 tuhat euroa (0,0).

Johdannaisopimukset

Pankki käyttää johdannaisopimuksia korkoriskiensä suojaamiseen. Tilikauden päättyessä johdannaisten positiivinen käypä arvo taseen vastaavaa -puolella, tase-erässä Johdannaisopimukset, oli yhteensä 7,3 miljoonaa euroa (1,4), josta käypää arvoa suojaavien johdannaisten osuus oli 7,3 miljoonaa euroa (1,4). Pankki suojaasi käyvän arvon suojauksella avistaehdoista talle-

tussalkkua. Suojausinstrumenttina olivat koronvaihtosopimukset. Lisäksi pankki suojaasi osaketalletusten arvonmuutoksia osakeoptioilla. Rahavirran suojauksella pankki suojaasi vaihtuvakorkoisen antolainauksen tulevaa korkovirtaa, jossa suojausinstrumenttina olivat korko-optiot ja koronvaihtosopimukset. Johdannaisso-
pimukset eritellään liitetiedoissa 1.5 ja 2.6. Vakavarai-
suuslaskennassa johdannaiset sisältyvät luotto- ja vas-
tapuoliriskin vakavaraisuusvaatimukseen.

Yleisön talletukset

Pankin varainhankinnasta valtaosa muodostui yleisöltä vastaanotetuista talletuksista.

Talletusten määrä vuoden lopussa oli 1 087,8 miljoonaa euroa (979,8). Talletukset kasvoivat vuoden aikana 108,0 miljoonaa euroa eli 11,0 prosenttia. Talletukset käyttely- ja säästämistileillä kasvoivat vuoden aikana 116,0 miljoonaa euroa eli 14,0 prosenttia ja niiden määrä vuoden vaihteessa oli 946,7 miljoonaa euroa (830,7). Sijoittamis- ja asuntosäästö-palkkiotilien vähennys oli 7,9 miljoonaa euroa eli 5,3 prosenttia ja niitä oli vuoden vaihteessa 141,1 miljoonaa euroa (149,1).

Muut velat

Muut velat muodostuvat pääasiassa veloista luottolaitoksille ja liikkeeseen lasketuista velkakirjoista, joita ovat sijoitustodistukset, joukkovelkakirjalainat sekä debentuurit, joilla on huonompi etuoikeus kuin pankin muilla veloilla. Velat luottolaitoksille olivat 318,6 miljoonaa euroa (290,2). Pankki ei laskenut vuoden aikana liikkeeseen uusia velkakirjalainoja. Muut vieraan pääoman erät muodostuivat lähinnä lyhytaikaisista maksujenvälityseristä sekä tuottojen ja kulujen jaksotuksiin liittyvistä tilinpäätösvaiheen siirtävistä eristä.

Oma pääoma ja tilinpäätössiirtojen kertymä

Pankin oma pääoma tilikauden päättyessä oli 194,0 miljoonaa euroa (174,2). Muutosta edelliseen tilikauteen verrattuna oli 19,9 miljoonaa euroa. Omaan pääomaan sisältyvän käyvän arvon rahaston määrä laskennallisilla veroilla oikaistuna oli 1,9 miljoonaa euroa (0,6). Määrä koostui käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavien rahoitusvarojen käyvän arvon ja odotettujen luottotap-

pioiden muutoksesta 1,9 miljoonaa euroa. Edellisten tilikausien voittovaroihin kirjattiin tilikaudella 1,9 miljoonaa euroa Samlinkin osakkeiden myyntivoittoa.

Tilinpäätössiirtoja ovat poistoerot ja verotusperusteiset varaukset, joiden yhteismäärä kauden päättyessä oli 50,4 miljoonaa euroa (42,2), josta luottotappiovaraus oli 50,4 miljoonaa euroa (42,2). Vuonna 2019 luottotappiovarausta kasvatettiin 8,2 miljoonaa euroa (purettiin 0,0 miljoonaa euroa), jonka jälkeen varauksen määrä tilinpäätöksessä oli 4,3 prosenttia saamisista. Varauksesta 4,3 miljoonaa euroa on siirretty vararahastoon. Tilikauden aikana ei kirjattu poistoeron muutosta.

Keskinäinen vastuu

Säästöpankkien yhteenliittymän muodostavat keskusyhteisö, jäsenluottolaitokset, jäsenluottolaitosten konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset ja sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joiden äänivallasta edellä mainitut yhteisöt yhdessä omistavat yli puolet. Säästöpankki-
liitto osk toimii Yhteenliittymän keskusyhteisönä.

Keskusyhteisö vastaa jäsenluottolaitostensa veloista ja sitoumuksista yhteenliittymälain mukaisesti. Keskusyhteisö on velvollinen suorittamaan yhteenliittymälain mukaisesti tukitoimena jäsenluottolaitokselle määrän, joka on tarpeen jäsenluottolaitoksen selvitystilän estämiseksi. Keskusyhteisö vastaa jäsenluottolaitoksen niistä veloista, joita ei saada suoritetuksi jäsenluottolaitoksen varoista.

Jäsenluottolaitokset ovat velvollisia suorittamaan yhteenliittymälain säädetyin perustein keskusyhteisölle osuutensa määrästä, jonka keskusyhteisö on suorittanut joko toiselle jäsenluottolaitokselle tukitoimena, taikka toisen jäsenluottolaitoksen velkojalle maksuna erääntyneestä velasta, johon velkoja ei ole saanut suoritusta velalliseltaan.

Keskusyhteisöllä on velvollisuus yhteenliittymälain mukaisesti valvoa jäsenluottolaitosten toimintaa ja antaa niille niiden maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi ohjeita riskien hallinnasta, luotettavasta hallinnosta ja sisäisestä valvonnasta sekä ohjeita yhtenäisten tilinpäätösperusteiden noudattamiseksi yhteenliittymän yhdistellyn tilin-

päätöksen laatimisessa. Keskusyhteisöllä on oikeus vahvistaa jäsenluottolaitoksille yleisiä toimintaperiaatteita noudatettavaksi näiden Yhteenliittymän kannalta merkittävässä toiminnassa.

Talletussuoja

Rahoitusvakuusviranomaisesta annetun lain (1195/2014) mukaan talletuspankilla on velvollisuus kuulua talletussuojajärjestelmään ja maksaa talletussuojamaksua. Talletussuoja korvaa tallettajien varat, jos ne eivät ole käytettävissä luottolaitoksen jouduttua pysyviin maksuvaikeuksiin. Korvaus on enimmillään 100 000 euroa yhtä luottolaitosta kohden. Samaa talletuspankkien yhteenliittymään kuuluvia talletuspankkeja pidetään talletussuojan osalta yhtenä luottolaitoksena. Tämä tarkoittaa, että yhdessä tai useammassa yhteenliittymään kuuluvassa talletuspankissa olevat varat korvataan yhteensä 100 000 euron enimmäismäärään asti. Säästöpankkien yhteenliittymä on tässä tarkoitettu talletuspankkien yhteenliittymä.

Pankin talletussuojamaksu oli tilikaudella 0,3 miljoonaa euroa. Talletussuojasta vastaa vuoden 2015 alusta perustettu uusi viranomaisellinen, Rahoitusvakuusvirasto. Vanha talletussuojarahasto hyvittää kuitenkin jäsenpankeilleen Rahoitusvakuusviraston vuodelle 2019 määräämät talletussuojamaksut siinä suhteessa kuin kukin Vanhan talletussuojarahaston jäsenpankit ovat vuosien kuluessa kartuttaneet rahastoa. Näin ollen talletussuojamaksulla ei ole pankille kuluvaikutusta tilikaudella 2019.

Sijoittajien turva

Säästöpankki Optia kuuluu myös sijoittajien korvausrahastoon, jonka suojan piiriin kuuluvat kaikki ei-ammattimaiset sijoittajat.

Sijoittajien korvausrahaston tarkoituksena on sen jäsenenä olevien sijoituspalveluyritysten ja luottolaitosten korvausrahaston suojan piiriin kuuluvien sijoittajien saamisten turvaaminen. Korvausrahaston varoista korvataan sijoituspalveluyrityksen hallussa tai hallinnoitavana sijoituspalvelun tarjoamisen yhteydessä olevat suojan piiriin kuuluvien sijoittajien saamiset. Samalle sijoittajalle maksettavan korvauksen määrä on yhdeksän kymmenesosaa sijoittajan samalta sijoituspalveluyritykseltä olevan saamisen määrästä,

kuitenkin enintään 20 000 euroa. Sijoittajien korvausrahastoa koskevan lainsäädännön mukaan Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvia pankkeja pidetään korvaussuojan osalta yhtenä pankkina.

Vakavaraisuuden hallinta

Vakavaraisuuden hallintaprosessin tavoitteena on arvioida, että pääoman määrä ja laatu ovat riittävät suhteessa pankin toiminnan luonteeseen, laajuuteen ja monimuotoisuuteen sekä kattamaan liiketoiminnan ja toimintaympäristön kaikki riskit. Tavoitteen saavuttamiseksi pankki tunnistaa ja arvioi toimintaansa liittyvät riskit kattavasti ja mitoittaa riskinkantokykynsä vastamaan kaikkien riskien yhteismäärää. Vakavaraisuudenhallintaprosessin kautta määritettävät sisäiset pääomatarpeet perustuvat vakavaraisuussäätelyn Pilari I:n mukaisiin pääomavaateisiin ja sen ulkopuolisiin riskeihin kuten rahoitustaseen korkoriskiin, sijoitussalkun markkinariskiin ja liiketoimintariskiin. Sisäisessä arviointiprosessissa pankki arvioi pääomanmäärän, joka riittää kattamaan myös Pilari 1 ulkopuolisista riskeistä syntyvät odottamattomat tappiot.

Pankin hallituksella on kokonaisvastuu vakavaraisuudenhallinnasta. Pankin hallitus hyväksyy vakavaraisuudenhallinnan lähtökohdat, tavoitteet ja periaatteet. Lisäksi hallitus vahvistaa yleiset vaatimukset vakavaraisuuden mittaus- ja arviointimenetelmille sekä yleiset periaatteet vakavaraisuuden hallintaprosessin järjestämisestä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että hallitus vahvistaa riskistrategiat ja määrittää tavoitetasot pääomalle, joka kattaa kaikki liiketoiminnasta ja ulkoisen toimintaympäristön muutoksista aiheutuvat olennaiset riskit. Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen vakavaraisuutta, maksuvalmiutta ja asiakasriskejä valvotaan konsolidoidusti Yhteenliittymäntasolla. Keskusyhteisön hallitus on asettanut yhteenliittymän ja pankkien vakavaraisuudelle tavoitetasot, joita seurataan neljännesvuosittain.

Stressitestit

Osana vakavaraisuuden hallintaprosessia pankki arvioi omaa riskiasemaansa ja pääoman riittävyyttä stressitesteillä. Stressitestejä käytetään arvioitaessa miten erilaiset poikkeuksellisen vakavat, mutta mahdolliset tilanteet voivat vaikuttaa tuloksente-

kokykyyn, vakavaraisuuteen ja pääomien riittävyteen. Stressitestien avulla pyritään tunnistamaan pankin kannalta keskeisimmät riskit ja arvioimaan, miten haavoittuvainen pankin rakenne on näiden riskien toteutumisen suhteen. Vakavaraisuudenhallintaprosessin tavoitteena on myös ylläpitää ja kehittää laadukasta riskienhallintaa.

Pääomanjatkuvuussuunnitelma

Pankin pääoman jatkuvuussuunnitelma on tehty ennalta arvaamattomien tapahtumien varalle, jotka saattavat vaarantaa pankin vakavaraisuuden. Osana pääomanjatkuvuussuunnitelmaa ovat pääoman määrälle ja laadulle hallituksen asettamat tavoitteet ja seurantarajat, joita seurataan neljännesvuosittain. Pääoman jatkuvuussuunnitelmassa on kuvattu toimenpiteet, joihin toimiva johto ja hallitus voivat ryhtyä, jos vakavaraisuussuhdeluvulle asetettu seurantaraja rikkoutuu.

Pilari 1 pääomavaateet

Pankin suurimmat pääomavaateet muodostuvat kiinteistövakuudellisista saamisista, yrityssaamisista ja vähittäissaamisista. Pankin luottoriskin pääomavaade lasketaan standardimenetelmällä ja operatiivisen riskin pääomavaade perusmenetelmällä. Markkinariskin pääomavaade lasketaan perusmenetelmällä valuuttapositioneille.

Omat varat ja vakavaraisuustunnusluvut

Pankin pääomavaatimus muodostuu seuraavista eristä:

- Vakavaraisuusasetukseen (CRR) perustuva vähimmäisvaade vakavaraisuussuhdeluvulle (8 %)
- 2,5 % luottolaitoslain mukainen kiinteä CET1 lisäpääomavaatimus ja
- Ulkomaisten vastuiden maakohtaiset muuttuvat CET1 lisäpääomavaatimukset.

Suomessa makrovakaupoliittisesta päätöksenteosta vastaa Finanssivalvonnan johtokunta, joka kuulee ennen päätöstään Suomen Pankkia, valtiovarainministeriötä sekä sosiaali- ja terveysministeriötä. Päätöksenteko makrovakausvälineiden käytöstä tapahtuu neljännesvuosittain, pois lukien ns. O-SII-puskuri, kiinteistövakuudellisten luottojen vähim-

mäisriskipainot (CRR:n artikla 124), järjestelmäriskipuskuri ja sisäisten mallien vähimmäistappio-osuus (CRR:n artikla 164), joiden osalta päätökset on tehtävä vähintään kerran vuodessa.

Järjestelmäriskipuskuria koskeva luottolaitoslain muutos tuli voimaan 1.1.2018. Lain muutoksen seurauksena Finanssivalvonta sai käyttöönsä uuden makrovakausvälineen, jonka tarkoituksena on kattaa rahoitusjärjestelmän pitkäaikaisten ja suhdanteista riippumattomia riskejä. Finanssivalvonta teki päätöksen järjestelmäriskipuskurin säilyttämisestä ennallaan 28.6.2019. Säästöpankkien yhteenliittymälle asetettu järjestelmäriskipuskuri on suuruudeltaan 1 % riskipainotettujen saamisten yhteismäärästä, ja puskuri tuli voimaan 1.7.2019 aiemmin tehdyn päätöksen perusteella.

Finanssivalvonnan johtokunta on 4.7. pitämässään kokouksessa päättänyt luottolaitoslain 11 luvun 6 §:ssä tarkoitetusta harkinnanvaraisesta lisäpääomavaatimuksen asettamisesta Säästöpankkien yhteenliittymälle. Finanssivalvonta on määrittänyt harkinnanvaraiseksi lisäpääomavaatimukseksi LLL 11 luvun 6§:n 2 momentin 1 kohdan a) alakohdan nojalla 1,25 % kokonaisriskin määrästä. Vaatimuksen määrä perustuu EKP:n LSI-pankkeja koskevaan SREP (Supervisory Review and Evaluation Process) -metologiaan, jossa lisäpääomavaadeprosentti perustuu valvojan arvion kokonaisarvosanaan. Lisäpääomavaatimus tulee täyttää EU:n vakavaraisuusasetuksessa (EU 575/2013) tarkoitetulla ydinpääomalla (CET1). Pääomavaade koskee Säästöpankkien yhteenliittymää, tuli voimaan 31.3.2020 ja on voimassa enintään kolme vuotta 31.3.2023 asti. 30.6.2019 voimassa oleva harkinnanvarainen lisäpääomavaatimus on 0,5 % kokonaisriskin määrästä.

Finanssivalvonnan päätös uusien asuntoluottojen enimmäisluottotussuhteen laskusta 90 prosentista 85 prosenttiin muiden kuin ensiasunnon ostajien osalta tuli voimaan 1.7.2018. Finanssivalvonta ei asettanut vuonna 2019 muuttuvaa lisäpääomavaatimusta, jonka suuruus voi vaihdella 0-2,5 prosenttia riskipainotettujen saamisten yhteismäärästä. Finanssivalvonta ei ole asettanut Säästöpankkien yhteenliittymälle ns. OSII-lisäpääomavaatimusta.

Finanssivalvonta on myöntänyt luvan olla vähentämättä Yhteenliittymän jäsenluottolaitosten sisäisiä omistusosuuksia omien varojen instrumen-

teista laskettaessa omia varoja yksittäisen pankin tasolla ja alakonsolidointiryhmän tasolla. Lisäksi Finanssivalvonta on myöntänyt luvan soveltaa nolla prosentin riskipainoa Yhteenliittymän yhteisvastuun piirissä oleviin sisäisiin luottolaitosvastuisiin. Luvat perustuvat EU:n vakavaraisuusasetukseen (EU 575/2013) ja lakiin talletuspankkien yhteenliittymästä (599/2010).

Finanssivalvonta on myöntänyt Yhteenliittymälain mukaisen luvan Säästöpankkien yhteenliittymän Keskusyhteisönä toimivalle Säästöpankkiliitto osk:lle päättää, ettei sen jäsenluottolaitoksiin sovelleta EU:n vakavaraisuusasetuksen (EU575/2013) kuudennen osan ja sen nojalla annetuissa Euroopan unionin säädöksissä säädettyjä luottolaitoksen maksuvalmiudelle asetettuja vaatimuksia.

Säästöpankki Optia julkistaa vakavaraisuuslaskennan kannalta olennaiset tiedot vuosittain osana toimintakertomustaan ja tilinpäätöksen liitetietoja. Puolivuosittain tehtävässä osavuositarkastuksessa julkistetaan keskeiset vakavaraisuustiedot.

Pilari III raportilla on esitetty EU:n vakavaraisuusasetus N:o 575/2013 mukaiset tiedot Säästöpankkien yhteenliittymän konsolidointiryhmän vakavaraisuudesta. Säästöpankkiryhmän Pilari III raportti ja tilinpäätös ovat luettavissa www.saastopankki.fi verkkopalvelussa.

Säästöpankki Optian omat varat yhteensä olivat 229,3 miljoonaa euroa (203,7), kun omien varojen vähimmäisvaatimus oli 103,6 miljoonaa euroa (94,4). Ydinpääoma (CET1) määrä oli 229,3 miljoonaa euroa. Ensisijaisten omien varojen määrä oli 229,3 miljoonaa euroa (203,7). Toissijaiset omat varat olivat 0,0 miljoonaa euroa (0,0).

Säästöpankin vakavaraisuutta koskevat tiedot sisältyvät Säästöpankkiryhmän konsolidoituun tilinpäätökseen.

Säästöpankki Optian vakavaraisuussuhde säilyi edelleen erittäin vahvalla tasolla, ja oli vuoden loppussa 23,41 prosenttia. Ensisijaisten omien varojen suhde riskipainotettuihin eriin oli 23,41 % (22,75 %).

VAKAVARAISUUSLASKELMA, Tuhatta euroa

Omat varat (1000 euroa)	31.12.2019	31.12.2018
Ydinpääoma ennen vähennyksiä	234 350	207 955
Vähennykset ydinpääomasta	-5 046	4 285
Ydinpääoma (CET1) yhteensä	229 304	203 670
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)		
Ensisijainen pääoma (T1 = CET1 + AT1)		
Toissijainen pääoma ennen vähennyksiä		
Vähennykset toissijaisesta pääomasta		
Toissijainen pääoma (T2) yhteensä		
Omat varat yhteensä (TC = T1 + T2)		
Riskipainotetut erät yhteensä		
josta luotto- ja vastapuoliriskin osuus	873 437	808 295
josta vastuun arvonoikaisuriski (CVA)	15 099	5 772
josta markkinariskin osuus (valuuttakurssiriski)	11 084	11 789
josta operatiivisen riskin osuus	79 974	69 463
Vakavaraisuustunnusluvut		
Ydinpääoma (CET1) suhteessa riskipainotettuihin eriin %		
Ensisijainen pääoma (T1) suhteessa riskipainotettuihin eriin %		
Omat varat yhteensä (TC) suhteessa riskipainotettuihin eriin %		
Pääomavaatimus (1000 euroa)	31.12.2019	31.12.2018
Omat varat	229 304	203 670
Pääomavaatimus yhteensä*	103 646	94 401
Pääomapuskuri	125 658	109 269

- * Pääomavaatimus muodostuu lakisääteisestä vähimmäisvakavaraisuusvaateesta 8%, luottolaitoslain mukaisesta kiinteästä lisäpääomavaatimuksesta 2,5%, ja ulkomaisten vastuiden maa-kohtaisista muuttuvista lisäpääomavaatimuksista.

Säästöpankki Optian positiiviseen vakavaraisuuden kehitykseen vaikuttivat tuloksen vahvistuminen sekä riskipainoitettujen erien maltillinen nousu.

Vähimmäisomavaraisuusaste

Säästöpankin vähimmäisomavaraisuusaste oli 13,4 prosenttia. Vähimmäisomavaraisuusaste on laskettu tiedossa olevan sääntelyn mukaisesti ja kuvaa pankin ensisijaisten pääomien suhdetta kokonaisvastuisiin. Pankki seuraa liiallista velkaantumista osana vakavaraisuuden hallintaprosessia.

	2019	2018
Ensisijainen pääoma	229 304	203 670
Vastuiden kokonaismäärä	1 711 762	1 537 612
Vähimmäisomavaraisuusaste	13,40 %	13,25 %

Kriisinratkaisusuunnitelma

Euroopan parlamentin ja unionin direktiivi 2014/59/EU luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisinratkaisukehyksestä tuotiin kansallisesti voimaan 1.1.2015 alkaen (Laki luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta). Kriisinratkaisulain toteuttamiseksi perustettiin Rahoitusvakausrivasto (Laki rahoitusvakausrivastosta, 1995/2014). Rahoitusvakausrivasto päätti keväällä 2017 asettaa Säästöpankkien yhteenliittymälle vaatimuksen alentamiskelpoisten velkojen vähimmäismäärästä (MREL-vaade) ja se astui voimaan 31.12.2018. Vaadetta ei kohdisteta jäsenluottolaitoksiin tai Sp-Kiinnitysluottopankkiin. MREL-vaade on luonteeltaan Pilari 2 -tyyppinen minimivaade, joka on täytettävä jatkuvasti. Rahoitusvakausrivasto on päättänyt, että Säästöpankkien yhteenliittymän alentamiskelpoisten velkojen vähimmäismäärä on omien varojen vähimmäismäärä kerrottuna kahdella. Tällä hetkellä vaade on 20,79 prosenttia Säästöpankkien yhteenliittymän kokonaisriskin määrästä.

RISKIENHALLINTA

Riskienhallinnan tavoite

Riskienhallinnan periaatteet ja organisointi

Riskienhallinnalla tarkoitetaan liiketoiminnasta aiheutuvien sekä siihen olennaisesti liittyvien riskien tunnistamista, arviointia, mittaamista, rajoittamista ja seuranta. Riskienhallinnalla pyritään vähentämään ennakoimattomien tappioiden todennäköisyyttä tai uhkaa valvottavan maineelle ja siten varmistamaan ryhmästrategian toteuttamista. Riskien- ja vakavaraisuudenhallinta on osa sisäistä valvontaa.

Riskienhallinnan tavoitteena on turvata pankin riskinkantokyky ja varmistaa toiminnan jatkuvuus. Riskinkantokyky muodostuu toiminnan laajuuteen ja vaativuuteen suhteutetusta riittävästä ja tehokkaasta riskienhallinnasta sekä kannattavaan liiketoimintaan perustuvasta riittävästä maksuvalmiudesta ja vakavaraisuudesta.

Riskien- ja vakavaraisuudenhallinta luo edellytykset riskien tunnistamiselle, arvioinnille, mittaamiselle ja riskien rajaamiselle pankin kannalta turvalliselle tasolle. Eri riskialueiden ja liiketoimintojen edellyttämät pääomatarpeet määritetään luotettavasti ja riippumattomasti sekä pääoma kohdennetaan suunnitelmallisesti nykyisen ja suunnitellun riskinoton mukaan sekä pankin maksuvalmiuden hallinnan kannalta oikein.

Riskienhallinta on osa pankin sisäistä valvontaa ja keskeinen osa pankin operatiivista toimintaa. Pankin riskienhallintastrategia perustuu hallituksen pankille vahvistamaan päämäärään ja liiketoimintastrategiaan, riskienhallintaohjeisiin, valtuusjärjestelmään sekä keskeisimmistä liiketoiminnan osa-alueista tuotettavaan riski- ja poikkeamaraportointiin.

Pankki kohdistaa strategiansa mukaisesti liiketoimintansa vähittäispankkitoiminnan vähäriskiseen osaan. Pankilla ei ole taloudelliseen kantokykyynsä nähden ylisuuria asiakas- tai sijoitusriskikeskittymiä eikä pankki niitä strategiansa mukaisesti myöskään ota. Pankki pitää vakavaraisuutensa turvallisella tasolla. Pankin vakavaraisuutta ja riskienkantokykyä vahvistetaan kannattavalla liiketoiminnalla. Luotto-

ja muiden riskien muodostaman tappiuhan pankki huomioi tilinpäätöksessään riittäväillä arvonalentumiskirjauksilla ja muilla tappiokirjauksilla.

Hallitukselle annetaan säännöllisesti tietoa pankin eri riskeistä ja niiden tasoista. Pankin hallitus asettaa riskinottohalukkuuden tason hyväksymällä riskialuekohtaiset riskistrategiat ja tarvittavat riskilimiitit ja seurantarajat. Riskistrategian toteutumista seurataan riskilimiittien ja seurantarajojen valvonnalla ja raportoinnilla, jota suoritetaan liiketoiminnasta riippumattomasti. Hallitus myös hyväksyy valtuudet ja puitteet riskinotolle määrittelemällä sallitut riskirajat eri riskialueille. Valtuuksien puitteissa vastuu päivittäisestä riskienseurannasta ja valvonnasta kuuluu toimivalle johdolle. Toimiva johto hyödyntää seurannassaan järjestelmien tuottamia raportteja eri riskien osa-alueilta. Riskien raportointiin ja seurantaan tarkoitetut järjestelmät sekä käytännöt täyttävät riskienhallinnalle asetetut edellytykset ottaen huomioon pankin toiminnan luonteen ja laajuuden.

Pankilla on seuraavat liiketoiminnasta riippumattomat toiminnot varmistamassa tehokas ja kattava sisäinen valvonta:

- riippumaton riskienvalvonta
- säännösten noudattamisen varmistamisesta vastaava toiminto (compliance)
- sisäisen tarkastuksen toiminto

Riippumattoman riskienvalvonnan tehtävänä on varmistaa ja valvoa, että pankin riskienhallinta on riittävällä tasolla suhteessa pankin liiketoiminnan laatuun, laajuuteen, monimuotoisuuteen ja riskeihin. Riskienvalvontatoiminnon tehtävänä on avustaa pankin hallitusta ja toimivaa johtoa riittävän riskienhallinnan järjestämisessä sekä toimivuuden ja tehokkuuden valvonnassa.

Compliance -toiminnon tavoitteena on varmistaa, että pankissa noudatetaan lainsäädäntöä, viranomaisten antamia ohjeita ja määräyksiä. Compliance -toiminnon vastuulla on valvoa, että pankissa noudatetaan annettuja sisäisiä ohjeita, henkilöstöä sitovia eettisiä periaatteita sekä muita rahoitusmarkkinoilla vallitsevia ohjeita.

Pankin hallitus on asettanut pankille sisäisen tarkas-

tuksen ja vahvistanut sisäiselle tarkastukselle tarkastussuunnitelman sekä raportointiperiaatteet.

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on pankin toimintaorganisaation sisäisen valvonnan laajuuden ja riittävyyden arviointi sekä riskienhallintajärjestelmien toimivuuden valvonta ja arviointi. Sisäinen tarkastus raportoi havainnoistaan toimitusjohtajalle ja hallitukselle.

Pankin hallitus vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä lainsäädännön, viranomaisvaateiden ja keskusyhteisön hallituksen antaman ohjeistuksen mukaisesti. Pankin toimitusjohtaja ja muu johto vastaavat sisäisen valvonnan järjestämisestä lainsäädännön, viranomaisvaateiden sekä keskusyhteisön ja pankin oman hallituksen antamien tarkempien sisäisten toimintaohjeiden mukaisesti.

Säästöpankkien yhteenliittymän riskienhallinnan menettelytapoja ylläpidetään ja kehitetään keskusyhteisön riippumattoman riskienvalvonnan toimesta, jotta varmistetaan että myös kaikki uudet olennaiset, mutta aikaisemmin tunnistamattomat riskit tulevat liiketoimintojen riskienhallinnan piiriin.

Merkittävät tai riskipitoiset sitoumukset tehdään kollegiaalisen päätöksentekomenettelyn mukaisesti ja valtuuksien käyttö on rajattu limiiteillä. Liiketoimintaa ja prosesseja ohjataan sisäisillä toimintaohjeilla, joiden noudattamista ja ajantasaisuutta valvotaan. Tehdyt päätökset ja merkittävät liiketoimet dokumentoidaan ja arkistoidaan. Olennainen osa riskienhallintaa suoritetaan päivittäisissä varmistuksissa. Tehtyjen päätösten toimeenpanoa seurataan hyväksymisillä, todentamisilla, varmistuksilla, täsmäytyksillä sekä seuranta- ja poikkeamisraporteilla.

Luottoriski- ja vastapuoliriskit

Pankkitoiminnan merkittävin riski on luottoriski. Luottoriskin hallinnalla ja valvonnalla on suuri merkitys varmistettaessa pääomien riittävyyttä suhteessa liiketoiminnan riskeihin ja riskien toteutumisen aiheuttamiin tappioihin.

Luottoriskillä tarkoitetaan sitä, että vastapuoli ei todennäköisesti täytä sopimuksen mukaisia velvoitteitaan. Luottoriskien suurin lähde ovat luotot, mutta

luottoriskiä (vastapuoliriskiä) voi syntyä myös muunlaisista saamisista, kuten joukkovelkakirjalainoista, lyhytaikaisista saamistodistuksista ja johdannaisso-
pimuksista sekä taseen ulkopuolisista sitoumuksista, kuten käyttämättömistä luottojärjestelyistä ja -li-
miiteistä, takauksista.

Säästöpankkiryhmässä pankkitoiminnan keskei-
set asiakasryhmät ovat henkilöasiakkaat, yritys-
asiakkaat sekä maatilayrittäjät ja muut pienyrityk-
set. Pankkitoiminnan varainhankinnasta pääosa on
myönnetty luottoina Säästöpankkien asiakkaille.

Pankin hallitus ohjaa pankin luottoriskien hallintaa,
siinä käytettäviä menetelmiä sekä niiden valvontaa
ja raportointia vahvistamallaan luottoriskistrategial-
la, sen perusteella antamallaan luottoriskejä ja nii-
den hallintaa koskevilla muilla ohjeilla sekä aset-
tamillaan riskilimiiteillä ja muilla seurantarajoilla.
Keskusyhteisön riskienvalvonta valvoo, että jäsen-
luottolaitokset noudattavat näitä periaatteita.

Luottoriskien hallinnan tavoitteena on rajoittaa
asiakasvastuista syntyvien riskien tulos- ja vaka-
varaisuusvaikutukset hyväksyttävälle tasolle. Hal-
lituksen vahvistama liiketoimintastrategia ja luot-
tonanto-ohjeet määrittelevät enimmäismäärät
riskikeskittymille ja ohjaavat luotonannon suuntaa-
mistä asiakassektoreittain, toimialoittain ja luotto-
kelpoisuusluokittain.

Pankin keskeisiä asiakasryhmiä ovat toimialueen
henkilöasiakkaat ja mikro - ja pienet yritykset, elin-
keinoharjoittajat sekä maa - ja metsätalousasiak-
kaat. Pankin varainhankinnasta pääosa on myön-
netty luottoina pankin asiakkaille. Pankin taseessa
olevista luotoista kotitalouksien ja elinkeinonhar-
joittajien yhteinen osuus on noin 63,0 % (64,2 %).
Maaseutuyrittäjien osuus taseessa olevista luotois-
ta on 8,0 % (8,6 %) ja muiden 29,0 % (27,1 %). Mikä-
li eivät ole, korjaa pankki oman seurantansa mukai-
seksi. Valtaosa, 70,6 % (72,1 %), pankin luotoista on
myönnetty asuntovakuutta vastaan.

Asiakkaiden luottoriskien hallinta perustuu asia-
kasvastuuhenkilön suorittamaan asiakasseurantaan
ja sisäiseen luottokelpoisuusluokitteluun. Luoton-
myöntö perustuu ensisijaisesti asiakkaan riittävään
luotonhoitokykyyn. Asiakkaan maksukyky, aiempi

maksukäyttäytyminen, hakemuksen luottoluokitus
ja tarjotut vakuudet muodostavat perustan luotto-
pääöksille ja luoton riskiperusteiselle hinnoittelul-
le.

Yksityisasiakkaan luottokelpoisuuden arviointi pe-
rustuu paikallisen säästöpankin hyvään asiakastun-
temukseen sekä arvioon asiakkaan maksukykyvystä.
Luotonmyöntö perustuu ensisijaisesti asiakkaan
riittävään luotonhoitokykyyn.

1.1.2018 voimaan astuneen standardin IFRS 9 Ra-
hoitusinstrumentit myötä luotot luokitellaan 9 ris-
kiluokkaan. Yksityisasiakkaiden luokitukset ovat
pääsääntöisesti hyviä tai erinomaisia. Yksityisasi-
akaskannan riskiluokitukset ovat hieman parantuneet
vuoden 2019 aikana. Yritys- ja maatilatalousluotto-
riskien hallinta perustuu asiakasvastuuhenkilön
suorittamaan asiakasseurantaan ja sisäiseen luot-
tokelpoisuusluokitteluun. Yrityisasiakkaiden luot-
tonmyönnössä asiakasarvioinnin perusteena ole-
va tilinpäätösanalyysi, asiakkaan taloudellinen tila,
maksukyky, kilpailuasema, hakemuksen luottoluo-
kitus ja tarjotut vakuudet muodostavat perustan
luottopääöksille ja luoton riskiperusteiselle hin-
noittelulle. Lisäksi selvitetään aiotun investoinnin
vaikutusta asiakkaan taloudelliseen tilaan. Elinkei-
nonharjoittajat ja toiminimet hoidetaan pääsääntöi-
sesti yksityisasiakkaina. Erityistä osaamista vaativa
asiakas voidaan tapauskohtaisesti siirtää hoidetta-
vaksi yritysasiakkaaksi. Yritysasiakkaana hoidetaan
osakeyhtiömuotoisia yrityksiä, avoimia ja komman-
diittiyhtiöitä, yhteisöjä ja julkisyhtiöitä.

Asunto-osakeyhtiöiden määrä yritysasiakkaiden
luottokannassa on kasvanut merkittävästi vuoden
2019 aikana. Kannan kasvulla on ollut vaikutusta
sekä kannan keskimääräisen riskiluokitusten para-
nemiseen, että odotettavissa olevien luottotappi-
oiden vähäiseen kasvuun suhteessa luottokannan
kasvuun.

Pankin hallitus tekee suurimmat luottopäätökset.
Hallitus on edelleen delegoinut luottovaltuuksia
pankin luottoryhmälle ja muille nimetyille toimihen-
kilöille. Luottopäätökset tehdään pankin hallituk-
sen vahvistamien luotonanto-ohjeiden mukaisesti.
Pääsääntönä on vähintään kahden päätöksenteki-
jän periaate. Luottopäätökset perustuvat asiakkaan

luottokelpoisuuteen ja maksukykyyn sekä muiden luoton myöntämiskriteereiden, kuten vakuusvaatimusten täyttymiseen. Luotot on myönnetty pääosin turvaavin vakuuksin. Vakuudet arvostetaan varovaisesti käypään arvoon ja niiden käypiä arvoja seurataan säännöllisesti sekä tilastoja että hyvää toimialuetuntemusta hyödyntämällä. Pankin hallitus on vahvistanut pankille ohjeet eri vakuusmuotojen arvostuksista ja niiden vakuusarvoista, joita vastaan luottoa voidaan myöntää. Arvostusprosentit ovat varovaisesti määritellyjä enimmäisrajoja kullekin vakuuslajille. Vakuuden käyvän arvon arviointi perustuu aina tapauskohtaiseen arvioon.

Luottoriskiä arvioidaan jatkuvasti seuraamalla mm. takaisinmaksussa esiintyviä viivästyksiä ja järjestämättömiä luottoja. Asiakaskohtaisia vastuiden ja vakuuksien määriä seurataan asiakasvastuuhenkilöiden taholta perustuen jatkuvaan maksukäyttämisen ja asiakkaiden toiminnan seuraamiseen. Hallitukselle raportoidaan säännöllisesti asiakasvastuista ja järjestämättömistä luotoista. Raportointi sisältää mm. riskien määrän ja kehityksen asiakaskokonaisuuksittain, toimialoittain ja luottokelpoisuusluokittain.

Luotonannon keskittymäriskit

Luotonannon riskikeskittymiä syntyy tai voi syntyä esimerkiksi silloin, kun luottosalkku sisältää suuria määriä luottoja ja muita vastuita seuraaville tahoille:

- yksittäiselle vastapuolelle
- ryhmille, jotka muodostuvat yksittäisistä vastapuolista ja niihin sidoksissa olevista yhteisöistä
- tietyille toimialoille
- tiettyjä vakuuksia vastaan
- joiden maturiteetti on sama tai
- joissa tuote/instrumentti on sama.

Yksittäisen jäsenluottolaitoksen yhdelle asiakkaalle ja/tai asiakaskokonaisuudelle, myöntämien luottojen kokonaisuus ei saa ylittää luottolaitoslaisissa, muissa säädöksissä tai Finanssivalvonnan tai muun valvontaviranomaisen antamissa määräyksissä ja ohjeissa vahvistettuja enimmäismääriä. Yksittäisten vastapuolien aiheuttamia keskittymäriskejä on säännelty limiiteillä ja enimmäisasiakasvastuuta koskevilla toimintaohjeilla sekä yhteenliittymä että

yksittäisellä jäsenluottolaitostasolla.

Pankilla ei ole asiakaskokonaisuuksia, joiden vastuut ylittäisivät EU:n vakavaraisuusasetuksen asettaman rajan 10 prosenttia pankin omista varoista (ns. suuret asiakasriskit). Pankin luottokantaan sisältyvät riskit ovat tehtyjen selvitysten perusteella pankin vuositulostasoon ja riskinkantokykyyn nähden alhaisella tasolla.

Erääntyneet saamiset

Ongelmasaamisia, viivästyneitä maksuja sekä odotettavissa olevien luottotappioiden määrää seurataan säännöllisesti. Pankin yli 90 päivää erääntyneet saamiset kasvoivat hieman edellisestä vuodesta ja olivat noin 1,2 % luottokannasta. Tietyissä olosuhteissa velallisen joutuessa taloudellisiin vaikeuksiin asiakkaalle annetaan myönnytys lainaehtoihin lyhennysvapaa tai luoton uudelleenjärjestelyn muodossa ja tällä tavalla pyritään turvaamaan asiakkaan maksukyky ja välttämään mahdollisia luottotappioita. Lainanhoitajousten myöntämisen edellytyksenä on, että asiakkaan taloudelliset vaikeudet ovat lyhytaikaisia ja tilapäisiä.

Odotettavissa olevat luottotappiot

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan sopimuskohtaisesti ja sopimukset jaotellaan kolmeen vaiheeseen sopimuksen tilan perusteella. Asiakkaan ja sopimuksen tietojen lisäksi laskennassa huomioidaan pääekonomistin arvioiden mukainen tuleva talouskehitys. Odotettavissa olevien luottotappioiden laskentamenetelmät on kuvattu Laatimisperiaateissa kohdassa Arvoalentuminen.

Jos luottoriski ei ole luoton nostamisen jälkeen merkittävästi kasvanut, kirjaus tehdään perustuen 12 kuukauden odotettavissa olevaan luottotappioon ja sopimus kirjataan vaiheeseen 1. Jos luottoriski on luoton nostamisen jälkeen kasvanut merkittävästi, arvonalentumiset lasketaan perustuen luoton elinkaaren aikana odotettavissa olevaan luottotappioon ja sopimus kirjataan vaiheeseen 2. Merkittävää luottoriskin kasvua ovat luottoluokan heikkeneminen useammalla luottoluokalla, yli 30 päivän viiveet sekä sopimukselle kirjatut lainanhoitajouset. Jos sopimukselle tulee vakavia häiriötä, arvonalentumiset

kirjataan perustuen luoton elinkaaren odotettavissa olevaan luottotappioon ja sopimus kirjataan vaiheeseen 3. Vaiheen 3 sopimusten odotettavissa olevien luottotappioiden määrän riittävyttä arvioidaan sopimuskohtaisesti vähintään kvartaaleittain.

Saaminen palautuu vaiheeseen 1, kun saaminen on täyttänyt 12 kk ajan vaiheen 1 edellytykset. Vaiheesta 3 palautuminen tapahtuu vaiheen 2 kautta saamisen täytettyä 12 kk ajan vaiheen 2 edellytykset. Vaiheesta 3 palautuvien sopimusten odotettavissa olevien luottotappioiden määrän riittävyttä arvioidaan sopimuskohtaisesti kuukausittain.

Lainat ja saatavat, joiden perintää pidetään mahdollisena, kirjataan luottotappioiksi. Luottotappiot kirjataan vähennysten tilille. Lainat ja saatavat, joita ei pystytä perimään, kirjataan lopulliseksi luottotappioksi, ja arvonalentuminen perutaan, kun tavanomainen perintäprosessi on loppuunsaatettu ja yksittäisen lainan tai saatavan tappion lopullinen määrä pystytään laskemaan.

Vuoden 2019 aikana lainoihin ja saamisiin yhteenlasketut arvonalentumiset olivat 2,0 miljoonaa euroa. Odotettavissa olevat luottotappiot suhteessa luottokantaan ovat 0,51%. Odotettavissa olevien luottotappioiden vaiheiden muutokset on esitetty tilinpäätöksen liitetiedoissa 1.1.

Likviditeettiriski

Likviditeettiriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että pankki ei pysty suoriutumaan nykyisistä tai tulevista odotetuista ja odottamattomista kassausvirtauksista ollenkaan tai vahingoittamatta merkittävästi pankin taloudellista asemaa. Pankin liiketoiminta on talletuspankkitoimintaa, johon keskeisenä osana kuuluu maturiteettitransformaation kautta tuleva rahoitusriski. Liiketoiminnan perustana on pankin asiakkailtaan vastaanottamat talletukset, joilla rahoitetaan kohdeasiakkaille myönnettävää luotonantoa.

Hallituksella on kokonaisvastuu likviditeettiriskistrategiasta, riskinotto- ja linjauksesta ja likviditeettiriskin hallintaan liittyvistä menettelytavoista, jotka liittyvät likviditeettiriskin tunnistamiseen, mittaamiseen, rajoittamiseen, seurantaan sekä val-

vontaan. Pankin hallitus hyväksyy likviditeettistrategian ja muun ohjeistuksen sekä asettaa likviditeettiriskin seurannalle limiitit ja muut seurantarajat.

Säästöpankki Optia hankkii tarvitsemansa jälleen rahoituksen talletuksina omalta toimialueeltaan sekä tarvittaessa Säästöpankkien Keskuspankin kautta haetulla tukkumarkkinarahoituksella. Talletustiliehtojen mukaan merkittävä osa jälleen rahoituksesta on avistaehtoista jakautuen yli 69 700 tallettaja-asiakkaalle. Pankin tavoitteena on säilyttää jälleen rahoituksensa maturiteetti riittävän pitkänä kestäväksi vuodenkin mittaisen markkinahäiriön ja ylläpitää laajaa rahoituspohjaa.

Pankki on saanut Säästöpankkiliitto osk:lta luvan olla soveltamatta EU:n vakavaraisuusasetuksen (EU 575/2013) kuudennen osan ja sen nojalla annettua Euroopan unionin säädöksissä säädettyjä luotto-aitoksen maksuvalmiudelle asetettuja vaatimuksia.

Pankki pitää maksuvalmiutensa hyvänä sijoittamalla likvidit varat erittäin likvideihin jälkimarkkinakelpoisiin rahoitusinstrumentteihin ja lyhytaikaisiin talletuksiin Säästöpankkien Keskuspankissa. Pankin taseessa olevista luotoista on 16,5 % (13,6 %) luotoissa, joiden luottoaika on yli 20 vuotta. Vuoden 2019 aikana pankin rahoitusasema pysyi hyvänä.

Markkinariski

Pankkitoiminnan markkinariskejä syntyy jäsenluottolaitosten rahoitustaseista, joka koostuu anto- ja otolainauksesta, markkinaehtoisesta jälleen rahoituksesta sekä sijoitus- ja likviditeettisalkuista.

Markkinariskillä tarkoitetaan yleisesti markkinahintojen muutoksen aiheuttamaa vaikutusta rahoitusvarojen ja -velkojen markkina-arvoon. Pankkitoiminnan merkittävin markkinariski on rahoitustaseen korkoriski, jota seurataan sekä nykyarvon että tulo-riskin kautta. Rahoitustaseen korkoriskin hallinnan periaatteet on kuvattu alla kohdassa rahoitustaseen korkoriski.

Pankin liiketoimintaan ei lähtökohtaisesti kuulu kaupankäynti omaan lukuun tai asiakaskaupankäynti (ns. trading -toiminta). Johdannaisten käyttö on rajoitettu suojaustarkoitukseen. Pankilla voi olla EU:n

vakavaraisuusasetuksen 94 artiklassa määritelty ns. pieni kaupankäyntivarasto. Määritelmän mukaisesti luottolaitoksen tase-eriin ja taseen ulkopuolisiin eriin sisältyvään kaupankäyntivarastoon liittyvän liiketoiminnan on yleensä oltava alle 5 %:ia suhteessa luottolaitoksen kokonaisvaroihin ja määrältään alle 15 miljoonaa euroa sekä sen määrän on oltava aina enintään 6 % suhteessa luottolaitoksen kokonaisvaroihin ja määrältään enintään 20 miljoonaa euroa. Pienen kaupankäyntivaraston rajaa seurataan säännöllisesti.

Sijoitus- ja likviditeettisalkku

Sijoitus- ja likviditeettisalkun markkinariski muodostuu sijoituskohteen hinta-, korko- ja valuuttariskistä. Osakekurssien, korkojen ja valuuttojen muutokset vaikuttavat sijoitussalkun omistuksien arvoon ja sitä kautta tuottoon. Sijoitussalkun markkinariskiä mitataan ja seurataan omaisuusluokittain, vastapuolittain ja sektoreittain. Pankin hallitukselle raportoidaan säännöllisesti sijoitussalkun position kehitys ja suurimmat vastapuolet. Sijoitus- ja likviditeettisalkun riskejä hallitaan hajauttamalla sijoitukset omaisuusluokittain, vastapuolittain, sektoreittain ja maantieteellisesti.

Osakeriskillä tarkoitetaan osakehintojen muutosten vaikutusta. Osakeriskiä syntyy pääsääntöisesti jäsenluottolaitosten likviditeetti- ja sijoitussalkuista.

Valuuttariskillä tarkoitetaan valuuttakurssien muutosten vaikutusta tulokseen tai omaan pääomaan. Valuuttariskiä voi syntyä vähäisessä määrin lähinnä sijoitussalkun sijoitusrahasto-omistuksista ja valuuttakassan kautta. Pankin ottolainauksessa tai likviditeettipuskurissa ei saa olla avointa valuuttaposiitiota. Pankin valuuttaposiitiota seurataan vakavaraisuuslaskennassa käytettävän menetelmän mukaisesti (pääomavaade lasketaan, mikäli kokonaisnettovaluuttaposiitio on yli 2 % -yksikköä omien varojen yhteismäärästä).

Hyödykeriskillä tarkoitetaan hyödykehintojen muutosten vaikutusta. Pankin liiketoimintaan mukaan lukien sijoitustoiminta ei kuulu hyödykeriskin ottamiseen.

Markkinariskien hallinta

Markkinariskien mittaamiselle ja seurannalle on asetettu limiitit ja muut seurantarajat.

Keskeinen rahoitustaseen sisältämien markkinariskien mittaamisen ja seurannan väline on pankin vakavaraisuuden hallintaprosessi, jossa rahoitustaseeseen markkinariskeille varataan pääomaa sekä normaalissa että stressiskenaariossa.

Rahoitustaseen korkoriski

Pankkitoiminnan merkittävin markkinariski on rahoitustaseen korkoriski, jota seurataan sekä nykyarvon että tuloarvon kautta. Pankin liiketoiminta on vähittäispankkitoimintaa, johon olennaisena osana kuuluu korkoriski. Korkoriskiä syntyy pankin rahoitustaseesta, jotka koostuvat anto- ja ottolainauksesta, markkinaehtoisesta jälleen rahoituksesta sekä sijoitussalkuista. Pankin kaupankäyntivarasto on vakavaraisuusasetuksessa määritelty ns. pieni kaupankäyntivarasto, jonka korkoriskipositio on vähäinen.

Korkoriskillä tarkoitetaan korkomuutosten haitallista vaikutusta pankkitoiminnan taseen ja taseen ulkopuolisten erien markkina-arvoon (nykyarvoriski) tai korkokatteeseen (tuloarvoriiski).

Korkoriskien hallinnan tavoitteena on pankin korkokatteen ja nykyarvon vakauttaminen tasolle, jossa pankin liiketoiminta on kannattavaa, sekä niiden vaihtelun rajoittaminen siten, että pankin vakavaraisuus ei ole uhattuna voimakkaissakaan korkoympäristön muutoksissa. Pankin riskinottohalukkuus korkoriskin osalta kuvataan pankin hallituksen asettamilla korkoriskilimiiteillä.

Korkoriskiä voidaan hallita muokkaamalla tuote- ja taserakennetta, suunnittelemalla sijoitusten ja liikkeenlaskujen korkosidonnaisuutta ja maturiteettia sekä tekemällä suojaavia korkojohdannaisia.

Pankki käyttää korkokatteen suojaamisessa korkojohdannaisia: korko-optioita ja koronvaihtosopimuksia. Johdannaisien korkoriskiä seurataan erikseen sekä nykyarvo- että tuloarvokilaskennassa.

Pankin korkoriskiä mitataan kuukausittain sekä korkokatteen että taseen nykyarvon muutoksen kaut-

ta. Nykyarvomenetelmässä mitataan, kuinka paljon taseen käypä arvo muuttuu korkojen muuttuessa ja kunkin tase-erän markkina-arvon odotetaan muodostuvan kyseisen instrumentin rahavirtojen nykyarvona. Tuloriskimallissa ennustetaan tulevaa korkokatetta vuoden horisontilla markkinakorkojen muuttuessa.

Korkoriskin mittaamisessa käytetään gap-analyysia. Herkkyyksianalyysi mittaa yhden prosenttiyksikön korkotason muutoksen vaikutusta vuotuisen korkokatteeseen. Näin laskettu pankin korkoriski oli 31.12.2019 +11,7/-4,5 prosenttia vuoden 2019 korkokatteesta. Pankin korkoriski raportoidaan säännöllisesti hallitukselle, joka on vahvistamissaan ohjeissa antanut enimmäismäärät pankin korkoriskille.

Avoimen korkoriskin määrää mitataan korkoherkkyydellä, joka huomioi edellä mainittujen korkoshokkien vaikutuksen korkokatteeseen tulevina vuosina. Pankin korkoriski oli 31.12.2019 +11,6/-4,5 prosenttia 12 kk:n korkokatteesta, jos korkotaso muuttuisi yhden prosenttiyksikön verran. Kahden prosenttiyksikön muutoksella pankin korkoriski olisi vastaavasti +14,6/-10,7 prosenttia 12 kk:n korkokatteesta. Korkoriski raportoidaan säännöllisesti hallitukselle, joka on vahvistamissaan ohjeissa antanut enimmäismäärät pankin korkoriskille.

Johdannaisopimukset

Pankki suojaa korollisia velkojaan korkojen muutoksia vastaan korkojohdannaisilla ja soveltaa niihin suojauslaskentaa koskevia määräyksiä sekä seuraa säännöllisesti suojausten tehokkuutta.

Kiinteistöriski

Kiinteistöriskillä tarkoitetaan kiinteistöomaisuuden kohdistuvaa arvonalentumis-, tuotto- tai vahingoittumisriskiä. Liiketoimintastrategiansa mukaisesti pankki on pienentänyt kiinteistösijoituksiin sitoutuneita pääomia. Pankin kiinteistökohteet on vakuutettu pääosin täysarvovakuutuksilla.

Pankin sijoituskiinteistöomaisuus on arvioitu ja tilinpäätöksessä arvostettu sekä tuottoarvomenetelmällä että kauppahintamenetelmällä. Markkina-perusteista tuottovaadetta asetettaessa on otettu

huomioon kiinteistökohteen sijainti, kunto, käyttötarkoitus ja markkinanäkymät. Tuottoarvomenetelmän lisäksi erityisesti asuntojen ja maa-alueiden arvioinnissa on käytetty kauppahintamenetelmää. Pankin kiinteistöriskiä seurataan säännöllisesti hallitukselle tehtävällä raportoinnilla, jossa raportoidaan kiinteistöjen tuotot, sitoutuneet pääomat, vuokrausasteet ja kiinteistöjen tuotto prosentit.

Kiinteistöomaisuuden arvo on vähäinen verrattuna pankin taseeseen ja pankin omiin pääomiin eikä kiinteistöomaisuuden arvoihin tällä hetkellä kohdistu sellaisia arvonalentamistarpeita, joilla olisi olennaista vaikutusta pankin lähivuosien tulokseen ja vakavaraisuuteen. Sijoituskiinteistöjen kirjanpitoarvot ja käyvät arvot on kuvattu liitetiedossa 1.7 (pois lukien aineettomiin hyödykkeisiin kirjatut aktivoinnit).

Pankin omassa käytössä oleviin kiinteistöihin ja kiinteistöyhtiöiden osakkeisiin sitoutunut pääoma oli tilinpäätöshetkellä 10,1 miljoonaa euroa (10,4). Sijoituskiinteistöomaisuuteen sitoutunut pääoma väheni verrattuna edelliseen tilikauteen ja oli määrältään 10,3 (10,4) miljoonaa euroa, mikä on 1 prosenttia pankin taseen loppusummasta.

Pankin sijoituskiinteistöomaisuuden nettotuotto on 2,09 prosenttia (3,87). Koko sijoituskiinteistöomaisuuden nettotuotto prosentti oli -2,80 % johtuen tehdyistä arvonalennuksista omassa käytössä oleviin kiinteistöihin.

Operatiivinen riski

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä. Myös oikeudelliset riskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin. Myös luotto- ja kaupankäyntiprosessien eri vaiheisiin sisältyy sekä operatiivisia riskejä että luotto-, likviditeetti- ja markkinariskejä, joita on arvioitu ryhmätason operatiivisten riskien arvioinnissa. Strategiset riskit on tässä rajattu operatiivisten riskien ulkopuolelle.

Pankin liiketoiminnassa noudatetaan voimassa olevia lain säännöksiä, viranomaisten antamia määräyksiä, Finanssialan Keskusliitossa vahvistettuja hyvän pankkitavan säännöksiä sekä operatiivisten riskien

hallinnan periaatteita ja järjestämistä samoin kuin muita ryhmän sisäisiä ohjeita.

Pankin hallituksella on kokonaisvastuu pankkiliiketoiminnan operatiivisesta riskistä, riskinotto- ja linjauksesta ja operatiivisten riskien hallintaan liittyvistä menettelytavoista, jotka liittyvät tunnistamiseen, mittaamiseen, rajoittamiseen, seurantaan sekä valvontaan. Pankin hallitus hyväksyy operatiivisten riskien hallinnan periaatteet ja keskeiset operatiiviset ohjeet.

Merkitsevimpiin tuotteisiin, palveluihin, toimintoihin, prosesseihin ja järjestelmiin liittyvät operatiiviset riskit tunnistetaan. Operatiivisten riskien tunnistamisen kautta määritellään valvonta ja kontrollit. Osa operatiivisten riskien aiheuttamista tappioista suojataan vakuutusturvalla. Lisäksi pankin jatkuvuus-suunnitelmalla varaudutaan toiminnan merkittävään häiriöihin. Operatiiviselle johdolle raportoidaan säännöllisesti operatiivisista riskeistä ja toteutuneista vahingoista sekä läheltä piti tilanteista.

Oikeudelliset riskit

Oikeudellisilla riskeillä tarkoitetaan pätemättömyyttä sopimuksista tai puutteellisesta dokumentaatiosta aiheutuvaa tappiota ja lain tai viranomaismääräysten rikkomisesta aiheutuvaa sanktioiden, korvausvelvollisuuden asiakasta kohtaan tai menetetyt liikearvon riskiä. Pankkitoiminnassa noudatetaan pankki- ja vakuutusalan vakioehtoja. Muita kuin vakiomuotoisia sopimuksia laadittaessa käytetään lakiasiantuntijoita sekä tarvittaessa myös ulkopuolisia asiantuntijoita.

Säännösten noudattamisesta ja koordinoinnista vastaa compliance -toiminto. Compliance -toiminto varmistaa, että lainsäädäntöä, sekä viranomaisten antamia ohjeita ja määräyksiä noudatetaan. Compliance -toiminnon vastuulla on myös valvoa, että annettuja sisäisiä ohjeita ja henkilöstöä sitovia eettisiä periaatteita sekä myös muita rahoitus- ja vakuutusmarkkinoilla vallitsevia ohjeita noudatetaan.

Liiketoimintariski

Liiketoimintariskit kuvaavat liiketoimintaympäristöstä johtuvien epävarmuuksien vaikutuksia liiketoimintaan. Liiketoimintariskit syntyvät kilpailusta, markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutoksista sekä tuloksen muodostumisen odottamattomista heilahteluista. Liiketoimintariskit voivat syntyä myös väärän strategian valinnasta, puutteellisesta johtamisesta tai hitaasta reagoinnista toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin.

Liiketoimintariskiä hallitaan ja minimoidaan strategia- ja liiketoimintasuunnittelun kautta.

HALLINTO JA HENKILÖSTÖ

Pankin äänivaltaiset tallettajat kokoontuivat säästöpankkikokoukseen 1.10.2019 ja valitsivat seitsemän tallettajien edustajaa isäntien syyskokouksessa toimitettavaan isäntien vaaliin.

Säästöpankki Optian isäntiin kuuluu 80 isäntää. Isäntien puheenjohtajana on toiminut maanmittausinsinööri Kari Tuppurainen ja varapuheenjohtajana rikoskomisario Veli Pallonen. Kevätkokouksessa isännät vahvistivat vuoden 2018 tilinpäätöksen ja myönsivät vastuuvapauden pankin hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle. Pankin tilikauden voitosta 2 280 980,38 euroa päätettiin siirtää pankin vapaan oman pääoman rahastoon edellisten vuosien voittovaroihin.

Isäntien syyskokouksessa päätettiin henkilövalinnoista. Erovuorossa olevat isännät valittiin uudelleen. Isäntien uusiksi jäseniksi valittiin Juho Hakkarainen, Harri Jokinen, Juhani Karhunen ja Seppo Nissinen Ylä-Savosta, Riitta Mörö Oulusta, Kari Räihä Jyväskylästä, Miikka Kotilainen ja Hillevi Turunen Joensuusta, Oskari Oikarinen ja Pirppa Taljavirta Kajaanista. Isäntien puheenjohtajana jatkaa maanmittausinsinööri Kari Tuppurainen ja varapuheenjohtajana rikoskomisario Veli Pallonen. Säästöpankin tilejä ja hallintoa valittiin tarkastamaan KPMG-tilintarkastusyhteisö, varsinaisena tilintarkastajana KHT Antti Kääriäinen.

Säästöpankki Optian hallitukseen kuuluu kahdeksan jäsentä. Hallituksen puheenjohtajana on toiminut toimitusjohtaja Antero Savolainen, varapuheenjohtajana johtaja Eero Halonen 30.6.2019 saakka ja toimitusjohtaja Heikki Kauhanen 1.7.2019 alkaen sekä toimitusjohtajana Kalevi Hilli. Toimitusjohtajan sijaisena on toiminut Heikki Paasonen. Hallitus kokoontui vuoden aikana neljätoista kertaa.

Hallituksen varsinaiset jäsenet:

Halonen Eero, johtaja, 1.1.2004-30.6.2019
Hedman Kirsi, toimitusjohtaja 1.7.2019-
Kauhanen Heikki, toimitusjohtaja, 1999-
Korkiakoski Juha, rehtori, 2013-
Liukkonen Tiina-Liisa, talousjohtaja 2019-
Lukkarinen Ilpo, toimitusjohtaja, 2012-
Määttä Katja, toimitusjohtaja, 2013-
Savolainen Antero, toimitusjohtaja, 2011-
Toivanen Heikki, toimitusjohtaja, 2009-

Pankin palveluksessa oli vuoden lopussa 146 henkilöä, joista kokoaikaisia oli 136 (133) ja osa-aikaisia 10 (4) henkilöä. Henkilömäärä kasvoi vuoden aikana 9 henkilöllä osittain fuusion myötä. Henkilökunnan keski-ikä oli tilinpäätöshetkellä 45 vuotta.

Pankin tilintarkastajina ovat toimineet tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy, vastuunalaisena tilintarkastajana KHT Otto Joki ja varatilintarkastajana KHT Mervi Markkanen. Pankki on ulkoistanut sisäisen tarkastuksen Säästöpankkiryhmän sisäiselle tarkastukselle. Sisäisenä tarkastajana on toiminut Tuomas Angervo.

Pankin hallinnointi- ja ohjausjärjestelmä

Säästöpankin hallintoa hoitavat isännät, jotka ovat tallettajien edustajia. Säästöpankkikokouksessa valitut tallettajien edustajat ja isännät valitsevat isäntien syyskokouksessa isännät. Isäntien tehtävänä on valita pankin hallituksen jäsenet, vahvistaa pankin toimintaa koskevat säännöt ja yleiset ohjeet sekä käsitellä pankin tilinpäätös ja vastuuvapauden myöntäminen.

Päätökset pankin liiketoiminnasta ja strategisista asioista tekee pankin hallitus. Hallituksen työskentely perustuu vahvistettuihin ohjeisiin. Hallituksen tehtävänä on päättää merkittävimmistä pankin liiketoimintaan liittyvistä asioista. Pankin toimitusjohtaja hoitaa pankin juoksevaa hallintoa hallitukselta saamiensa ohjeiden mukaisesti. Toimitusjohtajan valitsee hallitus.

Hallitusten jäsenten ja toimitusjohtajan riippumattomuuden selvittäminen tapahtuu Finanssivalvonnan antamien määräysten mukaisesti. Tehtävään valitessa sekä vuosittain hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan on annettava selvitys yhteisöistä, joissa he

toimivat. Lisäksi hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan on annettava Finanssivalvonnan määräyksen mukainen sopivuus- ja luotettavuus selvitys tehtävää vastaanottaessaan.

Palkitsemisjärjestelmät

Säästöpankin henkilöstön ja johdon palkitsemisjärjestelmä perustuu voimassa olevaan lainsäädäntöön, finanssialaa koskeviin säännöksiin ja suosituksiin sekä soveltuvin osin Hallinnointikoodi Corporate Governance -sääntöihin.

Säästöpankki noudattaa päätettäessä toimivan johdon ja henkilökunnan palkitsemisjärjestelmästä luottolaitoslain Hallinto- ja ohjausjärjestelmien 8. lukua. Säästöpankissa ei kuitenkaan sovelleta Luottolaitoslain 8 luvun 9, 11 ja 12 §:en säännöksiä niihin palkkionsaajiin, joiden muuttuva palkkio yhden vuoden ansaintajaksolta ei ylitä 50 000 euroa. Muuttuva palkkio yhden vuoden ansaintajaksolla ei myöskään ylitä 100 %:a palkkionsaajan kiinteän palkkion kokonaismäärästä.

Palkitsemisjärjestelmällä tarkoitetaan niitä päätöksiä, sopimuksia, toimintaperiaatteita ja menettelytapoja, joita noudatetaan johdon ja henkilöstön palkitsemisessa. Palkitsemisjärjestelmä sisältää sekä palkitsemistavan että sen kehittämiseen ja toteuttamiseen liittyvät prosessit. Palkitsemisjärjestelmää kehitetään aktiivisesti ja pitkäjänteisesti yhteenliittymän kilpailukyvyyn, hyvän taloudellisen kehityksen, kannustavuuden, sitouttamisen sekä uusien pätevien henkilöiden saatavuuden turvaamiseksi. Säästöpankissa palkitsemisjärjestelmä nähdään laajana kokonaisuutena, jolla tuetaan henkilöstön motivaatiota ja työtyytyväisyyttä. Sen avulla ohjataan toimintaa kohti yhteisiä tavoitteita. Palkitsemisjärjestelmä sisältää osioita rahallisesta palkitsemisesta ja muista palkitsemisen muodoista, kuten ammatillisen osaamisen ylläpidosta ja kehittämisestä. Rahallinen palkitseminen on siis vain yksi osa kokonaisuutta ja painoarvoa asetetaan myös muihin palkitsemisen keinoihin.

Palkitsemisjärjestelmä on yhdenmukainen pankin hyvän ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa ja toteutetaan aina voimassa olevien riskienhallintaperiaatteiden puitteissa. Palkitseminen ei kannusta toiminnassa riskinottoon, joka ylittää pankin riskin-

kantokyvyn perusteella määritellyn tai muuten kestävän riskitason.

Toimitusjohtajan työsuhteen ehdot ja edut hyväksyy pankin hallitus. Hallituksen jäsenille maksetaan kokouskohtainen palkkio. Hallituksen puheenjohtajalle ja jäsenille maksetaan kokouspalkkion lisäksi vuosipalkkio. Pankilla on käytössä palkitsemisjärjestelmä, jonka perusteella henkilökunnalle toimitusjohtaja mukaan lukien voidaan maksaa enintään kolmen kuukauden palkkaa vastaava määrä asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta. Palkitsemisjärjestelmän tavoitteena on palkita henkilökunnan suorituksia pankin strategian mukaisten tavoitteiden saavuttamisesta.

Palkitsemisen perusteena oleva kokonaiskompensaatio jakautuu kiinteään ja muuttuvaan palkanosaan. Muuttuva palkanosa käsittää sekä lyhyen että pitkän aikavälin palkitsemisen.

Mikäli muuttuvan palkkion määrä ylittää 50 000 euroa, huomioidaan että sen maksamisen on suoritettava muuna kuin käteissuorituksena. Yli 50 000 euron ylittäviä palkkioita varten on oltava ennen palkitsemiskauden alkua palkitsemisessä käytettävä sijoitusinstrumentti, mikä on vaihdettavissa joko ydinpääomaksi tai joiden kirjanpitoarvoa voidaan alentaa. Rahoitusvälineiden on heijastettava yrityksen oman pääoman tai luottokelpoisuuden muutoksia.

Säästöpankissa on tunnistettu merkittävät riskinottajahenkilöt, jotka voivat vaikuttaa pankin riskiprofiiliin tai toiminnallaan aiheuttaa pankille merkittävää taloudellista riskiä. Jos henkilö on luokiteltu työtehtäviensä perusteella ryhmään, jonka ammatillisesta toiminnasta voi aiheutua jäsenluottolaitokselle tai yhtiölle merkittävää riskiä ("riskiprofiiliin vaikuttava henkilö"), ja jos hänelle aiotaan maksaa yli 50 000 vuosipalkkio, noudatetaan luottolaitolaissa määritettyä muuttuvien palkkioiden maksamisen lykkäämistä.

Sisäinen tarkastus todentaa vähintään kerran vuodessa, että Säästöpankkiliitto osk:n hallituksen päättämiä palkitsemisjärjestelmiä on säästöpankissa noudatettu. Pilari III:n mukaiset palkitsemista koskevat tiedot julkistetaan Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksessä. Tilinpäätös on luettavissa Säästöpankkiryhmän kotisivuilla.

Keskeisimmät ulkoistetut toiminnot

Pankin keskeiset tietojärjestelmät on ulkoistettu Oy Samlink Ab:hen, jonka omistusosuuden Säästöpankit myivät 1.4.2019. Pankin kirjanpito hoidetaan PP-Laskenta Oy:ssä, jonka osakekannan Säästöpankkiliitto osk omistaa tasaosuuksin kolmen muun pankkiryhmän kanssa. Maksujenvälityksessä pankki käyttää Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj:n maksujenvälitys- ja clearingpalveluja sekä rahahuollossa Automatia Pankkiautomaatit Oy:n rahahuoltojärjestelmää.

Yhteiskuntavastuu

Säästöpankki Optian yhteiskuntavastuulla tarkoitetaan pankin vastuuta yritystoimintansa vaikutuksista ympäröivään yhteiskuntaan ja yrityksen sidosryhmiin. Paikallispankkina Säästöpankki Optialle on tärkeää kantaa omalta osaltaan vastuunsa ympäröivästä yhteiskunnasta. Säästöpankki Optia huolehtii työnantajavelvoitteiden noudattamisesta. Pankin tuloksesta maksettiin vuonna 2019 yhteisöjen tuloveroa 3,93 miljoonaa euroa. Omalla toiminnallaan pankki edisti toimialueensa aktiivisuutta tukemalla alueen yhteisöjä ja yhdistyksiä 0,2 miljoonalla eurolla vuoden 2019 aikana.

Olenaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen

Pankin hallituksen tiedossa ei ole seikkoja, jotka olennaisesti vaikuttaisivat pankin taloudelliseen asemaan tilinpäätöksen valmistumisen jälkeiseltä ajalta.

Liiketoiminnan kehitys vuonna 2020

Pankin asiakasliiketoiminnan arvioidaan kehittyvän tasaisesti vuoden 2020 aikana. Pankin tuloskehityksen arvioidaan pysyvän hyvänä, jos korkotasossa tai arvopaperimarkkinoilla ei tapahdu voimakkaita muutoksia. Mikäli korkotaso nousee lievästi, on tällä pankin tulokseen positiivinen vaikutus. Voimakas korkotason nousu voi kuitenkin aiheuttaa arvonalentumistappioiden lisääntymisen. Mikäli osakekurssit laskevat, on tällä pankin tulokseen negatiivinen vaikutus. Kilpailutilanteen pysyessä kiireänä pankin saamat marginaalit voivat laskea, jolla voi olla pankin tulosta heikentävä vaikutus.

Hallituksen esitys voitonjakokelpoisten varojen käytöstä

Säästöpankki Optian voitonjakokelpoiset varat ovat 182 334 175,51 euroa, josta tilikauden voitto on 13 655 311,86 euroa.

Hallitus ehdottaa isäntien kokoukselle, että tilikauden voitto 13 655 311,86 euroa siirretään edellisten tilikausien voittovaroihin.

Pankin taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Pankin maksuvalmius on hyvä eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan pankin maksukykyä.

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Kulu-tuotto -suhde, %

Hallintokulut + poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä + liiketoiminnan muut kulut	x 100
Korkokate + tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista + nettopalkkiotuotot + arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot + myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot + suojauslaskennan nettotulos + sijoituskiinteistöjen nettotuotot + liiketoiminnan muut tuotot + osuus osakkuusyritysten tuloksesta	

Oman pääoman tuotto (ROE)

Liikevoitto/-tappio - Tuloverot	x 100
Oma pääoma ja vähemmistön osuus + tilinpäätössiirtojen kertymä laskennallisella verovelalla vähennettynä (vuoden alun ja lopun keskiarvo)	

Koko pääoman tuotto (ROA)

Liikevoitto/-tappio - Tuloverot	x 100
Oma pääoma ja vähemmistön osuus + tilinpäätössiirtojen kertymä laskennallisella verovelalla vähennettynä (vuoden alun ja lopun keskiarvo)	

Omavaraisuusaste

Oma pääoma ja vähemmistön osuus + Tilinpäätössiirtojen kertymä laskennallisella verovelalla vähennettynä	x 100
Taseen loppusumma	

Vakavaraisuussuhde

Omat varat yhteensä	x 8 %
Omien varojen vähimmäisvaatimus yhteensä	

Ydinpääoma (CET1) suhteessa riskipainotettuihin eriin

Ydinpääoma (CET1)	x 100
Riskipainotetut vastuut yhteensä	

Ensisijainen pääoma (T1) suhteessa riskipainotettuihin eriin

Ensisijainen pääoma (T1)	x 100
Riskipainotetut vastuut yhteensä	

Vähimmäisomavaraisuusaste

Ensisijainen pääoma yhteensä	x 100
Riskipainotetut vastuut yhteensä	

Omat varat yhteensä (TC) suhteessa riskipainotettuihin eriin

Omat varat yhteensä (TC)	x 100
Riskipainotetut vastuut yhteensä	

TILINPÄÄTÖS

Säästöpankki Optian tuloslaskelma

		1.1. - 31.12.2019 eur	1.1. - 31.12.2018 eur
Korkotuotot	(2.1)	27 390 873,48	27 497 720,53
Korkokulut	(2.1)	-3 660 429,57	-4 278 451,89
KORKOKATE		23 730 443,91	23 219 268,64
Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista	(2.2)	1 086 425,68	860 227,56
Palkkiotuotot	(2.3)	18 701 672,58	16 581 092,33
Palkkiokulut	(2.3)	-2 503 059,27	-2 429 146,72
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	(2.4)	13 645 776,85	-9 229 575,63
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat nettotuotot	(2.5)	-122 138,73	354,64
Suojauslaskennan nettotulos	(2.6)	-26 946,15	-40 241,89
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	(2.7)	-204 840,27	212 257,56
Liiketoiminnan muut tuotot	(2.8)	1 300 987,60	1 206 742,01
Hallintokulut		-22 242 383,38	-20 033 333,11
Henkilöstökulut	(2.9)	-9 785 355,42	-9 028 950,97
Muut hallintokulut	(2.10)	-12 457 027,96	-11 004 382,14
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	(2.11)	-2 112 295,81	-1 079 550,53
Liiketoiminnan muut kulut	(2.8)	-5 935 653,51	-4 619 067,88
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjattavista rahoitusvaroista	(2.12)	-2 028 194,74	-1 893 091,30
Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot sekä arvonalentumistappiot	(2.12)	-56 572,03	44 442,16
LIIKEVOITTO		23 233 222,73	2 800 377,84
Tilinpäätössiirrot		-6 100 738,73	0,00
Tuloverot		-3 477 172,14	-519 397,46
VARSINAISEN TOIMINNAN VOITTO VEROJEN JÄLKEEN		13 655 311,86	2 280 980,38
TILIKAUDEN VOITTO		13 655 311,86	2 280 980,38

Säästöpankki Optian tase

VASTAAVAA

		31.12.2019 eur	31.12.2018 eur
Käteiset varat		1 107 969,48	935 838,34
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset		50 910 435,00	20 755 195,00
Saamiset luottolaitoksilta	(1.1)	108 799 196,69	115 912 685,47
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	(1.1)	1 248 776 500,85	1 099 547 044,12
Saamistodistukset	(1.2)	71 631 058,37	52 697 131,85
Julkisyhteisöiltä		764 130,48	564 529,00
Muilta		70 866 927,89	52 132 602,85
Osakkeet ja osuudet	(1.3)	151 753 384,74	176 003 438,37
Johdannais sopimukset	(1.5)	7 325 680,18	1 434 232,65
Aineettomat hyödykkeet	(1.6)	4 762 118,86	4 031 843,86
Aineelliset hyödykkeet	(1.7)	19 855 795,04	20 371 251,92
Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet ja -osuudet		9 806 593,15	9 915 342,26
Muut kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet		9 254 416,90	9 702 936,19
Muut aineelliset hyödykkeet		794 784,99	752 973,47
Muut varat	(1.8)	205 505,43	1 259 994,85
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	(1.9)	6 992 321,37	9 950 562,27
Laskennalliset verosaamiset	(1.16)	231 995,39	211 220,49
VASTAAVAA YHTEENSÄ		1 672 351 961,40	1 503 110 439,19

VASTATTAVAA

		31.12.2019 eur	31.12.2018 eur
VIERAS PÄÄOMA			
Velat luottolaitoksille	(1.11)	318 566 819,03	290 224 900,62
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	(1.12)	1 098 782 521,01	986 297 045,90
Talletukset		1 095 212 655,31	981 244 888,44
Muut velat		3 569 865,70	5 052 157,46
Muut velat	(1.13)	4 759 506,66	6 096 796,29
Siirtovelat ja saadut ennakot	(1.15)	5 102 477,84	3 732 435,12
Laskennalliset verovelat	(1.16)	715 292,63	364 072,88
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		1 427 926 617,17	1 286 715 250,81
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ			
Vapaaehtoiset varaukset		50 376 568,52	42 202 124,55
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ YHTEENSÄ		50 376 568,52	42 202 124,55
OMA PÄÄOMA (1.20)			
Peruspääoma		1 336,37	336,37
Muut sidotut rahastot		11 713 263,83	9 462 586,72
Vararahasto		9 780 074,81	8 851 177,20
Käyvän arvon rahasto		1 933 189,02	611 409,52
Vapaat rahastot		2 103 300,22	0,00
Muut rahastot		2 103 300,22	0,00
Edellisten tilikausien voitto		166 575 563,43	162 449 160,36
Tilikauden voitto		13 655 311,86	2 280 980,38
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		194 048 775,71	174 193 063,83
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		1 672 351 961,40	1 503 110 439,19

TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKUKSET

		31.12.2019 eur	31.12.2018 eur
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset			
Takaukset ja pantit		17 195 210,46	14 222 362,61
Muut		16 851 410,46	13 935 062,61
		343 800,00	287 300,00
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset			
Muut		77 467 738,13	82 047 113,31
		77 467 738,13	82 047 113,31

SÄÄSTÖPANKKI OPTIAN RAHOITUSLASKELMA

	1.1.-31.12.2019 eur	1.1.-31.12.2018 eur
Liiketoiminnan rahavirta		
Varsinaisen toiminnan voitto verojen jälkeen	13 655 311,86	2 280 980,38
Tilikauden oikaisut	14 274 663,18	3 803 780,24
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-80 220 392,93	-85 018 224,17
Saamistodistukset	-46 553 922,81	15 392 962,99
Saamiset luottolaitoksilta	-884 284,66	-709 044,03
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöltä	-70 405 080,54	-80 698 258,72
Osakkeet ja osuudet	34 950 181,95	-17 738 341,68
Muut varat	2 672 713,13	-1 265 542,73
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	47 238 140,00	90 257 060,69
Velat luottolaitoksille	13 780 612,53	-10 851 801,17
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	34 452 858,89	106 418 432,06
Muut velat	-995 331,42	-5 309 570,20
Maksetut tuloverot	-666 303,02	-5 015 793,66
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	-5 718 580,91	6 307 803,48
Investointien rahavirta		
Investoinnit osakkeisiin ja osuuksiin, lisäykset	-3 110 692,91	-4 195 600,00
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-1 725 129,22	-2 005 091,84
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	100 000,00	15 000,00
Investointien rahavirta yhteensä	-4 735 822,13	-6 185 691,84
Rahavarojen nettomuutos	-14 454 403,04	122 111,64
Rahavarat tilikauden alussa	107 495 727,67	107 373 616,03
Rahavarat tilikauden lopussa	99 016 635,14	107 495 727,67
- Sulautumisessa siirtyneet rahavarat	-5 975 310,51	
Rahavarat tilikauden lopussa ilman liiketoiminnan luovutuksessa siirtyneitä rahavaroja	93 041 324,63	107 495 727,67
Rahavarat muodostuvat seuraavista tase-eristä:		
Käteiset varat	1 107 969,48	935 838,34
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	97 908 665,66	106 559 889,33
Yhteensä	99 016 635,14	107 495 727,67
Lisätiedot rahoituslaskelmaan:		
Saadut korot	27 498 868,47	27 942 424,48
Maksetut korot	3 924 222,12	4 311 140,74
Saadut osingot	1 097 550,48	860 227,56
Tilikauden oikaisut:		
Tilinpäätössiirrot	6 100 738,73	0,00
Tuloslaskelman verot	3 477 172,14	519 397,46
Odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot	2 084 766,77	1 848 649,14
Käyvän arvon muutokset	26 946,15	47 527,77
"Poistot ja arvonalentumiset aineettomista ja aineellisista hyödykkeistä"	2 632 973,53	1 250 604,09
Muut oikaisut	-47 934,14	137 601,78
Yhteensä	14 274 663,18	3 803 780,24

LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Säästöpankki Optia kuuluu Säästöpankkien yhteenliittymään ja pankin tilinpäätös yhdistellään Säästöpankkiryhmän yhdisteltyyn tilinpäätökseen.

Säästöpankkiryhmä on Suomen vanhin pankkiryhmä, joka koostuu Säästöpankkien yhteenliittymän muodostaneista Säästöpankeista, Keskusyhteisönä toimivasta Säästöpankkiliitosta sekä pankkien yhdessä omistamista tytär- ja osakkuusyhtiöistä. Säästöpankit ovat itsenäisiä alueellisia ja paikallisia pankkeja. Yhdessä Säästöpankit muodostavat pankkiryhmän, jossa yhdistyvät paikallisuus ja valtakunnallisuus. Säästöpankkien perustehtävä on edistää säästäväisyyttä ja asiakkaidensa taloudellista hyvinvointia lähellä asiakasta. Säästöpankit keskittyvät vähittäispankkitoimintaan, erityisesti päivittäisasiain, säästämisen ja sijoittamisen sekä lainaamisen palveluihin. Tuote- ja palveluvalikoimaa täydentävät Säästöpankkiryhmään kuuluvien tuote-yhtiöiden kanssa tuotettavat muut finanssialan palvelut ja tuotteet. Jäsensäästöpankkien omistamat tuote- ja palveluyhtiöt tukevat ja edistävät Säästöpankkiryhmän liiketoimintaa joko vastuullaan olevien tuotteiden tai keskitetyn palvelutuotannon kautta. Ryhmän merkittävimmät tuote-yhtiöt ovat Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj, Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj, Sp-Henkivakuutus Oy, Sp-Rahastoyhtiö Oy, Säästöpankkipalvelut Oy sekä Sp-Koti Oy.

Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvat yhteisöt muodostavat yhteenliittymästä annetussa laissa määritellyn taloudellisen kokonaisuuden, jossa Säästöpankkiliitto osk ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Säästöpankkien yhteenliittymän muodostavat yhteenliittymän keskusyhteisönä toimiva Säästöpankkiliitto osk, 20 säästöpankkia, Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj ja Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj sekä edellä mainittujen konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset, Säästöpankkipalvelut Oy ja Sp-Rahastoyhtiö Oy.

Säästöpankkiryhmän laajuus eroaa Säästöpankkien yhteenliittymän laajuudesta siinä, että Säästöpankkiryhmään kuuluu myös muita yhteisöjä kuin luotto- ja rahoituslaitoksia tai palveluyrityksiä. Näistä merkittävimmät ovat Sp-Henkivakuutus Oy ja Sp-Koti Oy. Säästöpankkiliitto osk toimii koko Säästöpankkiryhmän ryhmäohjauksesta ja valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä. Säästöpankkiryhmä ei muodosta kirjanpitolaissa määriteltyä konsernia eikä luottolaitostoiminnasta annetussa laissa määriteltyä konsolidointiryhmää, sillä Säästöpankkiliitto osk:lla ja sen jäsenpankeilla ei ole toisiinsa nähden yleisten konsernilaskentaperiaatteiden tarkoittamaa määräysvaltaa. Tämän vuoksi Säästöpankkiryhmälle ei voida määritellä emoyhtiötä.

Laissa talletuspankkien yhteenliittymästä säädetään, että Säästöpankkien yhteenliittymän keskusyhteisön Säästöpankkiliitto osk:n on laadittava Säästöpankkiryhmän yhdistelty tilinpäätös. Yhdistelty tilinpäätös on laadittava keskusyhteisö Säästöpankkiliitto osk:n ja sen jäsenluottolaitosten tilinpäätösten tai konsernitilinpäätösten yhdistelmänä. Yhdistelty tilinpäätös käsittää myös sellaiset yhteisöt, joissa edellä tarkoitetuilla yhteisöillä yhdessä on kirjanpitolaissa tarkoitettu määräysvalta. Säästöpankkiliitto osk:n hallitus on vastuussa tilinpäätöksen laatimisesta. Tilinpäätös laaditaan Säästöpankkiryhmän muodostamasta taloudellisesta kokonaisuudesta. Yhdisteltyä tilinpäätöstä varten Säästöpankkiryhmässä sovelletaan yhtenäisiä tilinpäätösperiaatteita. Jäljennös Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksestä on saatavissa osoitteesta www.saastopankki.fi tai Säästöpankkiliiton toimitiloista käyntiosoitteesta Teollisuuskatu 33, 00510 Helsinki.

Pankit laativat erillistilinpäätöksensä kirjanpito- ja luottolaitoslain säännösten, valtiovarainministeriön luottolaitoksen tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä antaman asetuksen (698/2014) sekä Finanssivalvonnan Määräykset ja ohjeet 2/2016 Rahoitussektorin kirjanpito, tilinpäätös ja toimintakerromus mukaisesti.

Rahoitusinstrumentit

Rahoitusvarat ja -velat

Säästöpankki Optia soveltaa rahoitusinstrumenttien kirjaamiseen ja arvostamiseen IFRS 9 Rahoitusinstrumentit standardia. Suojaussuhteisiin, joissa suojauskohteena on rahoitusvarojen- tai -velkojen muodostaman salkun käyvän arvon suojaaminen korkoriskiltä ("korkoriskin portfoliosuojaus"), Säästöpankki Optia jatkaa IAS 39 Rahoitusinstrumentit: Kirjaaminen ja arvostaminen standardin soveltamista.

Alkuperäinen kirjaaminen

Rahoitusvaroihin tai velkoihin kuuluva erä kirjataan taseeseen, kun yhteisöstä tulee instrumentin sopimusehtojen osapuoli. Rahoitusvarojen selvityspäiväkäytännön mukainen osto tai myynti kirjataan taseeseen tai taseesta pois kaupantekopäivän perusteella.

Rahoitusvarat ja -velat arvostetaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon, ja jos kyseessä on muu kuin käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattava rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka, siihen lisätään tai siitä vähennetään hankkimisesta tai liikkeeseenlaskusta välittömästi johtuvat transaktiomenot. Myöhemmillä kausilla transaktiomenot kirjataan tuloslaskelmaan korkotuotoksi tai -kuluksi osana rahoitusvaran tai -velan efektiivistä korkoa.

Rahoitusvarojen luokittelu ja luokittelun määrittely

Säästöpankki Optia luokittelee rahoitusvarat myöhempää arvostamista varten seuraaviin arvostusluokkiin:

- Jaksotettu hankintameno
- Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta (käyvän arvon rahasto)
- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat.

Rahoitusvarat luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä perustuen liiketoimintamalliin, jolla sitä

rahoitusvarojen ryhmää, johon rahoitusvara kuuluu, hallinnoidaan sekä siihen, ovatko sopimukseen perustuvat rahavirrat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevat pääomamäärän koron maksua.

Liiketoimintamallin arviointi

Liiketoimintamallilla tarkoitetaan sitä, kuinka pankki hallinnoi rahoitusvarojaan rahavirtojen kerryttämiseksi. Toisin sanoen liiketoimintamalli ratkaisee, syntyvätkö rahavirrat sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämisestä, rahoitusvarojen myynnistä vai näistä molemmista. Jos rahavirrat realisoituvat tavalla, joka poikkeaa liiketoimintamallin arviointiajankohtana olleista odotuksista, tästä ei aiheudu tilinpäätökseen aiempia kausia koskevaa virhetä eikä se myöskään muuta jäljellä olevien kyseisen liiketoimintamallin mukaisesti pidettävien rahoitusvarojen luokittelua.

Rahavirtaominaisuuksien arviointi

Rahavirtaominaisuuksilla tarkoitetaan rahoitusvaran sopimuksen mukaisten rahavirtojen luonnetta.

Rahavirtaominaisuuksia arvioidessa käydään läpi, ovatko sopimukseen perustuvat rahavirrat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua, esim. korko sisältää vain korvauksen rahan aika-arvosta, luottoriskistä ja muista perustyyppiselle lainaamiselle tyypillisistä riskeistä. Mikäli sopimusehdot sisältävät sellaisia tekijöitä, joita ei voida pitää lainaamiselle tyypillisinä ehtoina, luokitellaan rahoitusvara käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi.

Jaksotettu hankintameno

Rahoitusvaroihin kuuluva erä arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon, jos molemmat seuraavista ehdoista täyttyvät:

- rahoitusvaroihin kuuluvaa erää pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoitteena on rahoitusvarojen hallussapito sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi ja
- rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimusehdoissa määrätään tiettyinä ajankohtina toteutuvista rahavirroista, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljel-

lä olevan pääomamäärän koron maksua.

Käypään arvoon muiden laajan tuloksen kautta arvostettavat

Rahoitusvaroihin kuuluva erä on arvostettava käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta, jos molemmat seuraavat ehdot täyttyvät:

- rahoitusvaroihin kuuluvaa erää pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoite saavutetaan sekä keräämällä sopimukseen perustuvia rahavirtoja, että myymällä rahoitusvaroja ja
- rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimusehdoissa määrätään tiettyinä ajankohtina toteutuvista rahavirroista, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomaerän koron maksua.

Velkainstrumenttien osalta arvostus kirjanpidossa tehdään käypään arvoon ja arvon muutos kirjataan laskennallisella verolla ja odotettavissa olevalla luototappiolla vähennettynä laajaan tuloslaskelmaan.

Rahoitusvarasta luovuttaessa tai myytäessä saatu voitto tai tappio käypään arvoon laajan tuloksen kautta arvostettaessa kirjataan velkainstrumenttien osalta tulosvaikutteisesti.

Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä pankki voi tehdä peruuttamattoman valinnan, jonka mukaan oman pääoman ehtoisen sijoituksen myöhemmät käyvän arvon muutokset esitetään muissa laajan tuloksen erissä. Tällaiset sijoitukset arvostetaan kirjanpidossa käypään arvoon ja käyvän arvon muutos kirjataan laskennallisella verolla vähennettynä laajaan tuloslaskelmaan. Oman pääoman ehtoista sijoituksesta saatavat osingot kirjataan tulosvaikutteisesti, kun oikeus maksuun saadaan, osakkeesta saatavat pääomanpalautukset kirjataan laajaan tuloslaskelmaan.

Oman pääoman ehtoisten instrumenttien osalta käyvän arvon rahastoon kertynyttä realisoitumatonta voittoa tai tappiota ei siirretä tulosvaikutteiseksi misään vaiheessa vaan siirto tehdään oman pääoman sisällä edellisten tilikausien voittovaroihin.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvarat

Kaikki sellaiset erät, jotka eivät ole jaksotettuun hankintamenuun tai käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavia, kuuluvat käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi. Rahoitusvara voidaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä kuitenkin nimenomaisesti luokitella peruuttamattomasti käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi, jos näin toimimalla poistetaan arvostamiseen tai kirjaamiseen liittyvä epäjohdonmukaisuus tai vähennetään merkittävästi tällaista epäjohdonmukaisuutta, joka muutoin aiheutuisi varojen tai velkojen arvostamisesta tai niistä johtuvien voittojen tai tappioiden kirjaamisesta erilaisilla perusteilla

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitellaan myös sellaiset vieraan pääoman ehtoiset sijoitukset, joissa rahavirtakriteereiden ei voida katsoa täyttyvän. Rahavirtakriteerit arvioidaan pankissa instrumenttikohtaisesti, sen määrittämiseksi onko kyseisen erän sopimusehdoissa määritettynä tiettyinä ajankohtina toistuvia rahavirtoja, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan koron maksua.

Rahoitusvarojen luokittelun muutokset

Vieraan pääoman ehtoisten sijoitusten uudelleen luokittelu tehdään vain silloin, kun Säästöpankki Optian rahoitusvarojen hallinnoinnissa noudattamat liiketoimintamallit muuttuvat. Tällaisten muutosten odotetaan olevan erittäin harvinaisia, eikä Säästöpankki Optia ole tehnyt uudelleenluokitteluja kuluneella tilikaudella.

Sopimukseen perustuvien rahavirtojen muuttuminen

Kun rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimukseen perustuvat rahavirrat neuvotellaan uudelleen, tai niihin tehdään muutoin muutoksia ja tämä uudelleen neuvottelu tai muutosten tekeminen ei johda kyseisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän kirjaamiseen pois taseesta IFRS 9:n mukaisesti, rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräinen kirjanpitarvo lasketaan uudelleen ja tehdystä muutoksesta aiheutuva voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti.

Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjaaminen pois taseesta

Rahoitusvara kirjataan pois taseesta, kun sopimukseen perustuvat oikeudet rahoitusvaraan kuuluvan erän rahavirtoihin lakkaa olemasta voimassa tai mikäli erä siirretään toiselle osapuolelle näin täyttäen taseesta pois kirjaamisen edellytykset.

Rahoitusvaroihin kuuluva erä on siirretty toiselle osapuolelle siinä ja vain siinä tapauksessa, että pankki joko:

- siirtää sopimukseen perustuvat oikeudet rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtojen saamiseen toiselle osapuolelle; tai
- pitää itsellään sopimukseen perustuvat oikeudet rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtojen saamiseen mutta ottaa vastatakseen sopimukseen perustuvan velvollisuuden maksaa kyseiset rahavirrat yhdelle tai useammalle vastaanottajalle ”läpikulku”-järjestelyllä. Sopimusta voidaan pitää ”läpikulku”-järjestelynä kun:
- Velvollisuutta maksaa lopulliselle saajalle ei ole, mikäli ei saada kerättyä vastaavia määriä alkupe- räisestä omaisuuserästä
- Alkuperäisen omaisuuserän myynti tai panttaaminen on siirtosopimuksella estetty

Siirrettäessä rahoitusvaroihin kuuluva erä toiselle osapuolelle, taseesta pois kirjaamisen edellytykset täyttyvät vain kun:

- Omistamiseen liittyvät merkittävät riskit ja edut on siirretty toiselle osapuolelle; tai
- Omistamiseen liittyviä merkittäviä riskejä ja etuja ei ole siirretty toiselle osapuolelle tai pitänyt näitä itsellään, mutta määräysvalta on siirretty.

Rahoitusvelka kirjataan pois taseesta silloin ja vain silloin, kun velka on lakannut olemasta olemassa, toisin sanoen peruutettu, kun sopimuksessa yksilöity velvoite on täytetty tai kumottu tai sen voimassaolo on lakannut. Jos jo lainanottajana ja lainanantajana olevien osapuolten välillä vaihdetaan vieraan pääoman ehtoisia instrumentteja, joiden ehdot poikkeavat huomattavasti toisistaan, vaihtoa on käsiteltävä alkuperäisen rahoitusvelan kuole-

na ja uuden rahoitusvelan kirjaamisena. Ero kirjanpitoarvon ja maksetun vastikkeen välillä kirjataan tulosvaikutteisesti.

Käyvän arvon määrittäminen

Käypä arvo on se hinta, joka saataisiin omaisuus-erän myynnistä tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutuvassa tavanmukaisessa liiketoimessa.

Rahoitusinstrumentin käypä arvo määritellään joko toimivilta markkinoilta saatavien hintanoteerauksien avulla tai jos toimivia markkinoita ei ole, omia arvostusmenetelmiä käyttäen. Markkinoiden katsotaan olevat toimivat, jos hintanoteerauksia on helposti ja säännönmukaisesti saatavissa ja ne kuvastavat todellisia ja säännönmukaisesti toistuvia, toisistaan riippumattomien osapuolten välisiä markkinatransaktioita. Rahoitusvarojen noteerattuna markkinahintana käytetään sen hetkistä ostokurs- sia. Mikäli markkinoilla on vakiintunut arvostuskäyt- täntö rahoitusinstrumentille, jolle ei saada suoraan markkinahintaa, niin käypä arvo perustuu markki- noilla yleisesti käytettyyn markkinahinnan lasken- tamalliin ja mallin käyttämien syöttötietojen mark- kinanoteerauksiin.

Mikäli arvostuskäytäntö ei ole markkinoilla vakiin- tunut, käytetään markkina-arvon määrittämisessä asi- anomaiselle tuotteelle laadittua omaa arvostusmal- lia. Arvostusmallit pohjautuvat yleisesti käytettyihin laskentamenetelmiin ja ne kattavat kaikki ne osate- kijät, jotka markkinaosapuolet ottaisivat huomioon hintaa asettaessaan. Arvostushintoina käytetään markkinatransaktioiden hintoja, diskontattujen ra- havirtojen menetelmää sekä toisen olennaisilta osin samanlaisen instrumentin tilinpäätöshetken käypää arvoa. Arvostusmenetelmissä otetaan huomioon ar- vio luottoriskistä, käytettävistä diskonttauskoroista, ennenaikaisen takaisinmaksun mahdollisuudesta ja muista sellaisista tekijöistä, jotka vaikuttavat rahoit- usinstrumentin käyvän arvon määrittämiseen luo- tettavasti.

Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot jaetaan kol- meen hierarkiatasoon sen mukaan, miten käypä arvo on määriteltä:

- täysin samanlaisille varoille tai veloille toimivilla markkinoilla noteeratut käyvät arvot (taso 1)
- käyvät arvot, jotka on määritetty käyttäen syöttötietoina muita kuin tason 1 noteerattuja hintoja, jotka ovat todennettavissa varoille tai veloille, joko suoraan (esim. hintoina) tai välillisesti (esim. johdettuina hinnoista) (taso 2)
- käyvät arvot, jotka on määritetty käyttäen varoille tai veloille syöttötietoja, jotka eivät olennaisilta osin perustu todennettavissa oleviin markkinahintoihin (taso 3).

Se käypien arvojen hierarkian taso, jolle tietty käypään arvoon arvostettava erä kokonaisuudessaan luokitellaan, määritetään koko kyseisen käypään arvoon arvostetun erän kannalta merkittävän alimalla tasolla olevan syöttötiedon perusteella. Syöttötiedon merkittävyys arvioidaan kyseisen käypään arvoon arvostettavan erän suhteen kokonaisuudessaan.

Arvonalentuminen

Säästöpankki Optia määrittää arvonalentumisen perustuen rahoitusvaran odotettavissa oleviin luottotappioihin. Odotettavissa olevia luottotappiota koskeva vähennyserä lasketaan ja kirjataan rahoitusvaroille, jotka arvostetaan alkuperäisen kirjaamisen jälkeen jaksotettuun hankintamenuun tai käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta sekä takaussopimuksille ja taseen ulkopuolisille luottositoumuksille.

Odotettavissa olevan luottotappion määrittämiseksi rahoitusvarat luokitellaan vaiheisiin 1, 2 tai 3 sen perusteella, onko rahoitusvaran luottoriski kasvanut merkittävästi taseeseen kirjaamispäivän ja raportointipäivän välillä. Vaiheeseen 1 kuuluvat rahoitusvarat, joiden luottoriski ei ole kasvanut merkittävästi, vaiheeseen 2 kuuluvat rahoitusvarat, joiden luottoriski on kasvanut merkittävästi ja vaiheeseen 3 rahoitusvarat, joiden katsotaan olevan arvoltaan alentuneita.

Säästöpankki Optia odotettavissa olevien luottotappioiden (Expected Credit Loss eli ECL) laskenta tehdään vähäriskisille luotoille Loss Rate -mallilla ($ECL = Loss\ Rate * EAD$). Vähäriskisiä vastapuolia ovat julkisen sektori, rahoituslaitokset ja valtion ta-

kaamat opintolainat. Muille luotoille ja arvopapereille laskenta tehdään PD/LGD -mallilla ($ECL = PD * LGD * EAD$).

Loss Rate -mallin komponentit:

- Loss rate % eli laskennassa käytetään vastapuolille omia vakioituja prosentteja. Määräytyy vastapuolen sektorikoodin perusteella.
- EAD eli vastuun määrä on vuositason keskiarvo, joka tulevien lyhennysten vuoksi on yleensä pienempi kuin sopimuksen saldo.

PD/LGD -mallissa käytettävät komponentit:

- EAD (Exposure At Default) eli vastuun määrä maksukyvyttömyyshetkellä. Määrässä huomioidaan sopimus- ja vuositasolle lasketut lyhennykset ja ennaikaiset takaisinmaksut niille tuotteille, joille ennaikainen takaisinmaksu on mallinnettu. Taseen ulkopuolisten erien katsotaan pysyvän vakiona sopimuksen elinkaaren loppuun asti. Luoton nostamaton osuus huomioidaan laskelmissa täysimääräisenä.
- PD % (Probability of Default) eli maksuhäiriöodennäköisyys perustuu ulkoisiin ja sisäisiin luottoluokituksiin.
- LGD % (Loss Given Default) eli arvioitu tappion määrä maksukyvyttömyyshetkellä huomioi sopimuksen käytettävissä olevat vakuudet.

Vaihe 1: 12-kuukauden ECL

- Jos luottoriski ei ole luoton myöntämisen jälkeen merkittävästi kasvanut, lasketaan odotettavissa olevat luottotappiot perustuen 12 kuukauden odotettavissa olevaan luottotappioon. Odotettavissa olevaksi luottotappioksi kirjataan tällöin se osuus saamisen koko voimassaoloajalta odotettavissa olevista luottotappioista, joka aiheutuu laininlyöntitapahtumista, jotka ovat mahdollisia 12 kuukauden kuluessa raportointipäivästä.

Vaihe 2: Elinkaaren aikainen ECL – luottoriski kasvanut merkittävästi

- Jos luottoriski on luoton myöntämisen jälkeen kasvanut merkittävästi, arvonalentumiset lasketaan perustuen luoton elinkaaren aikana odotettavissa olevaan luottotappioon. Odotettavissa olevak-

si luottotappioksi kirjataan tällöin se osuus saamisen koko voimassaoloajalta odotettavissa olevista luottotappioista, joka aiheutuu kaikista mahdollisista laiminlyöntitapahtumista saamisen odotettavissa olevana voimassaoloaikana.

Vaihe 3: Elinkaaren aikainen ECL – vakavia maksuhäiriöitä

- Jos sopimukselle tulee vakavia häiriöitä, arvonalentumiset kirjataan perustuen luoton elinkaaren aikana odotettavissa olevaan luottotappioon. Vaiheeseen 3 kuuluvat saamiset, joihin liittyy yksi tai useampi toteutunut haitallinen rahavirtoihin vaikuttava tapahtuma.

Toteutunut tappio vähennetään taseesta eikä tappioksi kirjattu osuus luotosta tule enää mukaan odotettujen tappioiden laskentaan.

Arvioitaessa luottoriskin mahdollista muutosta otetaan huomioon kaikki asiaan kuuluvat ja käytävissä olevat tiedot jotka ovat saatavilla ilman kohtuutonta työpanosta ja kustannuksia. Sopimuksen luottoriski on kasvanut merkittävästi (sopimus siirtyy vaiheesta 1 vaiheeseen 2) kun sopimuksella on m.m. yli 30 päivän maksuviive, sopimuksen PD kasvaa joko 2,50 -kertaiseksi tai 10 %-yksikköä tai sopimukselle on tehty lainanhoitajousto (performing). Sopimus siirtyy vaiheeseen 3 kun sopimuksella on havaittu vakavia maksuhäiriöitä eli sopimuksen tai asiakkaan luottoluokka on D, sopimuksella on yli 90 päivän maksuviive, sopimukselle on tehty (non performing) lainanhoitajousto tai sopimukselle on hakemushetkellä kirjattu lainanhoitajoustomerkinä. ECL-laskennassa käytetään samaa maksukyvyttömyyden (default) määritelmää, joka pankilla on käytössä luotonantosäännöissä. Sopimus voi palautua parempaan vaiheeseen, jos sen luottoriski on parantunut merkittävästi ja se täyttää kyseisen tason kriteerit pankin määrittämän ajan (ns. Probation period).

Laskennassa huomioidaan rahan aika-arvo diskonttaamalla sopimukselle laskettava odotettavissa oleva luottotappio. Efektiivisenä korkona pidetään sopimuksen korkoa ja se lasketaan vaiheissa 1 ja 2 bruttokirjanpitoarvolle ja vaiheessa 3 alentuneelle kirjatulle arvolle raportointipäivälle.

Laskennassa käytettävät skenaariot:

Jokaiselle sopimukselle lasketaan neljä eri skenaariota Säästöpankkiryhmän pääekonomistin luomien talouden tilojen avulla. Skenaariot ovat perusskenaario 50 %, lievä taantuma 8 %, syvä taantuma 2 % ja optimistinen skenaario 40 %. Näistä laskeaan kirjanpitoon siirrettävä määrä painottamalla eri skenaarioita painokertoimilla.

Odotetut luottotappiot kirjataan arvonalentumisina tuloslaskelman erään Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenuun kirjattavista rahoitusvaroista. Samaa tuloslaskelman erään kirjataan myös lopulliset luottotappiot.

Suojauslaskenta ja johdannaissopimukset

Säästöpankki Optia soveltaa yleisen suojauslaskennan piirissä oleviin suojaussuhteisiin IFRS 9 standardia. Korkoriskin käyvän arvon portfoliosuojauksiin (makrosuojaus) sovelletaan IAS 39 "carve out" sääntelyä kunnes kyseisiä suojaussuhteita koskeva uusi sääntely astuu voimaan.

Johdannaissopimukset arvostetaan tilinpäätöksessä käypään arvoon sopimuksen solmimisesta lähtien ja arvomuutokset kirjataan taseeseen ja tuloslaskelmaan tai muihin laajan tuloksen eriin.

Säästöpankki Optia suojaa korkoriskiään sekä käyvän arvon että rahavirran muutoksilta ja soveltaa suojaussuhteisiin suojauslaskentaa. Käyvän arvon suojauksen kohteena on kiinteäkorkoinen ottolainaus ja rahavirran suojauksen kohteena vaihtuvakorkoisen antolainauksen tuleva korkovirta. Pankissa sovelletaan Euroopan Unionin hyväksymää IAS 39 suojauslaskennan niin kutsuttua "carve out" -mallia, joka mahdollistaa sen että johdannaisia tai niiden osia voidaan yhdistää ja käyttää suojausinstrumentteina. Pankissa EU:n carve out -mallia sovelletaan kiinteäkorkoiseen ottolainaukseen. Tavoitteena on vakauttaa korkokatetta ja neutralisoida varojen ja velkojen mahdollinen käyvän arvon muutos.

Käypää arvoa suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutos kirjataan tuloslaskelmassa erään "Suojauslaskennan nettotulos". Käypää arvoa suojattaessa myös suojattava kohde on suojauksen ajan arvostet-

tu käypään arvoon, vaikka se muuten arvostettaisiin jaksotettuun hankintamenuun. Suojattavan kohteen käyvän arvon muutos on kirjattu taseessa kyseisen tase-erän oikaisuksi ja tuloslaskelmassa erään ”Suojauslaskennan nettotulos”. Suojaavien johdannaisten korot esitetään korkotuottoina ja -kuluina niiden luonteen mukaisesti.

Rahavirtaa suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutoksen tehokas osuus kirjataan laskennallisilla veroilla oikaistuna omassa pääomassa olevaan käyvän arvon rahastoon. Käyvän arvon muutoksen tehon osuus kirjataan suoraan tuloslaskelman erään ”Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot”. Kaupankäynnin nettotuottoihin kirjataan myös suojaavina instrumentteina kirjattujen korko-optioiden aika-arvon muutos, koska aika-arvo ei ole osa suojaussuhdetta. Suojaavien johdannaisten korot esitetään korkotuottoina ja -kuluina niiden luonteen mukaisesti.

Suojaavan johdannaisten arvostamisesta käyvän arvon rahastoon kertynyt arvonmuutos kirjataan tulokseen suojatun rahavirran oikaisuksi sitä mukaa, kun suojattu rahavirta kirjataan tulokseen. Rahavirran suojauksessa suojattavaa kohdetta ei arvosteta käypään arvoon.

Suojauslaskennan aloittamisen hetkeltä dokumentoidaan suojattavan kohteen ja suojaavan johdannaisten suojaussuhde, kuten myös riskienhallinnan tavoitteet ja suojaukseen ryhtymisen strategia. Suojaussuhteen tehokkuutta arvioidaan jatkuvalla periaatteella kuitenkin aina vähintään raportointihetkiltä.

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet

Kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet on jaettu käyttötarkoituksen perusteella omassa käytössä oleviin kiinteistöihin ja sijoituskiinteistöihin. Jaon lähtökohtana ovat olleet käytetyt neliömetrit.

Kiinteistöt on merkitty taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintamenuun määräisinä. Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet on merkitty taseeseen hankintamenuun. Pankki ei sovelle luottolaitoslain 12 luvun 8§:n mahdollisuutta arvostaa sijoituskiinteistöt käypään arvoon.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden ja osuuksien tasearvot perustuvat hyödykkeiden arvoon suhteessa varsinaisen liiketoiminnan tulonodotuksiin.

Sijoituskiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden kirjanpitoarvon ja sitä pysyvästi alemman todennäköisen luovutushinnan ero, mikäli se on olematon, on kirjattu arvonalentumistappiona kuluksi sijoituskiinteistöjen nettotuottoihin. Mahdolliset arvonalentumisten peruutukset kirjataan saman erän oikaisuksi.

Pankin keskeiset sijoituskiinteistökohteet on arvioitu kiinteistökohtaisesti kauppahintamenetelmää käyttäen. Kauppahintamenetelmää on käytetty etupäässä asuntojen ja maa-alueiden arvioinnissa. Tuottoarvomenetelmän arviot perustuvat kiinteistökohteesta saatavissa olevan nettovuokratuoton määrään ja kiinteistömarkkinoiden tuottovaateeseen. Vähimmäistuottovaateena on pidetty jälleen rahoituksen hintaa.

Eräisiin kiinteistöihin ja kiinteistöyhteisöjen osakkeisiin on aikaisempina vuosina tehty asiantuntijoiden arvioihin perustuvia ja Rahoitustarkastuksen hyväksymiä arvonkorotuksia. Mikäli arvonkorotetun omaisuuden arvo on alentunut alle kirjanpitoarvon tai jos omaisuus tai osa siitä on luovutettu tai tuhoutunut, arvonkorotusta on peruutettu vastaavasti. Arvonkorotuksista ei tehdä poistoja. Arvonkorotuksista ei ole kirjattu laskennallista verovelkaa. Jos laskennallinen verovelka on olennainen, se ilmoitetaan liitetietona.

Tilinpäätössiirtojen kertymä

Poistoero ja verotusperusteiset varaukset

Poistoeroon on kirjattu tehtyjen ja suunnitelmanmukaisten poistojen erotus.

Verotusperusteisia varauksia, mm. luottotappiovarauksia, käytetään pankin tilinpäätös- ja verosuunnittelussa. Verotusperusteisten varausten määrä tai muutos eivät siten kuvaa pankin riskejä.

Pankin tilinpäätöksessä tilinpäätössiirtojen kertymä

esitetään siihen liittyvää verovelkaa vähentämättä.

Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Taseen ulkopuolisina sitoumuksina esitetään asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset ja asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset.

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annettuja sitoumuksia ovat mm. takaukset ja niihin rinnastettavat takuusitoumukset. Sitoumukset esitetään sen määräisenä, mitä takaus tai takuusitumus tilinpäätöshetkellä enintään vastaa.

Asiakkaan hyväksi annettuja peruuttamattomia sitoumuksia ovat mm. sitovat luottolupaukset, myönnetyt nostamattomat luotot sekä käyttämättömät luottolimiitit. Sitoumukset esitetään sen määräisenä, mitä niiden perusteella tilinpäätöshetkellä enintään voidaan joutua maksamaan.

Korkotuotot ja -kulut

Korkotuottoihin ja -kuluihin on kirjattu kaikki korollisista varoista ja veloista aiheutuvat korkotuotot ja -kulut. Korot on kirjattu suoriteperusteella lukuun ottamatta viivästyskorkoja, jotka on kirjattu, kun maksu on saatu. Korot on jaksotettu efektiivisen koron menetelmää käyttäen.

Korkotuottoina tai -kuluina on käsitelty myös saamisten ja velkojen hankintahinnan ja nimellisarvon erotus, joka on jaksotettu saamisen tai velan juoksuajalle efektiivisen koron menetelmällä. Vastaerä on kirjattu saamisen tai velan muutokseksi.

Korkotuottoa on kerrytetty myös arvoltaan alentuneen saamisen kirjanpidossa jäljellä olevalle saldolle sopimuksen alkuperäisellä efektiivisellä korolla.

Poistoperiaatteet

Rakennusten ja muiden kuluviene aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintamenot poistetaan taloudellisen pitoajan perusteella ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaan tasapoistoin. Poistoajat ovat rakennusten ja rakennelmien osalta 30-40 vuotta ja koneiden ja kaluston osalta 3-10 vuotta. Maa-alueista ei tehdä poistoja.

Tietokoneohjelmistojen kehittämismenot sekä lisenssit aktivoidaan Aineettomiin oikeuksiin ja poistetaan 3-5 vuodessa. Peruspankkijärjestelmä -hankkeen kulut aktivoidaan taseeseen ja poisto-aika järjestelmän käyttöönoton jälkeen on 10 vuotta. Pitkävaikutteiset menot poistetaan vaikutusaikanaan.

Muut kuin varsinaisen toiminnan tuotot ja kulut sekä pakolliset varaukset

Pankissa eikä konsernissa ole kirjattu muita kuin varsinaisen toiminnan tuottoja ja kuluja. Jos vastaisen menon ja menetyksen täsmällistä määrää tai toteutumisaikaa ei tiedetä, se merkitään pankin taseen pakollisiin varauksiin.

Verot

Pankin ja muiden yksittäisten konserniyhtiöiden tilinpäätöksissä tuloverot on kirjattu verotettavan tulo perusteella laskettuna. Käyvän arvon rahastoon sisältyvästä positiivisesta arvonmuutoksesta on taseeseen merkitty laskennallinen verovelka ja negatiivisesta arvonmuutoksesta laskennallinen verosaaminen. Lisäksi käyvän arvon rahastosta tulokseen siirretystä negatiivisesta arvonmuutoksesta on kirjattu laskennallinen verosaaminen. Muita laskennallisia veroja ei yhtiötasolla ole kirjattu.

Rahavarat

Rahoituslaskelman rahavarat koostuvat käteisistä varoista ja vaadittaessa maksettavista saamisista luottolaitoksilta. Rahoituslaskelma on laadittu epäsuoraa menetelmää käyttäen.

LIITETIEDOT

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1.1 Lainat ja saamiset

Saamiset luottolaitoksilta		Joista tappiota koskeva vähennyserä		Joista tappiota koskeva vähennyserä	
	2019		2018		
Vaadittaessa maksettavat	97 908 659,64	6,02	106 559 885,55		3,78
Keskusrahallaitokselta	96 930 009,67	0,00	103 370 045,05		0,00
Kotimaisilta luottolaitoksilta	978 649,97	6,02	3 189 840,50		3,78
Muut	10 890 537,05	0,00	9 352 799,92		0,00
Keskusrahallaitokselta	10 890 537,05	0,00	9 352 799,92		0,00
Yhteensä	108 799 196,69	6,02	115 912 685,47		3,78

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä		Joista tappiota koskeva vähennyserä		Joista tappiota koskeva vähennyserä	
	2019		2018		
Yritykset ja asuntoyhteisöt	355 320 482,31	3 435 284,47	293 865 595,83		2 547 902,43
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	540 269,33	7 143,05	637 462,79		546,05
Julkisyhteisöt	1 081 092,23	291,72	0,00		0,04
Kotitaloudet	883 852 773,78	4 980 471,32	801 595 837,79		4 223 910,33
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	7 981 883,20	5 774,34	3 448 147,71		1 339,19
Ulkomaat	0,00	3 357,25	0,00		3 808,08
Yhteensä	1 248 776 500,85	8 432 322,15	1 099 547 044,12		6 777 506,12
- joista saamiset, joilla on huonompi etuoikeus velallisen muilla veloilla	62 000,00	0,00	57 000,00		0,00

Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL), Lainat ja saamiset sekä taseen ulkopuoliset

	2019			2018	
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä	Yhteensä
Tase 1.1.2019	927 790,85	1 311 642,49	4 992 855,13	7 232 288,47	8 319 967,55
Siirrot vaiheeseen 1	77 116,44	-346 256,57	0,00	-269 140,13	-84 122,17
Siirrot vaiheeseen 2	-54 872,12	281 697,26	-56 219,22	170 605,92	199 039,77
Siirrot vaiheeseen 3	-153 832,77	-481 384,83	1 867 883,19	1 232 665,59	637 223,69
Uudet saamiset	426 109,47	161 330,66	256 384,07	843 824,20	1 559 601,31
Lyhennykset ja erääntyneet saamiset	-231 520,05	-189 802,16	-1 307 711,86	-1 729 034,07	-1 582 915,43
Toteutuneiden luottotappioiden vaikutus	-0,72	-148,30	-424 508,05	-424 657,07	-1 256 048,10
Toteutuneiden luottotappioiden palautusten vaikutus	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Luottoriskien muutoksen vaikutus	-58 354,75	-6 973,14	-61 860,29	-127 188,18	-713 901,67
Laskentamallin muutosten vaikutus	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Manuaalisten korjausten vaikutus	78,58	0,00	1 753 923,03	1 754 001,61	-166 765,10
Tase 31.12.2019	932 514,93	730 105,41	7 020 746,00	8 683 366,34	6 912 079,85

	2019	2018
Järjestämättömät saamiset, yhteensä	48 894 219,00	43 515 196,00
joista yli 90 päivää erääntyneet saamiset	20 601 880,00	15 174 884,00
joista todennäköisesti maksamatta jäävät, jotka erääntymättömiä tai alle 90 päivää erääntyneitä	28 292 339,00	28 340 312,00

Sopimuksen mukainen jäljellä oleva määrä rahoitusvaroista, jotka on raportointikaudella kirjattu pois lopullisena luottotappiona ja joihin edelleen kohdistetaan perintätoimenpiteitä

	14 410 019,99	
Saamisista tilikaudelle kirjattujen lopullisten luottotappioiden määrä	669 648,27	3 563 074,64

1.2 Saamistodistukset

	2019		
	Yhteensä	Joista keskuspankki-rahoitukseen oikeuttavia saamistodistuksia	Joista tappioita koskeva vähennyserä
Käypään arvoon tulos-vaikuttaisesti kirjattavat	17 261 899,48	0,00	-
Julkisesti noteeratut	16 178 799,48	0,00	0,00
Muut	1 083 100,00	0,00	0,00
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	105 279 593,89	50 910 435,00	-183 625,02
Julkisesti noteeratut	101 981 281,89	50 910 435,00	-183 024,77
Muut	3 298 312,00	0,00	-600,25
Yhteensä	122 541 493,37	50 910 435,00	-183 625,02
- joista saamiset, joilla on huonompi etuoikeus velallisen muilla veloilla	26 316 785,00	0,00	0,00

	2018		
	Yhteensä	Joista keskuspankki-rahoitukseen oikeuttavia saamistodistuksia	Joista tappioita koskeva vähennyserä
Käypään arvoon tulos-vaikuttaisesti kirjattavat	17 413 695,50	534 925,00	-
Julkisesti noteeratut	16 451 495,50	534 925,00	0,00
Muut	962 200,00	0,00	0,00
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	56 038 631,35	20 220 270,00	0,00
Julkisesti noteeratut	52 714 996,35	20 220 270,00	0,00
Muut	3 323 635,00	0,00	0,00
Yhteensä	73 452 326,85	20 755 195,00	0,00
- joista saamiset, joilla on huonompi etuoikeus velallisen muilla veloilla	25 250 555,00	0,00	0,00

Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL), Saamistodistukset

	2019			2018	
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä	Yhteensä
Tase 1.1.2019	126 487,14	0,00	0,00	126 487,14	169 231,24
Uudet saamistodistukset	135 369,95	0,00	0,00	135 369,95	32 635,21
Erääntyneet saamistodistukset	-41 473,53	0,00	0,00	-41 473,53	-43 237,86
Luottoriskin muutoksen vaikutus	-35 069,07	0,00	0,00	-35 069,07	-33 839,51
Laskentamallin muutosten vaikutus	-2 289,72	0,00	0,00	-2 289,72	0,00
Tase 31.12.2019	183 024,77	0,00	0,00	183 024,77	124 789,08

1.3 Osakkeet ja osuudet

	2019		2018	
	Osakkeet ja osuudet yhteensä	- joista luottolaitoksissa	Osakkeet ja osuudet yhteensä	- joista luottolaitoksissa
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat	106 895 943,89	138 696 988,65		
Julkisesti noteeratut	106 813 665,05	138 614 054,55		
Muut	82 278,84	82 934,10		
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	44 857 440,85	37 306 449,72		
Muut	44 857 440,85	37 306 449,72		
Osakkeet ja osuudet yhteensä	151 753 384,74	176 003 438,37		
- joista luottolaitoksissa	39 559 970,56	31 858 060,16		
- joista muissa yrityksissä	112 193 414,18	144 145 378,21		

1.4 Rahoitusvarojen ryhmät

Rahoitusvarojen luokittelu IFRS 9:n mukaisesti 31.12.2019

	2019		2018	
	Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat	Käteiset varat	Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat	Käteiset varat
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat				
Käteiset varat		1 107 969,48		935 838,34
Saamiset luottolaitoksilta		108 799 196,69		115 912 685,47
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä		1 248 714 500,85		1 099 490 044,12
Yhteensä	1 358 621 667,02		1 216 338 567,93	
-Joista tappioita koskeva vähennyserä JHM, yhteensä		8 432 322,15		6 777 509,90

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat		
Saamistodistukset	17 261 899,48	17 413 695,50
Osakkeet ja osuudet	106 895 943,89	138 696 988,65
Johdannaissopimukset	7 325 680,18	1 434 232,65
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	62 000,00	57 000,00
Yhteensä	131 545 523,55	157 601 916,80
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat (velkainstrumentit)		
Saamistodistukset	105 279 593,89	56 038 631,35
Yhteensä	105 279 593,89	56 038 631,35
-Joista tappioita koskeva vähennyserä (1)	183 024,77	124 789,08
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat (oman pääoman ehtoiset instrumentit)		
Osakkeet ja osuudet	44 857 440,85	37 306 449,72
Yhteensä	44 857 440,85	37 306 449,72
Rahoitusvarat yhteensä	1 640 304 225,31	1 467 285 565,80
1) ECL kirjataan käyvän arvon rahastoon		

1.5 Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta

Johdannaissopimusten nimellisarvot	2019			
Jäljellä oleva maturiteetti	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	yli 5 vuotta	Yhteensä
Suojaavat johdannaissopimukset	0,00	11 000 000,00	88 000 000,00	99 000 000,00
Käyvän arvon suojaus	0,00	11 000 000,00	88 000 000,00	99 000 000,00
Korkojohdannaiset	0,00	11 000 000,00	88 000 000,00	99 000 000,00
Koronvaihtosopimukset	0,00	11 000 000,00	88 000 000,00	99 000 000,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00

Johdannaissopimusten nimellisarvot	2018			
Jäljellä oleva maturiteetti	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	yli 5 vuotta	Yhteensä
Suojaavat johdannaissopimukset	2 741 500,00	0,00	75 000 000,00	77 741 500,00
Käyvän arvon suojaus	2 741 500,00	0,00	75 000 000,00	77 741 500,00
Koronvaihtosopimukset	0,00	0,00	75 000 000,00	75 000 000,00
Osakejohdannaiset	2 741 500,00	0,00	0,00	2 741 500,00

Johdannaissopimusten käyvät arvot	2019		2018	
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat
Suojaavat johdannaissopimukset	7 325 680,18	0,00	1 434 232,65	0,00
Käyvän arvon suojaus	7 325 680,18	0,00	1 434 232,65	0,00
Korkojohdannaiset	7 325 680,18	0,00	1 434 090,06	0,00
Koronvaihtosopimukset	7 325 680,18	0,00	1 434 090,06	0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	142,59	0,00
Yhteensä	7 325 680,18	0,00	1 434 232,65	0,00

	2019	2018
Suojausinstrumentin suojattavasta riskistä johtuva voitto tai tappio		
Suojattavan kohteen arvonmuutos		
Käyvän arvon suojaus		
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille		
Ottolainauksen arvonmuutos	7 403 326,27	1 445 549,75
Yhteensä	7 403 326,27	1 445 549,75

1.6 Aineettomat hyödykkeet

	2019	2018
Muut kehittämismenot	1 601 567,59	1 967 383,13
Muut aineettomat hyödykkeet	3 160 551,27	2 064 460,73
Yhteensä	4 762 118,86	4 031 843,86

1.7 Aineelliset hyödykkeet

	2019	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Maa- ja vesialueet		
Omassa käytössä	289 591,20	
Sijoituskäytössä	148 047,51	0,00
Yhteensä	437 638,71	0,00
Rakennukset		
Omassa käytössä	2 014 320,80	
Sijoituskäytössä	2 295 643,92	140 000,00
Yhteensä	4 309 964,72	140 000,00
Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet		
Omassa käytössä	6 950 504,90	
Sijoituskäytössä	7 362 901,72	4 867 000,00
Yhteensä	14 313 406,62	4 867 000,00
Muut aineelliset hyödykkeet	794 784,99	
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	19 855 795,04	

	2018	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Maa- ja vesialueet		
Omassa käytössä	297 947,83	
Sijoituskäytössä	148 940,73	148 940,73
Yhteensä	446 888,56	148 940,73
Rakennukset		
Omassa käytössä	2 399 171,21	
Sijoituskäytössä	2 484 963,38	2 484 963,38
Yhteensä	4 884 134,59	2 484 963,38
Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet		
Omassa käytössä	7 005 817,15	
Sijoituskäytössä	7 281 438,15	5 685 000,00
Yhteensä	14 287 255,30	5 685 000,00
Muut aineelliset hyödykkeet	752 973,47	
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	20 371 251,92	

	2019		2018	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Aineettomat hyödykkeet				
Hankintameno 1.1.	9 287 272,46		9 287 272,46	9 287 272,46
+ tilikauden lisäykset	1 912 785,53		1 912 785,53	1 912 785,53
- tilikauden vähennykset	0,00		0,00	-94 442,71
Hankintameno 31.12.	11 200 057,99		11 200 057,99	9 287 272,46
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-5 255 428,60		-5 255 428,60	-4 586 407,20
+/- vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot	0,00		0,00	56 521,34
- tilikauden poistot	-1 182 510,53		-1 182 510,53	-725 542,74
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-6 437 939,13		-6 437 939,13	-5 255 428,60
Kirjanpitoarvo 31.12.	4 762 118,86		4 762 118,86	4 031 843,86
Kirjanpitoarvo 1.1.	4 031 843,86		4 031 843,86	3 093 662,05

	2019		Muut kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
	Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistö-osakkeet				
Hankintameno 1.1.	10 928 086,15	11 696 077,65	3 736 913,61	26 361 077,41	
+ tilikauden lisäykset	603 329,53	580 400,95	250 200,64	1 433 931,12	
- tilikauden vähennykset	-195 288,36	-84 094,50	-8 115,00	-287 497,86	
Hankintameno 31.12.	11 336 127,32	12 192 384,10	3 978 999,25	27 507 510,67	
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-1 069 630,91	-2 286 228,59	-2 983 940,14	-6 339 799,64	
+/- vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot	3 887,44	0,00	8 115,00	12 002,44	
- tilikauden poistot	-180 102,79	-171 704,63	-208 389,12	-560 196,54	
- tilikauden arvonalentumiset	-340 574,93	-549 691,33	0,00	-890 266,26	

Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-1 586 421,19	-3 007 624,55	-3 184 214,26	-7 778 260,00
Kertyneet arvonorotukset 1.1.	56 887,02	293 087,13	0,00	349 974,15
+/- tilikauden arvonorotukset ja niiden peruutukset	0,00	-223 429,55	0,00	-223 429,55
Kertyneet arvonorotukset 31.12.	56 887,02	69 657,58	0,00	126 544,60
Kirjanpitoarvo 31.12.	9 806 593,15	9 254 416,90	794 784,99	19 855 795,04
Kirjanpitoarvo 1.1.	9 915 342,26	9 702 936,19	752 973,47	20 371 251,92

1.8 Muut varat

	2019	2018
Maksujenvälityssaamiset	132 185,85	54 986,74
Muut	73 319,58	1 205 008,11
Yhteensä	205 505,43	1 259 994,85

1.9 Siirtosaamiset ja maksetut ennakot

	2019	2018
Korot	4 637 802,57	4 448 429,53
Muut	2 354 518,80	5 502 132,74
Yhteensä	6 992 321,37	9 950 562,27

1.10 Rahoitusvelkojen ryhmät

	2019	2018
Jaksotettuun hankintamenuon kirjattavat	1 417 349 340,04	1 276 521 946,52
Velat luottolaitoksille	318 566 819,03	290 224 900,62
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 098 782 521,01	986 297 045,90
Yhteensä	1 417 349 340,04	1 276 521 946,52

1.11 Velat luottolaitoksille

	2019	2018
Luottolaitoksille	318 566 819,03	290 224 900,62
Vaadittaessa maksettavat	7 909 643,06	1 767 394,99
Muut	310 657 175,97	288 457 505,63
Yhteensä	318 566 819,03	290 224 900,62

1.12 Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

	2019	2018
Talletukset	1 095 212 655,31	981 244 888,44
Vaadittaessa maksettavat	954 094 037,47	832 207 065,98
Muut	141 118 617,84	149 037 822,46
Muut velat	3 569 865,70	5 052 157,46
Muut	3 569 865,70	5 052 157,46
Yhteensä	1098 782 521,01	986 297 045,90

1.13 Muut velat

	2019	2018
Maksujenvälitysvelat	3 842 577,42	4 609 406,49
Varaukset	251 044,19	134 569,94
Muut	665 885,05	1 352 819,86
Yhteensä	4 759 506,66	6 096 796,29

1.14 Varaukset

	2019	2018
Pakolliset varaukset	251 044,19	134 569,94
Muut varaukset	50 376 568,52	42 202 124,55
Yhteensä	50 627 612,71	42 336 694,49

Erittely pakollisiin varauksiin merkityistä eristä	Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa	Lisäykset	Vähennykset	Kirjanpitoarvo tilikauden alussa
Odotettavissa olevat luottotappiot	134 569,94	-	-	251 044,19
Yhteensä	134 569,94			251 044,19

1.15 Siirtovelat ja saadut ennakot

	2019	2018
Korot	1 200 036,28	1 330 964,28
Muut	3 902 441,56	2 401 470,8 4
Yhteensä	5 102 477,84	3 732 435,12

1.16 Laskennalliset verovelat ja -saamiset

	2019	2018
Käyvän arvon rahastosta johtuva laskennallisten verosaamisten määrä	231995,39	211220,49
Laskennalliset verosaamiset yhteensä	231995,39	211220,49
Muista väliaikaisista eroista		
lasketut verovelat	36604,94	24957,82
Käyvän arvon rahastosta johtuva laskennallisten verovelkojen määrä	678687,69	339115,06
Laskennalliset verovelat		
yhteensä	715292,63	364072,88

Laskennalliset verovelat ja -saamiset on kirjattu käyvän arvon rahastoon kirjatuista rahavirtaa suojaavien johdannaisten ja käypään arvoon laajan tuloksen eriin kirjattavien saamistodistusten ja oman pääoman ehtoisten arvopapereiden käyvän arvon muutoksista ja odotetuista luottotappioista.

1.17 Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma

Rahoitusvarat	2019 alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	0,00	0,00	27 773 115,00
Saamiset luottolaitoksilta	97 908 659,64	10 890 537,05	0,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	31 477 315,86	141 437 141,02	429 674 417,54
Saamistodistukset	4 047 400,00	8 929 734,39	34 187 951,00
Johdannaiset	0,00	0,00	854 992,35
Yhteensä	133 433 375,50	161 257 412,46	492 490 475,89
	2019 5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	23 137 320,00	0,00	50 910 435,00
Saamiset luottolaitoksilta	0,00	0,00	108 799 196,69
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	333 987 800,58	312 202 535,01	1 248 776 500,85
Saamistodistukset	22 908 613,34	1 619 359,64	71 693 058,37
Johdannaiset	6 470 687,83	0,00	7 325 680,18
Yhteensä	386 504 421,75	313 821 894,65	1 487 504 871,09
Rahoitusvarat	2018 alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	2 008 100,00	6 080 625,00	8 618 320,00
Saamiset luottolaitoksilta	106 559 885,55	9 352 799,92	0,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	31 964 855,27	129 046 415,03	381 811 457,04
Saamistodistukset	0,00	13 640 015,00	28 314 312,85
Johdannaiset	0,00	142,59	0,00
Yhteensä	140 532 840,82	158 119 997,54	418 744 089,89
	2018 5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	4 048 150,00	0,00	20 755 195,00
Saamiset luottolaitoksilta	0,00	0,00	115 912 685,47
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	292 593 846,21	264 130 470,57	1 099 547 044,12
Saamistodistukset	10 354 956,40	387 847,60	52 697 131,85
Johdannaiset	1 434 090,06	0,00	1 434 232,65
Yhteensä	308 431 042,67	264 518 318,17	1 290 346 289,09

Rahoitusvelat	2019		
	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	18 909 643,06	99 690 843,30	196 638 103,60
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	985 734 393,15	101 505 001,04	11 538 421,81
Yhteensä	1 004 644 036,21	201 195 844,34	208 176 525,41
Rahoitusvelat	2019		
	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	3 328 229,05	0,00	318 566 819,01
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	4 705,00	0,00	1 098 782 521,00
Yhteensä	3 332 934,05	0,00	1 417 349 340,01
Rahoitusvelat	2018		
	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	2 868 915,82	94 218 786,51	183 155 465,99
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	859 809 458,10	114 875 901,97	11 141 476,43
Yhteensä	862 678 373,92	209 094 688,48	194 296 942,42
Rahoitusvelat	2018		
	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	9 981 732,30	0,00	290 224 900,62
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	470 209,40	0,00	986 297 045,90
Yhteensä	10 451 941,70	0,00	1 276 521 946,52

Vaadittaessa maksettavat saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä:

Muut kuin määräaikaistalletukset sekä luotolliset tilit on ilmoitettu luokassa alle 3 kk.

1.18 Varojen ja velkojen erittely kotimaan ja ulkomaan rahan määräisiin sekä samaan konserniin kuuluvilta

Varat	2019		2018	
	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Kotimaan raha	Ulkomaan raha
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	50 910 435,00	0,00	20 755 195,00	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	108 799 196,69	0,00	115 912 685,47	0,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 248 776 500,85	0,00	1 099 547 044,12	0,00
Saamistodistukset	71 631 058,37	0,00	52 697 131,85	0,00
Johdannaissopimukset	7 325 680,18	0,00	1 434 232,65	0,00
Muu omaisuus	184 909 090,31	2 458 925,56	211 293 440,89	1 470 709,21
Yhteensä	1 672 351 961,40	2 458 925,56	1 501 639 729,98	1 470 709,21
Velat	2019		2018	
	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Kotimaan raha	Ulkomaan raha
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	318 566 819,03	0,00	290 224 900,62	0,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 098 782 521,01	0,00	986 297 045,90	0,00
Muut velat	5 474 799,29	0,00	6 460 869,17	0,00
Siirtovelat ja saadut ennakot	5 102 477,84	0,00	3 732 435,12	0,00
Yhteensä	1 427 926 617,17	0,00	1 286 715 250,81	0,00

1.19 Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käyvän arvon hierarkia

Rahoitusvarat	2019		2018	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Käteiset varat	1 107 969,48	1 107 969,48	935 838,34	935 838,34
Saamiset luottolaitoksilta	108 799 196,69	108 799 196,69	115 912 685,47	115 912 685,47
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 248 776 500,85	1 248 776 500,85	1 099 547 044,12	1 099 547 044,12
Saamistodistukset	122 541 493,37	122 603 493,37	73 452 326,85	73 452 326,85
Osakkeet ja osuudet	151 753 384,74	151 753 384,74	176 003 438,37	176 003 438,37
Johdannaissopimukset	7 325 680,18	7 325 680,18	1 434 232,65	1 434 232,65
Yhteensä	1 640 304 225,31	1 640 366 225,31	1 467 285 565,80	1 467 285 565,80

Rahoitusvelat

	2019		2018	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Velat luottolaitoksille	318 566 819,03	318 566 819,03	290 224 900,62	290 224 900,62
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 098 782 521,01	1 098 782 521,01	986 297 045,90	986 297 045,90
Yhteensä	1 417 349 340,04	1 417 349 340,04	1 276 521 946,52	1 276 521 946,52

Taseessa käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit

	2019		2018	
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Kauden aikana realisoitumattomat voitot ja tappiot, taso 3	227 705 558,42	7 325 680,18	46 651 319,69	281 682 558,29
			137 400,00	

	2018		2017	
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Kauden aikana realisoitumattomat voitot ja tappiot, taso 3	211 104 181,40	1 434 232,65	38 408 583,82	250 946 997,87
			-37 800,00	

Käypä arvo ja suoraan tuloslaskelmaan merkityt arvomuutokset sekä käyvän arvon rahastoon merkityt muutokset kustakin käypään arvoon merkittyjen rahoitusvälineiden ryhmästä

	2019		2018	
	Käypä arvo	Arvonmuutos Tuloslaskelma	Arvonmuutos Käyvän arvon rahasto 31.12.	Arvonmuutos Käyvän arvon rahasto 31.12.
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat rahoitusvarat	150 137 034,74	-139 264,23		2 233 461,50
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	124 219 843,37	13 311 871,14		0,00
Yhteensä	274 356 878,11	13 172 606,91		2 233 461,50

	2018		2017	
	Käypä arvo	Arvonmuutos Tuloslaskelma	Arvonmuutos Käyvän arvon rahasto 31.12.	Arvonmuutos Käyvän arvon rahasto 31.12.
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat rahoitusvarat	93 345 081,07	704,64		639 472,83
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	156 167 684,15	-8 917 402,54		0,00
Yhteensä	249 512 765,22	-8 916 697,90		639 472,83

Rahoitusvarat, jotka arvostettu hankintamenuun sen vuoksi, että niiden käypää arvoa ei ole voitu määrittää luotettavasti

	2019
	Kirjanpitoarvo
Hankintamenuun arvostettu rahoitusvara Sp-Koti Oy PO-laina 14-24 4,0% 31.1.2024	62 000,00
Yhteensä	62 000,00

	2018
	Kirjanpitoarvo
Hankintamenuun arvostettu rahoitusvara Sp-Koti Oy PO-laina 14-24 4,0% 31.1.2024	57 000,00
Yhteensä	57 000,00

Hankintamenuun on arvostettu osakkeet ja osuudet toiminnalle välttämättömissä yrityksissä, jotka on esitetty tarkemmin liitetiedossa 5.2. Toiminnalle välttämättömät osakkeet ja osuudet on tarkoitettu pidettäväksi pysyvästi hallussa. Näiden omistusten käypää arvoa ei voida määrittää luotettavasti.

Tilikauden aikana edellä kuvatun kaltaisia rahoitusvaroja on myyty 2 727 479,40 euron arvosta. Niistä on tullut pankille myyntivoittoa 2 270 171,10 euroa.

1.20 Oman pääoman lisäykset ja vähennykset sekä siirrot erien välillä tilikauden aikana

	Tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Tilikauden lopussa
Peruspääoma	336,37	1 000,00	0,00	1 336,37
Muut sidotut rahastot	9 462 586,72	7 617 553,65	-5 366 876,54	11 713 263,83
Vararahasto	8 851 177,20	928 897,61	0,00	9 780 074,81
Käyvän arvon rahasto	611 409,52	6 688 656,04	-5 366 876,54	1 933 189,02
Käypään arvoon arvostamisesta	611 409,52	6 688 656,04	-5 366 876,54	1 933 189,02
Vapaat rahastot	0,00	2 103 300,22	0,00	2 103 300,22
Muut rahastot	0,00	2 103 300,22	0,00	2 103 300,22
Edellisten tilikausien voitot	162 449 160,36	6 630 813,00	-2 504 409,93	166 575 563,43
Tilikauden voitto	2 280 980,38	13 403 961,20	-2 029 629,72	13 655 311,86
Oma pääoma yhteensä	174 193 063,83	29 756 628,07	-9 900 916,19	194 048 775,71

Käyvän arvon rahaston muutokset tilikauden aikana

	2019 Saamistodistukset	Osakkeet ja osuudet	Rahavirran suojauksesta	Yhteensä
Käyvän arvon rahaston saldo 1.1.2019 (brutto)	639 472,83	0,00	0,00	639 472,83
Odotetut luottotappiot	124 789,08	-	-	124 789,08
Laskennallinen verosaaminen (+)/verovelka (-)	-	-	-	-152 852,38
Käyvän arvon rahasto 1.1.2019	764 261,91	0,00	0,00	611 409,53
Käyvän arvon lisäykset	5 038 885,31	2 195 763,86	0,00	7 234 649,17
Käyvän arvon vähennykset	-3 584 160,87	-2 195 763,86	0,00	-5 779 924,73
Käyvän arvon rahastosta tuloslaskelmaan siirretyt	139 264,23	0,00	0,00	139 264,23
Käyvän arvon rahaston siirto voittovaroihin (osakkeiden luovutus)	-	0,00	-	0,00
Odotettavissa olevat luottotappiot	58 235,69	-	-	58 235,69
Käyvän arvon rahaston muutokset 2019, yhteensä	1 652 224,36	0,00	0,00	1 652 224,36
Käyvän arvon rahaston saldo 31.12.2019 (brutto)	2 416 486,27	0,00	0,00	2 416 486,27
Laskennallinen verosaaminen (+)/verovelka (-)	-483 297,25	0,00	0,00	-483 297,25
Käyvän arvon rahasto 31.12.2019	1 933 189,02	0,00	0,00	1 933 189,02

Käyvän arvon rahaston muutokset tilikauden aikana

	2018 Saamistodistukset	Osakkeet ja osuudet	Rahavirran suojauksesta	Yhteensä
Käyvän arvon rahaston saldo 1.1.2018 (brutto)	5 743 212,03	4 145 715,28	561 781,18	10 450 708,49
IFRS 9 siirtymän vaikutus 1.1.2018 (netto)	-1 522 891,31	-4 145 715,28	0,00	-5 668 606,59
Laskennallinen verosaaminen (+)/verovelka (-)	-	-	-	-956 420,38
Käyvän arvon rahasto 1.1.2018	4 220 320,72	0,00	561 781,18	3 825 681,52
Käyvän arvon lisäykset	863 992,46	0,00	0,00	863 992,46
Käyvän arvon vähennykset	-4 274 904,47	0,00	-561 781,18	-4 836 685,65
Käyvän arvon rahastosta tuloslaskelmaan siirretyt	-704,64	0,00	0,00	-704,64
Käyvän arvon rahaston siirto voittovaroihin (osakkeiden luovutus)	-	0,00	-	0,00
Odotettavissa olevat luottotappiot	-44 442,16	-	-	-44 442,16
Käyvän arvon rahaston muutokset 2018, yhteensä	-3 456 058,81	0,00	-561 781,18	-4 017 839,99
Käyvän arvon rahaston saldo 31.12.2018 (brutto)	764 261,91	0,00	0,00	764 261,91
Laskennallinen verosaaminen (+)/verovelka (-)	-152 852,39	0,00	0,00	-152 852,39
Käyvän arvon rahasto 31.12.2018	611 409,52	0,00	0,00	611 409,52

LUOTTORISKIÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

1.21 Rahoitusvarojen jakauma riskiluokittain

Lainat ja saamiset sekä taseen

ulkopuoliset erät	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	31.12.2019	31.12.2018
Riskiluokka 1	150 648 880,84	290 444,03	17 100,49	150 956 425,36	118 571 693,32
Riskiluokka 2	314 119 402,54	8 052 760,06	627 253,72	322 799 416,32	288 926 385,36
Riskiluokka 3	281 312 997,84	12 283 126,73	675 535,83	294 271 660,40	273 320 039,81
Riskiluokka 4	245 182 611,16	25 907 951,32	3 827 601,87	274 918 164,35	230 095 690,43
Riskiluokka 5	114 113 438,26	41 507 265,54	6 637 057,24	162 257 761,04	148 256 972,65
Riskiluokka 6	38 144 549,78	17 870 347,95	10 904 247,06	66 919 144,79	62 519 439,29
Riskiluokka 7	13 725 958,51	18 650 348,96	13 902 966,87	46 279 274,34	52 153 573,25
Riskiluokka 8	1 589 097,65	2 390 462,19	4 253 329,81	8 232 889,65	9 041 301,28
Riskiluokka ei luokiteltu	24 299,73	0,00	6 933 759,27	6 958 059,00	6 181 760,43
Pääomaerät riskiluokittain, yhteensä	1 158 861 236,31	126 952 706,78	47 778 852,16	1 333 592 795,25	1 189 066 855,82
Tappioita koskeva vähennyserä (loss allowance)	932 514,93	730 105,41	7 020 746,00	8 683 366,34	6 912 079,84
Yhteensä	1 157 928 721,38	126 222 601,37	40 758 106,16	1 324 909 428,91	1 182 154 775,98
Saamistodistukset	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	31.12.2019	31.12.2018
Riskiluokka ei luokiteltu	101 789 000,00	0,00	0,00	101 789 000,00	54 939 000,00
Pääomaerät riskiluokittain, yhteensä	101 789 000,00	0,00	0,00	101 789 000,00	54 939 000,00
Tappioita koskeva vähennyserä (loss allowance)	183 024,77	0,00	0,00	183 024,77	124 789,08
Yhteensä	101 605 975,23	0,00	0,00	101 605 975,23	54 814 210,92

1.22 Luottoriskikeskittymät

	Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	Lainat ja saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Vieraan pääoman ehtoiset sijoitukset	Annetut lainalupaukset ja takaukset
Tasearvo 31.12.2019	540 776,34	1 256 570 396,68	101 789 000,00	
Taseen ulkopuoliset sitoumukset 31.12.2019				76 481 622,23
Luottoriskikertymä toimialoittain, Riskiluokka 1				
Yritykset	0,00	56 102 415,21	0,00	10 221 337,57
Maatalous	0,00	4 508 688,91	0,00	136 448,88
Kiinteistöala	0,00	14 505 848,16	0,00	267 016,84
Rakentaminen	0,00	4 795 512,44	0,00	2 554 518,33
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	7 080 203,81	0,00	2 483 605,78
Teollisuus	0,00	6 166 680,59	0,00	1 636 149,67
Kuljetus ja varastointi	0,00	3 130 605,61	0,00	882 728,15
Muut	0,00	15 914 875,69	0,00	2 260 869,92
Julkisyhteisöt	0,00	1 081 092,23	0,00	10 000,00
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	7 728 413,29	0,00	37 500,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	486 080,53	0,00	0,00	0,00
Kotitaloudet	0,00	70 997 316,63	0,00	4 292 269,90
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä 31.12.2019	486 080,53	135 909 237,36	0,00	14 561 107,47
Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 2				
Yritykset	0,00	107 680 334,80	0,00	18 750 891,69
Maatalous	0,00	7 027 905,22	0,00	168 868,50
Kiinteistöala	0,00	71 022 527,91	0,00	13 614 002,47
Rakentaminen	0,00	4 991 977,38	0,00	924 916,21
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	4 435 548,89	0,00	981 764,54
Teollisuus	0,00	2 604 066,05	0,00	327 572,64
Kuljetus ja varastointi	0,00	1 887 880,55	0,00	211 382,22
Muut	0,00	15 710 428,80	0,00	2 522 385,11
Julkisyhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	159 113,76	0,00	146 068,12
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	4 957,91	0,00	0,00	5 042,09
Kotitaloudet	0,00	191 205 001,21	0,00	4 848 006,74
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä 31.12.2019	4 957,91	299 044 449,77	0,00	23 750 008,64
Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 3				
Yritykset	0,00	53 005 781,31	0,00	6 296 286,69
Maatalous	0,00	3 343 215,80	0,00	65 840,41
Kiinteistöala	0,00	21 193 651,30	0,00	647 672,08
Rakentaminen	0,00	3 155 201,49	0,00	647 782,46
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	4 065 153,49	0,00	391 162,17
Teollisuus	0,00	7 427 926,72	0,00	3 345 535,36
Kuljetus ja varastointi	0,00	1 095 797,08	0,00	91 092,40
Muut	0,00	12 724 835,43	0,00	1 107 201,81
Kotitaloudet	0,00	228 807 759,99	0,00	6 161 832,41
Yhteensä 31.12.2019	0,00	281 813 541,30	0,00	12 458 119,10
Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 4				
Yritykset	0,00	67 443 010,76	0,00	1 896 147,99
Maatalous	0,00	4 139 533,14	0,00	125 792,14
Kiinteistöala	0,00	19 882 074,56	0,00	30 900,44
Rakentaminen	0,00	15 787 299,85	0,00	428 292,31
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	3 558 315,13	0,00	177 140,33
Teollisuus	0,00	2 904 396,35	0,00	301 274,48
Kuljetus ja varastointi	0,00	1 582 195,92	0,00	302 836,29
Muut	0,00	19 589 195,81	0,00	529 912,00
Kotitaloudet	0,00	198 173 853,91	0,00	7 405 151,69
Yhteensä 31.12.2019	0,00	265 616 864,67	0,00	9 301 299,68
Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 5				
Yritykset	0,00	49 741 977,60	0,00	6 324 661,17
Maatalous	0,00	2 666 540,28	0,00	569 005,57
Kiinteistöala	0,00	13 306 850,49	0,00	3 338 366,89
Rakentaminen	0,00	8 329 187,42	0,00	1 108 122,85
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	5 000 066,91	0,00	126 990,99
Teollisuus	0,00	3 450 098,59	0,00	223 102,21

Kuljetus ja varastointi	0,00	415 942,80	0,00	38 547,29
Muut	0,00	16 573 291,11	0,00	920 525,37
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	9 677,05	0,00	322,95
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	618,65	0,00	0,00	9 381,35
Kotitaloudet	0,00	102 425 013,74	0,00	3 746 108,53
Yhteensä 31.12.2019	618,65	152 176 668,39	0,00	10 080 474,00

Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 6

Yritykset	0,00	4 726 650,80	0,00	422 812,03
Maatalous	0,00	457 410,19	0,00	2 574,95
Kiinteistöala	0,00	1 395 360,66	0,00	0,85
Rakentaminen	0,00	902 508,91	0,00	100 000,88
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	871 206,59	0,00	44 921,28
Teollisuus	0,00	165 719,22	0,00	25 242,00
Kuljetus ja varastointi	0,00	471 443,43	0,00	28 813,92
Muut	0,00	463 001,80	0,00	221 258,15
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	0,00	0,00	2 018,26
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	507,01	0,00	0,00	15 000,00
Kotitaloudet	0,00	57 062 625,67	0,00	4 689 531,02
Yhteensä 31.12.2019	507,01	61 789 276,47	0,00	5 129 361,31

Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 7

Yritykset	0,00	10 235 541,67	0,00	411 709,79
Maatalous	0,00	1 017 616,64	0,00	25 548,36
Kiinteistöala	0,00	2 272 995,38	0,00	6 410,52
Rakentaminen	0,00	759 165,21	0,00	95 739,63
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	3 791 515,57	0,00	115 356,87
Teollisuus	0,00	260 196,88	0,00	30 142,50
Kuljetus ja varastointi	0,00	16 365,59	0,00	3 634,41
Muut	0,00	2 117 686,40	0,00	134 877,50
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	84 679,10	0,00	5 320,90
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	23 959,00	0,00	0,00	1 041,00
Kotitaloudet	0,00	35 081 339,00	0,00	435 683,88
Yhteensä 31.12.2019	23 959,00	45 401 559,77	0,00	853 755,57

Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokkaa ei luokiteltu

Yritykset	0,00	6 384 770,16	86 339 000,00	293 136,63
Maatalous	0,00	192 627,54	2 000 000,00	8 514,65
Kiinteistöala	0,00	88 768,05	3 850 000,00	391,95
Rakentaminen	0,00	1 581 484,93	0,00	15 018,85
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	1 263 350,25	7 100 000,00	102 612,20
Teollisuus	0,00	1 391 834,82	30 289 000,00	9 765,70
Kuljetus ja varastointi	0,00	181 067,26	5 800 000,00	2 258,33
Muut	0,00	1 685 637,31	37 300 000,00	154 574,95
Julkisyhteisöt	0,00	0,00	1 100 000,00	0,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	24 653,24	0,00	14 350 000,00	346,76
Kotitaloudet	0,00	8 434 028,79	0,00	54 013,07
Yhteensä 31.12.2019	24 653,24	14 818 798,95	101 789 000,00	347 496,46

	Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	Lainat ja saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Vieraan pääoman ehtoiset sijoitukset	Annetut lainalupaukset ja takaukset
Tasearvo 31.12.2018	639 267,79	1 105 603 691,50	54 939 000,00	
Taseen ulkopuoliset sitoumukset 31.12.2018				82 823 896,53

Luottoriskikertymä toimialoittain, Riskiluokka 1

Yritykset	0,00	37 557 843,59	0,00	12 392 354,22
Maatalous	0,00	233 284,28	0,00	18 000,00
Kiinteistöala	0,00	11 629 694,80	0,00	1 678 166,72
Rakentaminen	0,00	3 159 322,35	0,00	1 910 325,74
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	2 787 548,13	0,00	2 272 539,91
Teollisuus	0,00	3 427 476,98	0,00	1 491 348,79
Kuljetus ja varastointi	0,00	3 753 272,11	0,00	867 849,21
Muut	0,00	12 567 244,94	0,00	4 154 123,85
Julkisyhteisöt	0,00	0,00	0,00	10 000,00
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	3 321 850,27	0,00	7 500,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	522 136,63	0,00	0,00	0,00
Kotitaloudet	0,00	59 980 802,12	0,00	4 779 206,49
Yhteensä 31.12.2018	522 136,63	100 860 495,98	0,00	17 189 060,71

Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 2

Yritykset	0,00	92 052 564,30	0,00	21 903 475,55
Maatalous	0,00	7 309 625,18	0,00	344 681,88
Kiinteistöala	0,00	52 268 033,18	0,00	17 068 571,87
Rakentaminen	0,00	5 409 014,23	0,00	1 151 181,66
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	3 608 164,67	0,00	692 092,66
Teollisuus	0,00	2 431 574,89	0,00	224 778,69
Kuljetus ja varastointi	0,00	1 492 853,27	0,00	178 842,79
Muut	0,00	19 533 298,88	0,00	2 243 326,00
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	39 586,90	0,00	85 594,98
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	65 634,03	0,00	0,00	19 365,97
Kotitaloudet	0,00	168 712 882,90	0,00	6 047 280,73
Yhteensä 31.12.2018	65 634,03	260 805 034,10	0,00	28 055 717,23

Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 3

Yritykset	0,00	51 788 133,40	0,00	8 144 018,59
Maatalous	0,00	866 128,88	0,00	125 214,68
Kiinteistöala	0,00	23 632 548,84	0,00	5 343 995,54
Rakentaminen	0,00	3 905 655,69	0,00	341 203,25
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	3 034 711,66	0,00	450 951,09
Teollisuus	0,00	7 885 146,17	0,00	821 971,62
Kuljetus ja varastointi	0,00	1 754 589,76	0,00	96 128,08
Muut	0,00	10 709 352,40	0,00	964 554,33
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	72 718,25	0,00	32 281,75
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	1 805,00	0,00	0,00	0,00
Kotitaloudet	0,00	203 785 638,47	0,00	9 495 444,35
Yhteensä 31.12.2018	1 805,00	255 646 490,12	0,00	17 671 744,69

Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 4

Yritykset	0,00	46 236 468,88	0,00	3 969 582,01
Maatalous	0,00	6 898 885,85	0,00	369 086,33
Kiinteistöala	0,00	13 624 152,66	0,00	2 033 239,02
Rakentaminen	0,00	4 363 181,80	0,00	384 699,92
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	7 630 344,87	0,00	374 906,48
Teollisuus	0,00	2 179 247,91	0,00	116 956,31
Kuljetus ja varastointi	0,00	918 054,96	0,00	349 214,51
Muut	0,00	10 622 600,83	0,00	341 479,44
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	24 845,34	0,00	0,00	154,66
Kotitaloudet	0,00	173 877 201,18	0,00	5 987 438,36
Yhteensä 31.12.2018	24 845,34	220 113 670,06	0,00	9 957 175,03

Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 5

Yritykset	0,00	45 934 600,62	0,00	2 651 613,13
Maatalous	0,00	3 088 390,98	0,00	949 307,32
Kiinteistöala	0,00	9 748 194,78	0,00	46 651,87
Rakentaminen	0,00	10 934 847,25	0,00	816 347,03
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	3 849 261,02	0,00	202 660,20
Teollisuus	0,00	4 145 781,58	0,00	231 328,91
Kuljetus ja varastointi	0,00	545 030,76	0,00	9 566,26
Muut	0,00	13 623 094,25	0,00	395 751,54
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	12 845,45	0,00	2 154,55
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	24 846,79	0,00	0,00	153,21
Kotitaloudet	0,00	96 403 464,12	0,00	3 227 294,78
Yhteensä 31.12.2018	24 846,79	142 350 910,19	0,00	5 881 215,67

Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 6

Yritykset	0,00	3 523 043,28	0,00	682 447,72
Maatalous	0,00	10 000,00	0,00	0,00
Kiinteistöala	0,00	742 646,67	0,00	128 383,07
Rakentaminen	0,00	928 085,71	0,00	362 452,21
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	554 636,99	0,00	6 846,11
Teollisuus	0,00	296 637,04	0,00	107 944,13
Kuljetus ja varastointi	0,00	50 861,38	0,00	3 758,03
Muut	0,00	940 175,49	0,00	73 064,17
Kotitaloudet	0,00	56 490 722,86	0,00	1 823 225,43
Yhteensä 31.12.2018	0,00	60 013 766,14	0,00	2 505 673,15

Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 7

Yritykset	0,00	10 694 149,74	0,00	589 423,31
Maatalous	0,00	117 774,25	0,00	16 956,11
Kiinteistöala	0,00	3 380 571,02	0,00	1 260,48
Rakentaminen	0,00	1 283 960,32	0,00	122 241,88
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	4 162 758,17	0,00	156 816,27
Teollisuus	0,00	28 658,32	0,00	4 341,68
Kuljetus ja varastointi	0,00	68 734,68	0,00	4 479,14
Muut	0,00	1 651 692,98	0,00	283 327,75
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	1 146,84	0,00	8 853,16
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	0,00	0,00	0,00	25 000,00
Kotitaloudet	0,00	40 239 729,06	0,00	595 271,14
Yhteensä 31.12.2018	0,00	50 935 025,64	0,00	1 218 547,61

Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokkaa ei luokiteltu

Yritykset	0,00	6 078 792,02	48 689 000,00	280 699,37
Maatalous	0,00	97 026,38	2 000 000,00	12 973,62
Kiinteistöala	0,00	234 048,03	1 350 000,00	812,01
Rakentaminen	0,00	1 801 232,71	0,00	97 181,59
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	814 707,28	2 800 000,00	50 046,24
Teollisuus	0,00	1 076 103,89	16 589 000,00	34 159,64
Kuljetus ja varastointi	0,00	68 464,63	6 300 000,00	11 167,26
Muut	0,00	1 987 209,10	19 650 000,00	74 359,01
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	0,00	0,00	6 250 000,00	0,00
Kotitaloudet	0,00	8 799 507,25	0,00	64 063,07
Yhteensä 31.12.2018	0,00	14 878 299,27	54 939 000,00	344 762,44

1.23 Vakuuksien ja muiden luoton laatua parantavien järjestelyjen vaikutus

	Luottoriskille alttiina oleva määrä, johon kohdistuu vakuus		Kuvaus hallussa olevasta vakuudesta
	2019	2018	
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 274 304 076,36	1 120 461 037,28	
Asuntoluotot	634 767 206,83	566 677 158,91	Pääosin asuinkiinteistövakuuksia
Yritysluotot	350 333 004,87	284 605 847,54	Pääosin kiinteistövakuuksia
Kulutusluotot	140 182 316,64	133 163 038,88	Pääosin asuinkiinteistövakuuksia
Muut	149 021 548,02	136 014 991,95	Pääosin kiinteistövakuuksia

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT**2.1 Korkotuotot ja -kulut**

	2019	2018
Korkotuotot		
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavista saamistodistuksista	490 070,01	647 750,51
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	22 932 668,22	21 343 583,90
Saamistodistuksista	2 525 529,47	2 959 966,37
Johdannaisopimuksista	912 976,24	2 076 628,15
Rahoitusvelkojen negatiivista korkokuluista	246 415,82	247 064,98
Muut korkotuotot	283 213,72	222 726,62
Yhteensä	27 390 873,48	27 497 720,53
Korkotuotot vaiheeseen 3 kirjatuista rahoitusvaroista	1 214 536,13	1 129 216,46
Korkokulut		
Veloista luottolaitoksille	-1 685 737,65	-1 995 020,46
Veloista yleisölle ja julkisyhteisöille	-1 577 754,06	-1 841 017,35
Negatiiviset korkotuotot rahoitusvaroista	-372 307,13	-420 477,50
Muut korkokulut	-24 630,73	-21 936,58
Yhteensä	-3 660 429,57	-4 278 451,89

2.2 Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista

	2019	2018
Käypään arvoon tuloksen kautta kirjatuista sijoituksista saadut osinkotuotot	606 647,78	452 744,96
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjatuista sijoituksista joista tilikauden aikana pois kirjattuihin sijoituksiin liittyvät osingot	479 777,90	407 482,60
joista tilikauden lopussa hallussa oleviin sijoituksiin liittyvät osingot	479 777,90	0,00
	0,00	407 482,60
Yhteensä	1 086 425,68	860 227,56

2.3 Palkkiotuotot ja -kulut

	2019	2018
Palkkiotuotot		
Luotonannosta	3 583 732,52	3 726 426,79
Ottolainauksesta	30 341,54	50 031,54
Maksuliikenteestä	6 031 319,76	4 557 938,79
Omaisuidenhoidosta	999 735,65	948 599,09
Välitetystä toiminnasta	7 116 958,23	6 562 235,53
Takausten myöntämisestä	557 501,58	395 114,95
Muut palkkiotuotot	382 083,30	340 745,64
Yhteensä	18 701 672,58	16 581 092,33
Palkkiokulut		
Maksetut toimitusmaksut	-246 414,83	-248 916,46
Muut	-2 256 644,44	-2 180 230,26
Yhteensä	-2 503 059,27	-2 429 146,72

2.4 Ärvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot

	2019		Yhteensä
	Myyntivoitot ja -tappiot(netto)	Käyvän arvon muutokset(netto)	
Saamistodistuksista	-16 665,55	1 239 166,48	1 222 500,93
Osakkeista ja osuuksista	317 480,65	12 072 704,66	12 390 185,31
Ärvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	300 815,10	13 311 871,14	13 612 686,24
Valuuttatoiminnan nettotuotot	33 090,61	0,00	33 090,61
Tuloslaskelmaerä yhteensä	333 905,71	13 311 871,14	13 645 776,85
	2018		Yhteensä
	Myyntivoitot ja -tappiot(netto)	Käyvän arvon muutokset(netto)	
Saamistodistuksista	15 883,25	-1 426 597,50	-1 410 714,25
Osakkeista ja osuuksista	-411 840,72	-7 490 805,04	-7 902 645,76
Ärvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	-395 957,47	-8 917 402,54	-9 313 360,01
Valuuttatoiminnan nettotuotot	83 784,38	0,00	83 784,38
Tuloslaskelmaerä yhteensä	-312 173,09	-8 917 402,54	-9 229 575,63

2.5 Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot

	2019		Yhteensä
	Myyntivoitot ja -tappiot(netto)	Siirrot käyvän arvon rahastosta	
Saamistodistuksista	17 125,50	-139 264,23	-122 138,73
Yhteensä	17 125,50	-139 264,23	-122 138,73
	2018		Yhteensä
	Myyntivoitot ja -tappiot(netto)	Siirrot käyvän arvon rahastosta	
Saamistodistuksista	-350,00	704,64	354,64
Yhteensä	-350,00	704,64	354,64

2.6 Suojauslaskennan nettotulos

	2019	2018
Suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutos (netto)	4 090 285,68	1 426 804,18
Suojattavien kohteiden käyvän arvon muutos (netto)	-4 117 231,83	-1 467 046,07
Yhteensä	-26 946,15	-40 241,89

2.7 Sijoituskiinteistöjen nettotuotot

	2019	2018
Vuokra- ja osinkotuotot	1 103 375,87	1 131 750,08
Vuokratulot	-9 632,23	-1 200,00
Suunnitelman mukaiset poistot	-180 102,79	-171 053,56
Myyntivoitot ja -tappiot (netto)	-125 443,96	-25 438,97
Arvonalentumistappiot	-340 574,93	0,00
Muut tuotot	28 452,65	43 991,30
Muut kulut	-680 914,88	-765 791,29
Yhteensä	-204 840,27	212 257,56

2.8 Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

	2019	2018
Liiketoiminnan muut tuotot		
Vuokratuotot omassa käytössä olevasta kiinteistöomaisuudesta	14 848,97	3 354,78
Luovutusvoitot omassa käytössä olevasta kiinteistöomaisuudesta	2 627,05	0,00
Vakuutusyhtiöiltä saadut korvaukset, jotka eivät kohdistu sijoituskiinteistöihin	0,00	23 836,35
Muut tuotot	1 283 511,58	1 179 550,88
Yhteensä	1 300 987,60	1 206 742,01

	2019	2018
Liiketoiminnan muut kulut		
Vuokratulot	-214 177,98	-133 700,52
Kulut omassa käytössä olevasta kiinteistöomaisuudesta	-826 572,80	-798 402,32
Omassa käytössä olevan kiinteistöomaisuuden luovutustappiot	-56 235,45	-25 172,23
Vakuusrahastomaksut	-809 327,94	-698 134,69
Muut kulut	-4 029 339,34	-2 963 658,12
Yhteensä	-5 935 653,51	-4 619 067,88

2.9 Henkilöstökulut

	2019	2018
Palkat ja palkkiot	-8 282 247,96	-7 431 968,63
Henkilösivukulut	-1 503 107,46	-1 596 982,34
Eläkekulut	-1 253 664,63	-1 347 748,38
Muut henkilösivukulut	-249 442,83	-249 233,96
Yhteensä	-9 785 355,42	-9 028 950,97

2.10 Muut hallintokulut

	2019	2018
Muut henkilöstökulut	-1 274 425,35	-1 031 164,99
Toimistokulut	-2 513 886,54	-2 180 171,68
Atk-kulut	-6 661 527,99	-5 593 176,06
Yhteyskulut	-646 273,12	-568 457,81
Edustus- ja markkinointikulut	-1 360 914,96	-1 631 411,60
Yhteensä	-12 457 027,96	-11 004 382,14

2.11 Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

	2019	2018
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 562 604,28	-1 079 550,53
Aineelliset hyödykkeet	-383 112,96	-363 317,49
Aineettomat hyödykkeet	-1 179 491,32	-716 233,04
Arvonalentumiset ja niiden peruutukset	-549 691,53	0,00
Aineelliset hyödykkeet	-549 691,53	0,00
Yhteensä	-2 112 295,81	-1 079 550,53

2.12 Odotettavissa olevat luottotappiot luotoista ja muista sitoumuksista sekä muista rahoitusvaroista

	2019	Peruutukset	Tuloslaskelmaan kirjatut lopullisten luottotappioiden peruutukset	Tuloslaskelmaan kirjatut lopulliset luottotappiot ja arvonalentumistappiot
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjattavista rahoitusvaroista sekä takauksista ja muista taseen ulkopuolisista sitoumuksista	Sopimuskohtaiset odotettavissa olevat luottotappiot, brutto			
Saamisista luottolaitoksilta	-6 697,37	0,00	-	-
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-1 755 402,56	424 657,07	34 149,78	-673 951,22
Taseen ulkopuoliset erät	-113 930,98	-	-	0,00
Yhteensä	-1 876 030,91	424 657,07	34 149,78	-673 951,22
Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot				
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat saamistodistukset	-56 572,03	0,00	0,00	0,00
Tytäryritys- ja omistusyhteys-yritysten osakkeiden ja osuuksien arvonalentumistappiot	-	-	-	0,00
Yhteensä	-56 572,03	0,00	0,00	0,00
Odotettavissa olevat luottotappiot yhteensä	-1 932 602,94	424 657,07	34 149,78	-673 951,22
	2018	Peruutukset	Tuloslaskelmaan kirjatut lopullisten luottotappioiden peruutukset	Tuloslaskelmaan kirjatut lopulliset luottotappiot ja arvonalentumistappiot
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjattavista rahoitusvaroista sekä takauksista ja muista taseen ulkopuolisista sitoumuksista	Sopimuskohtaiset odotettavissa olevat luottotappiot, brutto			
Saamisista luottolaitoksilta	262,11	0,00	-	-
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	53 787,25	1 256 048,10	165 821,10	-3 588 429,57
Taseen ulkopuoliset erät	219 419,71	-	-	0,00
Yhteensä	273 469,07	1 256 048,10	165 821,10	-3 588 429,57
Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot				
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat saamistodistukset	44 442,16	0,00	0,00	0,00
Tytäryritys- ja omistusyhteys-yritysten osakkeiden ja osuuksien arvonalentumistappiot	-	-	-	0,00
Yhteensä	44 442,16	0,00	0,00	0,00
Odotettavissa olevat luottotappiot yhteensä	317 911,23	1 256 048,10	165 821,10	-3 588 429,57

2.13 Tuotot liiketoiminta-alueittain ja markkina-alueittain

	2019	2018
Pankkitoiminnan tuotot	58 111 381,47	32 810 125,22

Tuottojen, liikevoiton, varojen ja velkojen jakautumista liiketoiminta-alueittain ei ole ilmoitettu, koska jaolla ei ole olennaista merkitystä. Pankki harjoittaa liiketoimintaa vain Suomessa.

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

3.1 Annetut vakuudet

Pankki ei ole antanut muiden veloista vakuuksia.

3.2 Eläkevastuut

Henkilöstön eläketurva on järjestetty eläkevakuutusyhtiön Elon kautta eikä kattamatonta eläkevastuuta ole.

3.3 Leasing ja muut vuokravastuut

Ei-peruutettavissa olevien vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat

	2019	2018
Yhden vuoden kuluessa	108 580,00	37 523,86
Yli vuoden kuluessa ja enintään viiden vuoden kuluessa	69 551,00	8 134,60

3.4 Taseen ulkopuoliset sitoumukset

	2019	2018
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset		
Takaukset	16 851 410,46	13 935 062,61
Muut asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	343 800,00	287 300,00
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	77 467 738,13	82 047 113,31
joista luottolupaukset	77 467 738,13	82 047 113,31
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	94 662 948,59	96 269 475,92

3.5 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

	2019	2018
Pankki kuuluu Oy Samlink Ab:n arvonlisäverovelvollisuusryhmään.		
Arvonlisäveron ryhmäkisteröintiin liittyvä yhteisvastuumäärä	1 603 730,22	1 956 926,57

HENKILÖSTÖÄ, JOHTOA JA LÄHIPIIRIÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

	Henkilömäärä tilikauden lopussa	Henkilömäärä tilikauden lopussa
	2019	2018
4.1 Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
Vakinainen kokoaikainen henkilöstö	126	126
Vakinainen osa-aikainen henkilöstö	9	4
Määräaikainen henkilöstö	17	7
Yhteensä	152	137

4.2 Johdon palkat, palkkiot ja eläkesitoumukset

	2019	2018
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa, palkat ja palkkiot	557 586,00	540 917,58
Yhteensä	557 586,00	540 917,58

4.3 Johdolle myönnetty luotot ja takaukset

	2019 Luotot	Takaukset	2018 Luotot	Takaukset
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	1 083 212,81	0,00	996 754,87	0,00
Yhteensä	1 083 212,81	0,00	996 754,87	0,00
Lisäykset	294 500,00	0,00	193 190,00	0,00
Vähennykset	168 727,60	0,00	218 739,64	0,00

4.4 Lähipiiritiedot

Lähipiirin määrittely

Luottolaitoksen lähipiiri määritellään tilinpäätöksessä esitettäviä tietoja varten standardin IAS 24 *Lähipiiriä koskevat tiedot tilinpäätöksessä* mukaisesti.

Saamiset, takaukset ja vakuudet lähipiiriltä

Lähipiiriin kuulumisen peruste	2019			Takaukset/ vakuudet
	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Sijoitukset	Muut saamiset	
Johto *)	1 083 212,81	0,00	0,00	0,00
Sukulaisuus	412 504,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	1 495 716,81	0,00	0,00	0,00
*) Johdon luotot ja takaukset on esitetty liitetiedossa 4.3.				
Odotettavissa olevat luottotappiot				
Tilikauden alussa	24 179,02	0,00	0,00	0,00
Tilikauden muutos	-1 311,79	0,00	0,00	0,00
Tilikauden lopussa	22 867,23	0,00	0,00	0,00
Lähipiiriin kuulumisen peruste	2018			Takaukset/ vakuudet
	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Sijoitukset	Muut saamiset	
Johto *)	0,00	0,00	0,00	0,00
Sukulaisuus	170 059,68	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	170 059,68	0,00	0,00	0,00
*) Johdon luotot ja takaukset on esitetty liitetiedossa 4.3.				
Odotettavissa olevat luottotappiot				
Tilikauden alussa	44 330,89	0,00	0,00	0,00
Tilikauden muutos	-20 151,87	0,00	0,00	0,00
Tilikauden lopussa	24 179,02	0,00	0,00	0,00

OMISTUKSET MUISSA YRITYKSISSÄ

5.1 Konsernitilinpäätöksen yhdistelemättä jätetyt pienet tytär- ja osakkuusyhtiöt

Tytäryhtiöt	Kirjanpitoarvot	Oma pääoma **)	Kpl
Asunto- ja kiinteistöyhtiöt	5 000 801,38	5 869 323,71	4
Osakkuus- ja omistusyhteisyrietykset	Kirjanpitoarvot	Oma pääoma **)	Kpl
Asunto- ja kiinteistöyhtiöt	3 641 326,17	6 653 482,45	3

5.2 Omistukset muissa yrityksissä

Yrityksen nimi ja kotipaikka	Omistussuus, %	Oma pääoma**	Tilikauden tulos*
Sp-Henkivakuutus Oy, Espoo	12,40	42 575 190,21	-1 171 722,17
Nooa Säästöpankki Oy, Helsinki	15,36	57 244 060,51	926 672,36
Sp-Rahastoyhtiö Oy, Helsinki	13,81	10 079 907,71	778 323,85
Säästöpankkien Holding Oy, Helsinki	13,13	1 610 448,71	52 165,32
Sp-Koti Oy, Espoo	14,74	-153 599,55	-85 879,79
Säästöpankkien Keskuspankki Oy, Espoo	17,14	53 101 342,27	3 633 375,31
Sp-Kiinnitysluottopankki Oy, Helsinki	19,89	88 184 309,77	2 166 590,09
Säästöpankkiliito osk, Espoo	16,96	754 886,88	252 822,09
Yhteensä		253 396 546,51	6 552 347,06

MUUT LIITETIEDOT

6.1 Luottolaitoksen harjoittama notariaattitoiminta

Luottolaitoksen tarjoamat omaisuudenhoitopalvelut

Pankki tarjoaa sijoituspalvelulain 11§:n mukaista toimeksiantojen välittämistä ja toteuttamista, kaupankäyntiä omaan lukuun, omaisuudenhoitoa ja sijoitusneuvontaa ja rahoitusvälineiden säilytys- ja hoitopalvelua sekä tallelokeropalvelua ja niihin liittyviä palveluja.

Pankissa ei hoideta ns. täyden palvelun omaisuudenhoitoa.

Pankki tarjoaa omaisuudenhoitopalvelua

	2019 Pankin hallussa olevat asiakasvarat	2018 Pankin hallussa olevat asiakasvarat
Täyden valtakirjan mukainen omaisuudenhoito	13 348 872,32	11 605 076,65
Yhteensä	13 348 872,32	11 605 076,65

6.2 Tilintarkastajan palkkiot

	2019	2018
Tilintarkastajan palkkiot toimeksiantoryhmittäin:		
Tilintarkastus	20 844,40	32 975,59
Tilintarkastuslain 1§:n 1 mom. 2 kohdassa tarkoitetut toimeksiannot	14 235,20	0,00
Muut palvelut	0,00	6 057,40
Yhteensä	35 079,60	39 032,99

6.3 Pitkäaikaissäästäminen

	2019 Eur	Lkm	2018 Eur	Lkm
Säästövarat yhteensä	56 571,52	11	31 280,76	9
Talletukset yhteensä	13 227,68	11	13 429,42	9
PS-tilit	13 227,68	11	13 429,42	9
Asiakasvarat yhteensä	43 343,84		17 851,34	
Rahastot	43 343,84		17 851,34	

6.4 Tilinpäätöksen jälkeiset tapahtumat

Pankin hallituksen tiedossa ei ole seikkoja, jotka olennaisesti vaikuttaisivat pankin taloudelliseen asemaan tilinpäätöksen valmistumisen jälkeiseltä ajalta.

TILINPÄÄTÖKSEN JA TOIMINTAKERTOMUKSEN ALLEKIRJOITUS

Iisalmessa 4. päivänä helmikuuta 2020

Säästöpankki Optian hallitus

Antero Savolainen
puheenjohtaja

Heikki Kauhanen
varapuheenjohtaja

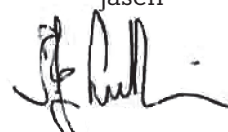
Kirsi Hedman
jäsen

Juha Korkiakoski
jäsen

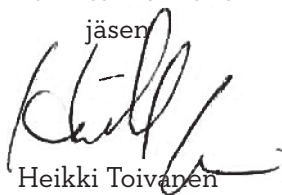
Tiina-Liisa Liukkonen
jäsen

Ilpo Lukkarinen
jäsen

Katja Määttä
jäsen

Heikki Toivanen
jäsen

Kalevi Hilli
toimitusjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Iisalmessa 6. päivänä helmikuuta 2020

Ernst & Young Oy
Tilintarkastusyhteisö

Otto Joki, KHT

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Säästöpankki Optian isäntien kokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Säästöpankki Optian (y-tunnus 0170559-8) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.-31.12.2019. Tilinpäätös sisältää pankin taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan pankin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton hallitukselle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiimme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa.

Olemme riippumattomia säästöpankista niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaisesti olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty tilinpäätöksen liitetiedossa 6.2.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Merkittävimmät arvioidut olennaisen virheellisyyden riskit

Olemme alla kuvanneet arviomme merkittävimmistä olennaisen virheellisyyden riskeistä, mukaan lukien väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskeistä, sekä esittäneet yhteenvedon siitä, miten olemme toimineet näiden riskien johdosta.

Olemme täyttäneet kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa kuvatut velvollisuutemme tilinpäätöksen tilintarkastuksessa mukaan lukien näihin seikkoihin liittyvät veloitteemme. Tämän mukaisesti suoritimme suunnittelemamme tilintarkastustoimenpiteet, jotka kohdistuivat arviomme mukaisesti riskeihin, jotka voivat johtaa tilinpäätöksen olennaiseen virheellisyteen. Suorittamamme tilintarkastustoimenpiteet, jotka kohdistuivat myös alla mainittuihin riskeihin, ovat olleet perustana oheista tilinpäätöstä koskevalle lausunnollemme.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän on sisältynyt arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riski.

Merkittävä arvioidun olennaisen virheellisyyden riski

Saamiset asiakkailta

Viittaamme tilinpäätöksen laatimisperiaatteisiin ja liitetietoihin 1.21-1.22 ja 2.12.

Saamiset asiakkailta, yhteensä 1 249 miljoonaa euroa, on Säästöpankki Optian taseen merkittävin erä muodostaen 75 % taseen loppusummasta. Saamisen arvostamiseen liittyy tilinpäätöksen kannalta merkittävä riski, sillä arvostaminen perustuu tulevaisuuden odotuksiin toteutuvien luottotappioiden määrän ja ajankohdan osalta, ja se sisältää johdon harkintaa käytettävien menetelmien ja parametrien osalta.

Saamiset asiakkailta -ryhmään liittyvät odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan käyttäen Säästöpankkiliitto Osk:ssa mallinnettuja riskiparametreja, jossa odotettujen luottotappioiden laskenta perustuu sopimuskohtaisesti maksukyvyttömyyden todennäköisyyteen, tappio-osuuteen sekä vastuun määrään maksukyvyttömyyshetkellä.

Miten riskiä käsiteltiin tilintarkastuksessa

Tilintarkastustoimenpiteemme, joissa on huomioitu riski olennaisesta virheellisyydestä saamisten arvostamisessa, sisälsivät muun muassa:

- Säästöpankin saamisten kirjaus- ja arvostusperiaatteiden asianmukaisuuden arvioinnin;
- Lainojen arvonalentumisten määrittämiseen ja kirjaamiseen liittyvien periaatteiden ja toimenpiteiden läpikäynnin;
- Saamisten arvostamiseen liittyvien kontrollien läpikäynnin;
- Odotettavissa olevien sopimuskohtaisten luottotappioiden määrän arviointia pistokokein erityisesti suurimpien ja muutoin korkeamman riskin omaavien asiakaskokonaisuuksien osalta;
- Analyttiset tarkastustoimenpiteet;
- Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan prosesseja ja kontroleja kuvaavassa raportissa (ISAE 3402) esitettyjen tulosten arviointi pankin kannalta mm. ulkoistettujen toimintojen kontrollien toimivuuden osalta.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksistä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiesaan velvollisia arvioimaan Säästöpankin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen

ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos Säästöpankki aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella. Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon Säästöpankin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.

- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettyjen tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä Säästöpankin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksesamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, muokata lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei Säästöpankki pysty jatkamaan toimintaansa.
- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet isännistön valitsemana tilintarkastajana vuodesta 2016 alkaen yhtäjaksoisesti neljä vuotta.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä saatu muu informaatio käsittää toimintakertomuksen ja vuosikertomukseen sisältyvän informaation, mutta se ei sisällä tilinpäätöstä eikä sitä koskevaa tilintarkastuskertomustamme. Olemme saaneet toimintakertomuksen käyttööme ennen tämän tilintarkastuskertomuksen antamispäivää.

Velvollisuutenamme on lukea edellä yksilöity muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja odotamme saavamme vuosikertomuksen käyttööme kyseisen päivän jälkeen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea edellä yksilöity muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suorittaessamme hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme toimintakertomukseen kohdistamamme työn perusteella johtopäätöksen, että kyseisessä muussa informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Iisalmessa, 6.2.2020

Ernst & Young Oy
tilintarkastusyhteisö

Otto Joki
KHT

HALLINTO 2019

Isännät

Puheenjohtaja: Tuppurainen Kari	maanmittausinsinööri	Ylä-Savo	Lähtinen Sari Martikainen Hannu Martikainen Matti Martikainen Tarja Mikkonen Minna	tuotekehityspäällikkö maanviljelijä toimitusjohtaja tieisännöitsijä yrittäjä	Ylä-Savo Ylä-Savo Kuopio Ylä-Savo Ylä-Savo
Varapuheenjohtaja: Pallonen Veli	rikoskomisario	Ylä-Savo	Mykkänen Ahti Mykkänen Ilkka Niskanen Risto Nissinen Jorma Nuutinen Ilpo	metsuri eläkeläinen yrittäjä kauppias metsätalousinsinööri	Ylä-Savo Ylä-Savo Ylä-Savo Ylä-Savo Kuopio
Ahonen Petri Ahponen Pentti Eskelinen Anne Eskelinen Pekka Etelä-Honkala Marja	elinvoimajohtaja ulkoilualueiden hoitaja jalkahoitaja maanviljelijä kehittämispäällikkö	Ylä-Savo Ylä-Savo Ylä-Savo Ylä-Savo Oulu	Olkkonen Tapio Partanen Ismo Partonen Veli-Pekka Parviainen Sirpa Pelkonen Aulis	asianajaja, varatuomari toimitusjohtaja yrittäjä toimitusjohtaja kiinteistöhoitaja	Kuopio Ylä-Savo Mikkeli- Lappeenranta Ylä-Savo Kuopio
Hakkarainen Merja Halkola Mari Heikkinen Seppo Hietala Hannu Huttunen Jukka	liikkeenharjoittaja toimitusjohtaja toimitusjohtaja toimitusjohtaja ylikonstaapeli	Ylä-Savo Oulu Kajaani Oulu Ylä-Savo	Piippo Mikko Pitkänen Tapani Pulkka Olli-Pekka Puurunen Kirsti Puustinen Ari	maanviljelijä yrittäjä maanviljelijä aluetoimitsija lehtori	Ylä-Savo Ylä-Savo Ylä-Savo Ylä-Savo Ylä-Savo
Huttunen-Savolainen Mirva Hämäläinen Ari	hoivakoordinaattori maanviljelijä	Ylä-Savo Mikkeli- Lappeenranta	Rihto Matti Riihijärvi Arto Rissanen Riitta Ruottinen Ville	toimitusjohtaja opettaja yrittäjä opettaja	Jyväskylä Ylä-Savo Ylä-Savo Mikkeli- Lappeenranta Ylä-Savo
Ilomäki Timo Juntunen Marko Juntunen Risto	lehtori toimitusjohtaja maanviljelijä	Jyväskylä Kajaani Ylä-Savo	Rönkkö Antti Saastamoinen Juha Salmio Juha Savolainen Ismo Savolainen Raija Savolainen Sakari	maanviljelijä toimitusjohtaja rikosylikonstaapeli toimitusjohtaja myyjä neurokirurgi	Ylä-Savo Ylä-Savo Ylä-Savo Ylä-Savo Ylä-Savo Kuopio
Juvonen Kari Kaakinen Veli-Antero Kattainen Anne Kattainen Pekka Kauppinen Perttu	luokanopettaja maanviljelijä osastosihteeri autoilija suunnitteluinsinööri	Ylä-Savo Oulu Ylä-Savo Ylä-Savo Ylä-Savo	Sihvonen Maarit Soini Kalle	fysioterapeutti yrittäjä	Oulu Mikkeli- Lappeenranta Ylä-Savo Joensuu Ylä-Savo
Kiiskinen Sinikka Kinnunen Juha Kokko Kari Komulainen Hannu Koponen Sirpa	yrittäjä yrittäjä varatoimitusjohtaja opinto-ohjaaja toimitusjohtaja	Ylä-Savo Joensuu Oulu Kajaani Kuopio	Sonninen Kari Sorsa Veikko Säisä Tarja	kunnossapitopäällikkö opettaja kirjanpitopäällikkö	Ylä-Savo Ylä-Savo Ylä-Savo Ylä-Savo Ylä-Savo
Kouvalainen Elisa Kurki Tiina-Leena	luokanopettaja oikeudenkäyntiavustaja, OTM	Ylä-Savo Oulu	Särkkä Timo Tikka Tommi Tikkanen Risto Tuoriniemi Seija Vatanen Markus Vehviläinen-Julkunen Katri	yrittäjä opettaja rakennusinsinööri kouluavustaja maanviljelijä professori	Oulu Mikkeli- Lappeenranta Ylä-Savo Joensuu Ylä-Savo Ylä-Savo Ylä-Savo Kuopio
Laatikainen Vesa Laine Jari Laukkanen Anneli	myyntineuvottelija valokuvaaja psykologi	Ylä-Savo Jyväskylä Ylä-Savo			
Laukkanen Kalle Pekka Leskinen Hannu Liimatainen Reijo Lintunen Katja Lukkari Eero	konduktööri rakennustarkastaja toimitusjohtaja arkkitehti maatilayrittäjä	Ylä-Savo Kajaani Jyväskylä Ylä-Savo Kajaani			

Hallitus

Puheenjohtaja: Savolainen Antero	toimitusjohtaja	Iisalmi
Varapuheenjohtaja: Halonen Eero	johtaja	Oulu 30.6.2019 saakka Ylä-Savo 1.7.2019 alkaen
Kauhanen Heikki	toimitusjohtaja	
Jäsenet: Hedman Kirsi	toimitusjohtaja	Mikkeli 1.7.2019 alkaen
Korkiakoski Juha	rehtori	Ylä-Savo
Liukkonen Tiina-Liisa	talousjohtaja	Ylä-Savo
Lukkarinen Ilpo	toimitusjohtaja	Ylä-Savo
Määttäjä Katja	toimitusjohtaja	Kuopio
Toivanen Heikki	toimitusjohtaja	Jyväskylä

Tilintarkastajat

Ernst & Young Oy	KHT-yhteisö
- vastuunalainen tilintarkastaja Otto Joki	KHT
- varatilintarkastaja Mervi Markkanen	KHT

Johtoryhmä

Hilli Kalevi	toimitusjohtaja
Korhonen Jan	henkilöstöjohtaja 1.6.2019 alkaen
Korolainen Petri	pankinjohtaja
Laitinen Antti	talousjohtaja
Paasonen Heikki	pankinjohtaja, toimitusjohtajan varamies
Taipale Jori	kehitysjohtaja 1.6.2019 alkaen, johtoryhmän sihteeri

Konttorinjohtajat

Bergman Erja	Oulu ja Kempele
Hakola Markku	Jyväskylä
Kettunen Eeva	Joensuu ja Kajaani
Moisanen Riitta-Liisa	Pohjois-Suomi
Pekkala Ville	Ylä-Savo
Pekkarinen Jouni	Kuopio
Pöntinen Pirkko	Mikkeli-Lappeenranta 1.6.2019 alkaen

TOIMIPAIKAT 2020

Iisalmi

Savonkatu 15
74100 IISALMI

Joensuu

Kauppakatu 27 B
80100 JOENSUU

Jyväskylä

Kauppakatu 23
40100 JYVÄSKYLÄ

Kajaani

Lönnrotinkatu 14
87100 KAJAANI

Kempele

Zeppelinintie 1
90450 KEMPELE

Kiuruvesi

Kiurukatu 1
74700 KIURUVESI

Kuopio

Kauppakatu 22
70100 KUOPIO

Kuusamo

Kitkantie 15
93600 KUUSAMO

Lapinlahti

Juhani Ahontie 2
73100 LAPINLAHTI

Oulu

Kirkkokatu 10
90100 OULU

Pyhäsalmi

Ollintie 11
86800 PYHÄSALMI

Rovaniemi

Ainonkatu 1
96200 ROVANIEMI

Tornio

Hallituskatu 2
95400 TORNIO

Asiakaspalvelun puhelinnumero 029 041 2500

Sähköpostiosoite:

etunimi.sukunimi@saastopankki.fi

www.saastopankki.fi/optia

Säästöpankki Optian some-kanavat:

Facebook: facebook.com/saastopankkioptia

Instagram: instagram.com/saastopankki_optia

Twitter: twitter.com/SpOptia

YouTube: bit.ly/saastopankkiirivlogi

LinkedIn: linkedin.com/company/saastopankkioptia

Säästöpankki

SÄÄSTÖPANKKI OPTIA